

प्रस्तावना: लुम्बिनी प्रदेशको आर्थिक विकासमा कृषि क्षेत्रको महत्वपूर्ण योगदान रहेको छ। राष्ट्रिय कूल ग्राहस्थ उत्पादनमा यस प्रदेशको योगदान १४.३ प्रतिशत रहेकोमा प्रादेशिक कूल ग्राहस्थ उत्पादनमा कृषि क्षेत्रको योगदान २९.६ प्रतिशत रहेको छ। त्यसैले खाद्य तथा पोषण सुरक्षाको सुनिश्चितता गर्न र कृषि उपजको आयात प्रतिस्थापन गर्न आत्मनिर्भर उन्मुख कृषिको आधुनिकीकरण, यान्त्रिकीकरण र व्यावसायीकरण मार्फत उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्दै रोजगारीका अवसरहरु सृजना गर्न स्थान विशेष भौगोलिक अवस्थिति, हावापानी, उपलब्ध उत्पादन स्रोत साधनको उपयोग गर्दै कृषि उपजको तुलनात्मक लाभ र प्रतिष्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि आवश्यक रहेको छ।

सोही सन्दर्भमा लुम्बिनी प्रदेश, कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय र मातहतका कार्यालयहरुले प्रत्येक आर्थिक वर्षमा स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरेकोमा उक्त कार्यक्रमलाई व्यवस्थित, पारदर्शी र प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न लुम्बिनी प्रदेशको विनियोजन ऐन, २०८१ को दफा १० को उपदफा (२) बमोजिम लुम्बिनी प्रदेश, कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालयले यस कार्यविधि बनाई लागू गरेको छ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस कार्यविधिको नाम "कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०८१" रहेको छ।
(२) यो कार्यविधि मन्त्रालयबाट स्वीकृत भएको मितिबाट लागू हुनेछ।
२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:
 - (क) "अनुदान" भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरूको लागि मन्त्रालय र मातहतका कार्यालयबाट उपलब्ध गराइने नगद रकम वा वस्तुगत सहायता वा दुवैलाई सम्झनु पर्छ।
 - (ख) "अनुदानग्राही" भन्नाले सञ्चालित कार्यक्रम अनुसार अनुदान प्राप्त गर्ने कृषक/फर्म/कम्पनी/कृषक समूह/सहकारी संस्था/उपभोक्ता समिति/संघ संस्थालाई सम्झनु पर्छ।
 - (ग) "आवेदक" भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम सञ्चालन हुने कार्यक्रममा सहभागी हुन इच्छुक कृषक वा फर्म वा कम्पनी वा कृषक समूह वा सहकारी संस्था वा उपभोक्ता समिति वा संघसंस्था (राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था वा सोही प्रकृतिका अन्य संस्था) लाई सम्झनु पर्छ।
 - (घ) "उपभोक्ता समिति" भन्नाले कृषि, पशुपन्छी, सिंचाई कार्य गर्ने गरी कानून बमोजिम सम्बन्धित निकायमा दर्ता भएको उपभोक्ता समिति सम्झनु पर्छ।
 - (ङ) "कम्पनी" भन्नाले कृषि/पशुपन्छी व्यवसाय गर्ने उद्देश्यले सम्बन्धित निकायमा दर्ता भएका कम्पनीलाई सम्झनु पर्छ।
 - (च) "कार्यक्रम" भन्नाले यस कार्यविधिको दफा ७ मा उल्लेख भएका क्रियाकलाप/ कार्यक्रमलाई सम्झनु पर्छ।
 - (छ) "कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति" भन्नाले यस कार्यविधिको दफा १४ अनुसार गठित कार्यक्रम कार्यान्वयन समितिलाई सम्झनु पर्छ।
 - (ज) "कार्यक्रम व्यवस्थापन समन्वय समिति" भन्नाले यस कार्यविधिको दफा १३ अनुसार गठित कार्यक्रम व्यवस्थापन समन्वय समितिलाई सम्झनु पर्छ।
 - (झ) "कार्ययोजना" भन्नाले दफा ७ बमोजिमका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नको लागि आवश्यकता अनुसार कार्यालयले स्वीकृत गरेको विस्तृत क्रियाकलाप, लागत अनुमान, समयावधि, अपेक्षित उपलब्धि र जिम्मेवार पक्ष सहितको विवरणलाई सम्झनु पर्छ।
 - (ञ) "कार्यालय" भन्नाले मन्त्रालय तथा मन्त्रालय मातहतका कार्यालयहरूलाई सम्झनु पर्छ।

२०८१/०६/१०६

१

२०८१/०६/१०६

- (ट) "कृषक समूह" भन्नाले कृषि पेशामा संलग्न भई साझा आवश्यकता र चाहना भएका व्यक्तिहरू मिलेर सामूहिक विधिद्वारा कृषि क्षेत्रमा काम गर्ने गरी स्थापना भई सम्बन्धित निकायमा दर्ता भएको संस्थालाई सम्झनु पर्छ।
- (ठ) "कृषि उपज" भन्नाले कृषकले नेपालमा उत्पादन गरेका वस्तु तथा त्यसरी उत्पादित वस्तुको प्रारम्भिक रूपमा प्रशोधन गरिएका खाद्यान्न बाली, फलफूल, तरकारी, मसलाबाली, तेलहन, दलहन, पुष्प, पशुपन्छी, मासु, दूध, अण्डा, हाड/छाला, माछा, ऊन, च्याउ, मौरी, रेशम, कफी, अलैंची, घाँसेबाली, कपास, उखु लगायत कृषिका सबै उपक्षेत्रसँग सम्बद्ध उत्पादन सम्झनु पर्छ र सो शब्दले औद्योगिक प्रयोजनका लागि प्रयोग हुने कृषिजन्य कच्चा पदार्थ वा वस्तु समेतलाई जनाउँदछ।
- (ड) "निर्देशक समिति" भन्नाले यस कार्यविधिको दफा १२ अनुसार गठित समितिलाई सम्झनु पर्छ।
- (ढ) "निर्देशनालय" भन्नाले मन्त्रालय अन्तर्गतको कृषि विकास निर्देशनालय र पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालयलाई सम्झनु पर्छ।
- (ण) "पशु" भन्नाले घरपालुवा पशु, पन्छी र जलचर प्राणी समेतलाई सम्झनु पर्छ।
- (त) "फर्म" भन्नाले कृषि/पशुपन्छी व्यवसाय गर्ने उद्देश्यले सम्बन्धित निकायमा दर्ता भएको उद्यमीहरूको संस्थालाई सम्झनु पर्छ।
- (थ) "बुडर कृषक" भन्नाले कुखुरा विकास फार्म खजुराबाट स्वीकृत भएको मापदण्ड अनुसार उक्त फार्ममा सूचीकृत भएका हुकिएका चल्ला विक्री गर्ने कृषक/फर्मलाई सम्झनु पर्छ।
- (द) "मन्त्रालय" भन्नाले लुम्बिनी प्रदेशको कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालयलाई सम्झनु पर्छ।
- (ध) "स्थानीय तह" भन्नाले लुम्बिनी प्रदेश भित्रका गाउँपालिका, नगरपालिका वा उप-महानगरपालिकालाई सम्झनु पर्छ।
- (न) "सहकारी" भन्नाले कृषि/पशुपन्छी सम्बन्धी कार्य गर्ने उद्देश्यले दर्ता भएको सहकारी संस्थालाई सम्झनु पर्छ र सो शब्दले कृषि उद्देश्य रहेको बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था समेतलाई बुझाउँछ।

परिच्छेद -२

प्रादेशिक कृषि विकासको मार्गदर्शक सिद्धान्त, अपेक्षित उपलब्धि र प्राथमिकता क्षेत्र

३. मार्गदर्शक सिद्धान्त: कृषि विकासमा योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा देहायका विषयहरूलाई मार्गदर्शक सिद्धान्तको रूपमा अवलम्बन गरिने छ:-
- (क) रोजगारी सृजना र समावेशीकरण,
(ख) सहकार्य र समन्वय,
(ग) दिगोपना,
(घ) कृषि प्रणालीको रूपान्तरण,
(ङ) निजी तथा सरोकारवाला क्षेत्रको संलग्नता।
४. अपेक्षित उपलब्धि: देहायमा उल्लिखित अपेक्षित उपलब्धि हासिल गर्न कृषि विकासका योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ:-
- (क) उच्च तथा दिगो उत्पादकत्व वृद्धि,
(ख) कृषि क्षेत्रको प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता वृद्धि,
(ग) कृषि व्यावसायीकरण अभिवृद्धि,
(घ) कृषि पूर्वाधार तथा बजार विकास र सुधार,
(ङ) संस्थागत विकास तथा सुशासन प्रवर्द्धन।
५. प्राथमिकता क्षेत्र: प्रदेश कृषि विकासका देहायका प्राथमिकता क्षेत्र रहेका छन्:-
- (क) नश्लसुधार तथा बीउ बिजन प्रवर्द्धन, गुणस्तरीय कृषि/पशुपन्छी/मत्स्य उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि,

Admission
कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

२. कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय
लुम्बिनी प्रदेश सरकार

नज्जारा प्रिन्टि
रचित

अक्ष-११

- (ख) प्रविधि विस्तार, हस्तान्तरण, सफल अवधारणा अनुशरण र प्रदर्शन,
(ग) बाली/वस्तु प्रवर्द्धन, आयात प्रतिस्थापन र निर्यात प्रवर्द्धन,
(घ) बाँझो जमिनको उपयोग, चक्लाबन्दी, भूमिको वैज्ञानिक उपयोग, माटोको उर्वराशक्ति प्रवर्द्धन र उत्पादकत्व वृद्धि,
(ङ) बाली/वस्तु स्रोत केन्द्रहरूको स्थापना, विस्तार, संचालन र सुदृढीकरण,
(च) राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय गैह्र सरकारी संस्था, नीजि, सहकारी तथा अन्य सरोकारवालाहरू क्षेत्रको सहभागिता, सहकार्य र साझेदारी प्रवर्द्धन,
(छ) कृषि अनुसन्धान, शिक्षा र प्रसार बीच सम्बन्ध विस्तार तथा सेवा प्रवाहमा सुधार ।

अक्ष
कृषि अर्थविज्ञ

रा.प.
महाशाखा प्रमुख

न.प्र.ता.सिंह
सचिव

परिच्छेद ३

सरोकारवालाहरूको भूमिका र कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यक्रम सञ्चालन

६. निकायगत तथा सरोकारवालाहरूको भूमिका: यस कार्यविधि अनुसारका कार्यक्रमहरूको सञ्चालनमा सरोकारवालाहरूको भूमिका देहाय बमोजिमको हुनेछः-
- (क) मन्त्रालयको भूमिका: कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धी आवश्यकता अनुसार नीतिगत मार्गदर्शन, कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजीकरण तथा कार्यालयबाट सञ्चालित कार्यक्रमको अनुगमन गर्ने,
- (ख) निर्देशनालयको भूमिका: कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजीकरण तथा मातहतका कार्यालयबाट सञ्चालित कार्यक्रमको अनुगमन/मूल्याङ्कन गरी मन्त्रालयमा प्रतिवेदन गर्ने।
- (ग) कार्यालयको भूमिका:
- कार्यालयले यस कार्यविधिको अधिनमा रही स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने/गराउने,
 - जिल्लास्तरमा समन्वय, अनुगमन, मूल्याङ्कन गरी माथिल्लो निकायमा प्रगति प्रतिवेदन गर्ने।
- (घ) अनुदानग्राही/लाभग्राहीको भूमिका:
- अनुदानग्राही/सेवाग्राहीले यस कार्यविधिको अधिनमा रही कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्ने,
 - अनुदानग्राहीले सम्झौता/कार्ययोजना बमोजिम निर्धारित समय, लागत, गुणस्तर र परिमाणमा कार्य सम्पन्न गरी दिगो रूपमा कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक व्यवस्थापन गर्ने।
- (ङ) स्थानीय तहको भूमिका:
- कार्यालयबाट सञ्चालित कार्यक्रमको प्रभावकारीरूपमा सञ्चालनार्थ समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्ने,
 - कार्यालयबाट माग भएका तथ्याङ्क तथा अन्य विवरण उपलब्ध गराउनका लागि आवश्यक सहजीकरण गर्ने।

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

सचिव

महाराष्ट्र कृषि विभाग
 १५०१४
 महाराष्ट्र कृषि विभाग, अहमदनगर, महाराष्ट्र

७. कृषि तथा पशुपन्धी विकास कार्यक्रम सञ्चालन: (१) कृषि तथा पशुपन्धी विकास कार्यक्रम/क्रियाकलापहरू देहाय बमोजिम हुनेछन्:-
 (क) प्राविधिक सेवा, प्रविधि प्रसार तथा नियमन:

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	खर्च सीमा
१.०१	कृषि प्रविधि प्रदर्शन तथा अन्य प्रदर्शन (कृषि तर्फ)	<ul style="list-style-type: none"> मापदण्ड बमोजिम छनोट भएको विषय (प्रविधि) सम्बन्धमा सरोकारवालालाई अभिमुखीकरण तथा पूर्व तयारी गर्ने, आवश्यक सामग्रीहरू र प्रविधि सहित कार्यालयले प्रदर्शन सञ्चालन गर्ने, कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात सम्बन्धित सामग्री कृषकलाई आवश्यकता अनुसार हस्तान्तरण गर्न सकिने, प्रविधि प्रदर्शन सञ्चालन गरिएको क्रियाकलापहरूको अभिलेख राखी प्रचार प्रसार गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> प्रविधि प्रदर्शन अन्तर्गत सञ्चालन गरिने क्रियाकलाप वा विषयवस्तुको सहमति निर्देशनालयबाट लिनुपर्ने, प्राविधिक सम्भाव्यताको आधारमा बाली/वस्तु, स्थान, प्रविधि र लाभग्राहीको छनोट गर्ने, कृषि अनुसन्धान परिषदले सिफारिस गरेको तथा अन्य अध्ययनबाट प्रमाणित भएको तर कृषक समुदायस्तरमा नपुगेको प्रविधिलाई प्राथमिकता दिने, बहुसंख्यक कृषकहरूको सहज पहुँच तथा अवलोकन गर्न सकिने स्थानलाई प्राथमिकता दिने, छनोट भएको लाभग्राहीले सञ्चालित कार्यक्रमको कृषि अभ्यास, संरक्षण, संवर्द्धन लगायत अन्य आवश्यक कृषि कर्म गर्ने प्रतिबद्धता गर्नुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान सहितको कार्यक्रमना स्वीकृत गरी प्रति प्रदर्शन अधिकतम रु. ५० हजारसम्म खर्च गर्न सकिने।
१.०२	हाई डेन्सिटी स्याउ प्रदर्शन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> हाई डेन्सिटी स्याउको बिरुवा, तथा अन्य उत्पादन आवश्यक सामग्रीहरू र प्रविधि सहित कार्यालयले प्रदर्शन सञ्चालन गर्ने, कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात सम्बन्धित सामग्री लाभग्राहीलाई आवश्यकता अनुसार हस्तान्तरण गर्ने, प्रविधि प्रदर्शन सञ्चालन गरिएको क्रियाकलापहरूको अभिलेख राखी प्रचार प्रसार गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> प्राविधिक सम्भाव्यताको आधारमा स्थान, प्रविधि र लाभग्राही छनोट गर्नुपर्ने, कम्तिमा १ रोपनी क्षेत्रफलमा प्रदर्शन कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने, छनोट भएको लाभग्राहीले कार्यालयबाट उपलब्ध आवश्यक सामग्रीको प्रयोग र संरक्षण गर्नुको साथै कार्यालयको प्राविधिक निर्देशन पालन गर्ने प्रतिबद्धता हुनुपर्ने, हाई डेन्सिटी स्याउ प्रदर्शन अन्य कृषकहरूले सहज रूपमा देख्न सक्ने, बाटो नजिक, सहज रूपमा सिक्न सक्ने गरी सञ्चालन गर्नुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान सहित कार्यक्रमना स्वीकृत गरी प्रति हाई डेन्सिटी स्याउ प्रदर्शन अधिकतम रु ५ लाख खर्च गर्न सकिने।
१.०३	मत्स्य प्रविधि प्रदर्शन	<ul style="list-style-type: none"> आवश्यक सामग्रीहरू र प्रविधि सहित कार्यालयले 	<ul style="list-style-type: none"> प्रविधि प्रदर्शन सञ्चालन गर्ने विषय वस्तुको सहमति 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत

अ.स.स.

५

कृषि अथर्विज्ञ

महाशाखा प्रमुख

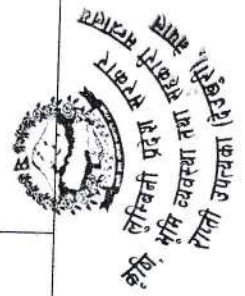
६

सचिव

महाराष्ट्र कृषि विभाग
 अहमदनगर, महाराष्ट्र

महाराष्ट्र शासन
 कृषि विभाग
 २०-११-२०१९

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	खर्च सीमा
१.०४	बाली उपचार शिविर	<p>प्रदर्शन सञ्चालन गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> मापदण्ड बमोजिम छनोट भएका विषयमा उत्पादन प्रशोधन लगायतका विषयहरूमा प्रदर्शन गर्ने कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात सम्बन्धित सामग्री लाभग्राहीलाई आवश्यकता अनुसार हस्तान्तरण गर्न सकिने, प्रविधि प्रदर्शन सञ्चालन गरिएको क्रियाकलापहरूको अभिलेख राखी प्रचार प्रसार गर्ने। 	<p>निर्देशनालयबाट लिनुपर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> प्रविधिक सम्भाव्यताको आधारमा बाली/वस्तु, स्थान, प्रविधि र लाभग्राहीको छनोट गर्ने, छनोट भएको लाभग्राहीले कार्यालयबाट उपलब्ध आवश्यक सामग्रीको प्रयोग र संरक्षण गर्नुको साथै कार्यालयको प्राविधिक निर्देशन पालना गर्ने प्रतिवद्धता हुनुपर्ने, प्रविधि प्रदर्शन अन्य कृषकहरूले सहज रूपमा देख्न सक्ने, बाटो नजिक, सहज रूपमा सिक्न सक्ने गरी सञ्चालन गर्नुपर्ने। शिविर कम्तीमा १ दिन सञ्चालन गर्नुपर्ने, शिविर सञ्चालन गरिने स्थानको छनोट कार्यालयले प्राविधिक सम्भाव्यता र आवश्यकताका आधारमा गर्ने, शिविर सञ्चालन कार्यालयले आफै गर्ने वा बाली संरक्षण प्रयोगशाला वा अन्य निकाय वा विज्ञको समन्वयमा गर्न सक्ने, बाली उपचार शिविरमा १ पटकमा कम्तीमा २५ जना कृषकहरूलाई सहभागी गराउने। 	<p>अनुमान सहित कार्ययोजना स्वीकृत गरी प्रति प्रदर्शन अधिकतम रु. २ लाख खर्च गर्न सक्ने</p>
१.०४	आकस्मिक बाली संरक्षण सेवा	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले स्प्रेयर, जैविक तथा गैर रासायनिक विषादी, रासायनिक विषादी, एप्रोन, रलोब्स, चशमा आदि प्रकोप नियन्त्रणमा प्रयोग हुने उपकरण तथा सामग्रीहरू खरिद गरी प्रकोप व्यवस्थापन गर्ने, कार्यक्रमको अभिलेखीकरण गरी सो को प्रतिवेदन निर्देशनालयमा पठाउने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले कुनै क्षेत्रमा आकस्मिक रूपमा बाली तथा बिरुवामा शत्रुजीवको प्रकोप देखा परेमा निदान तथा व्यवस्थापनका कार्य सञ्चालन गर्न सकिने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने। प्रचार प्रसार, चियापान, ब्यानर, स्टेशनरी व्यवस्थापन आदिको लागि प्रति शिविर अधिकतम रु. ५०००/- खर्च गर्न सकिने।

महाराष्ट्र शासन
 कृषि विभाग
 २०-११-२०१९

महाराष्ट्र शासन
 कृषि विभाग

महाराष्ट्र शासन प्रमुख

महाराष्ट्र शासन
कृषि विभाग
मुंबई

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	सिद्धि
१.०६	बाली संरक्षण सेवा कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले स्प्रेयर, जैविक तथा गैर रासायनिक विषादी, रासायनिक-विषादी, एप्रोन, ग्लोब्स, चश्मा आदि प्रकोप नियन्त्रणमा प्रयोग हुने उपकरण तथा सामग्रीहरू खरिद गरी समस्या निदान गर्ने, कार्यक्रमको अभिलेखीकरण गरी सो को प्रतिवेदन निर्देशनालयमा पठाउने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले नियमित रूपमा रोगकिराका कारण समस्याग्रत क्षेत्रमा वा व्यावसायिक कृषकको बाली तथा विरुबामा देखा परेका समस्या निदान तथा व्यवस्थापनका कार्य सञ्चालन गर्न सकिने। 	<ul style="list-style-type: none"> खर्च सीमा कार्यालयले लागत अनुमान स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने।
१.०७	सचेतना कार्यक्रम (विषादी प्रयोग/उत्पादन/प्रविधि/बजारीकरण)	<ul style="list-style-type: none"> विषादीको सुरक्षित प्रयोग/उत्पादन/प्रविधि/बजारीकरण सम्बन्धी पम्पलेट/पोस्टर प्रकाशन/वितरण, जनचेतनामूलक सामग्री उत्पादन तथा रेडियो/सामाजिक सञ्जाल मार्फत प्रसारण कार्यक्रम तथा सडकनाटक/स्थलगत सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन, मुख्य बजार/चोकमा सन्देशमूलक/होर्डिङ बोर्ड स्थापना आदि, प्राङ्गारिक/जैविक विषादीको नमूना वितरण तथा उपयोग, विषादी प्रयोग/उत्पादन/प्रविधि/बजारीकरण सम्बन्धी तालिम तथा अन्तरक्रिया, आवश्यक स्थानमा जैविक तथा वानस्पतिक विषादी, पी.पी.ई. सेट खरिद तथा वितरण। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले कार्यक्रमको कार्ययोजना स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्ने। विषादी प्रयोग/उत्पादन/प्रविधि/बजारीकरण सम्बन्धी आवश्यकता अनुसार अध्ययन गर्ने। निर्देशनालय र बाली संरक्षण प्रयोगशालासँगको समन्वयमा कार्यालयले कार्यक्रम तय गर्नुपर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने।
१.०८	माटो व्यवस्थापन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले आवश्यकता अनुसार देहाय बमोजिमका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्न सक्ने: <ol style="list-style-type: none"> माटो परीक्षण प्रचारप्रसार तथा अभिसुखीकरण, प्राङ्गारिक मल उत्पादन, परीक्षण तथा प्रदर्शन, माटो व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि भकारो/गोठेमल/कम्पोष्ट मल सुधार, बोकासी/भूमि कम्पोष्ट उत्पादनमा सहयोग, माटो उपचारका लागि कृषि चुन, जिप्सम र अन्य सामग्री वितरण, 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालय मार्फत सञ्चालन गरिने क्रियाकलाप/विषयवस्तुको सहमति निर्देशनालयबाट लिनुपर्ने, कार्यालयले एउटा क्लष्टरमा कम्तीमा २५ घरधुरी समेटिने गरी कम्तीमा १०० घरधुरी समावेश हुनुपर्ने। कार्यालयले उपयुक्त स्थलको छनोट गरी कृषक/फर्म/समूह/सहकारी मार्फत देहाय बमोजिमका कार्यक्रमहरूमध्ये आवश्यकता तथा सम्भाव्यताका आधारमा छनोट गरी सञ्चालन गर्नुपर्ने, हरियो मल (ढँचा आदि) प्रयोग प्रदर्शन: कम्तीमा १ 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान सहितको कार्ययोजना स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने। क्षमता अभिवृद्धिमा अधिकतम १० प्रतिशत खर्च गर्नु सकिने। स्थलगत तालिममा प्रति तालिम अधिकतम रु. २० हजार खर्च गर्न

मु.प्र. लुग्विनी प्रदेश
कृषि विकास तथा
सिक्ता उपत्यका

मु.प्र. शाखा प्रमुख
महाराष्ट्र शासन

सचिव

सचिव

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	संकेत
१.०९	सामाजिक परिचालनका लागि संघ संस्थासँगको सहकार्यमा कार्यक्रम सञ्चालन/निरन्तरता समेत	<p>८. हरियो मल उत्पादन तथा प्रयोगका लागि बीउमा सहयोग,</p> <p>९. माटोमा सन्तुलित खाद्य तत्व व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य क्रियाकलापहरू,</p> <p>कार्यक्रमको उपलब्धि/नतिजा विश्लेषण गरी निर्देशनालयमा प्रतिवेदन गर्ने।</p>	<p>रोपनी जग्गामा प्रदर्शन गर्नुपर्ने,</p> <p>२. भकारी/गोठे मल/कम्पोष्ट मल सुधार: मूत्र संकलन टंकी निर्माण, मलखादमा छानो व्यवस्थापन गरी गोठेमल/कम्पोष्ट मल उत्पादनका लागि कम्तीमा २ वटा खाडल हुनुपर्ने,</p> <p>३. भर्मी कम्पोष्ट उत्पादन: प्राविधिकको ईस्टिमेट अनुसार भर्मी वेड वा भर्मी व्यागमा मल उत्पादन गरेको हुनुपर्ने, उत्पादन लागत कम गर्न उपलब्ध भएसम्म स्थानीय श्रोत साधनको प्रयोग गर्ने।</p>	<p>• कार्यलयले लागत अनुमान स्वीकृत गरी स्वीकृत बजेटको परिधिभित्र रही खर्च गर्नुपर्ने।</p>
१.१०	मेला, दिवस, सप्ताह, महोत्सव सञ्चालन तथा सहभागी	<p>• कार्यलयको वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम सञ्चालनमा सहयोग गर्ने,</p> <p>• कार्यलयको संस्थागत विकासमा सहयोग,</p> <p>• कार्यलयमा सूचना केन्द्र वा हेलप डेस्कमा जनशक्ति व्यवस्थापन गरी सहयोग गर्ने,</p> <p>• समुदायमा सूचना प्रवाह र सचेतना अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरूमा सहयोग गर्ने।</p>	<p>• सम्बन्धित कार्यलयले जिल्लास्थित कार्यक्षेत्र भएको सामाजिक संघसंस्थासँग वार्षिक कार्योजना माग गरी स्वीकृत गर्नुपर्ने,</p> <p>• सम्बन्धित कार्यलयले सामाजिक संघसंस्था छनोटको विधि आफै निर्धारण गर्न सक्नेछ।</p>	<p>• कार्यलयले लागत अनुमान स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने।</p> <p>• सम्बन्धित कार्यलय आफै आयोजक भएको हकमा स्वीकृत लागत अनुमान बमोजिम खर्च गरिने र आफै आयोजक नभएको हकमा प्रति कार्यक्रम अधिकतम ५०</p>
		<p>• मेला/दिवस/महोत्सव/प्रदर्शनी/फेस्टीवल/विज्ञ सम्मेलन सरोकारवालाको समन्वयमा सञ्चालन गर्ने,</p> <p>• कार्यक्रममा प्रचार प्रसारको लागि चेतनामूलक पोष्टर, पम्पलेट, ब्रोसर छपाई, स्टल सजावट र व्यवस्थापन गर्न सकिने।</p>		

प्रमुख अधिकारी

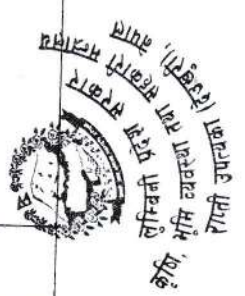
सचिव

संस्थागत विकास विभाग

महाशाखा प्रमुख

संस्थागत विकास विभाग
संस्थागत विकास विभाग
संस्थागत विकास विभाग

कृषि, भूमि व्यवस्था, प्रजनन तथा पशुपालन विभाग
सचिवालय, काठमाडौं

सचिव
कृषि विभाग

महाराष्ट्र प्रमुख

व्युत्प्रेषण

सचिव

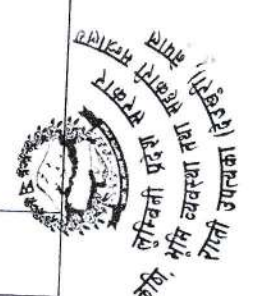
क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	खर्चमा
१.११	एडाप्टिभ रिसर्च (Adaptive Research) कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> अनुसन्धानमा आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू (बीउ/बेरु, मलखाद, विषादी, मेजरिङ्ग टेप, डोरी, पेन्सिल, कागज, प्लाष्टिक, ज्यामी खर्च, औजार/उपकरण लगायतका सामग्रीहरू), इन्धन तथा भ्रमण खर्च, समन्वय बैठक/नतिजा गोष्ठी, कृषक अवलोकन, प्रचार प्रसार, तथ्याङ्क सङ्कलन, विश्लेषण, प्रतिवेदन तयारी, अभिलेखीकरण, कार्यालयबाट फोकल कर्मचारी वा चौथो तहका करार कर्मचारी परिचालन गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले सरोकारवालाहरूसँग समन्वय गरी बाली वस्तुसँग सम्बन्धित समस्याहरू संकलन गरी प्राथमिकीकरण गर्ने। प्राथमिकताका आधारमा अनुसन्धानका विषयहरू पहिचान गरी समस्या समाधानका लागि विकसित प्रविधिहरूको अनुसरण गर्न कृषकको खेतबारीमा परीक्षण/अनुसन्धान गर्ने, समस्या समाधानका लागि उपयुक्त प्रविधि उपलब्ध नभएमा सोको अनुसन्धानको लागि सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गर्ने, अनुसन्धान गर्ने स्थान र कृषक छनोट गर्ने, उत्पादन लागत न्यूनीकरण गर्ने, उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने, गुणस्तर/मूल्य अभिवृद्धि गर्ने र स्थानीय प्रविधि, परम्परागत ज्ञान र सीपको अभिलेखीकरण गर्ने खालका अनुसन्धानलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने, कार्यक्रम सञ्चालन गर्न कार्यालयले विषयसँग सम्बन्धित फोकल व्यक्ति तोक्नुपर्ने र सो कार्यमा स्थानीय तहमा कार्यरत करार सेवाको एक जना कृषि प्राविधिकलाई स्थलगत रूपमा अनुसन्धान कार्यमा सहयोग पुऱ्याउन खटाउन सक्ने, सम्बन्धित फोकल व्यक्तिले कार्ययोजना सहितको अनुसन्धान प्रस्ताव तयार गरी कार्यालयबाट स्वीकृत गर्नुपर्ने, अनुसन्धानका लागि जग्गा भाडा बाहेकका अन्य खर्च कार्यालयले गर्ने र प्राप्त उब्जनी सम्बन्धित कृषकलाई 	<ul style="list-style-type: none"> हजारसम्म खर्च गर्न सकिने। कार्यालयले लागत अनुमान सहितको कार्ययोजना स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने।

कृषि विभाग, काठमाडौं
१९७९
१९७९

म.प्र. शासनाचे कार्यालय, अहमदनगर
 १८/०१/२०१८

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	खर्चक्षीमा
१.१२	कृषि उपजहरूको थोक र खुद्रा पाक्षिक मूल्य संकलन	<ul style="list-style-type: none"> निर्देशनालयले तोकिएको मापदण्ड र ढाँचामा बजारको मूल्य संकलन सम्बन्धी कार्य कार्यालयले सञ्चालन गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> हस्तान्तरण गर्न सकिने, आवश्यक परेमा निर्देशनालयले थप विस्तृतीकरण गर्न सक्नेछ। निर्देशनालयले तोकिएको मापदण्ड र ढाँचा अनुसार संकलन गरी पाक्षिक रूपमा निर्देशनालयमा प्रतिवेदन गर्ने। पाक्षिक मूल्य वेबसाइटमा सार्वजनिक गर्नु पर्ने। सरोकारवाला निकायहरूलाई सहभागी गराई तथ्याङ्क व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम तथा गोष्ठीहरू सञ्चालन गर्ने। कार्यालय र स्थानीय तहका कृषि प्राविधिकहरूलाई कार्यक्रममा सहभागी गराउने। 	<ul style="list-style-type: none"> मूल्य संकलन गरेको खाजा खर्च वापत प्रति पटक बढीमा रु. ३०० सम्म खर्च गर्न सकिने। कार्यालयले लागत अनुमान स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने। कार्यालयले प्रचलित नियमानुसार लागत अनुमान स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने।
१.१३	तथ्याङ्क व्यवस्थापन सहयोगी कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> तथ्याङ्क व्यवस्थापन सम्बन्धी अभिमुखीकरण तथा क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी क्रियाकलापहरू। 		
१.१४	तथ्याङ्क व्यवस्थापन कार्यक्रम (प्रदेश र स्थानीय तहको तथ्याङ्क)	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला तथा पालिकास्तरमा विभिन्न बालीहरूको क्षेत्रफल तथा उत्पादन विवरणलाई अद्यावधिक गर्न प्रदेशका सबै स्थानीय तह तथा जिल्लास्थित कार्यालयका प्राविधिकहरूलाई Web-based AMIS Software मा तथ्याङ्क प्रविष्ट सम्बन्धी अभिमुखिकरण/क्षमता अभिवृद्धि तालिम/ गोष्ठी सञ्चालन गर्ने। 		
१.१५	बाली कटानी कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> छनोट गरिएको नमूना क्षेत्रमा बाली कटानी गर्ने, बाली कटानी भएको नमूना क्षेत्रको छुट्टाछुट्टै तथ्याङ्क लिने र कार्यालयमा अभिलेख राखी सोको प्रतिलिपी निर्देशनालयमा पठाउने। 	<ul style="list-style-type: none"> सिजन अनुसार बालीहरू कटानी गरी उत्पादकत्व मापन गर्ने, सिंचित र असिंचित उत्पादन क्षेत्रहरूको छुट्टाछुट्टै प्रतिनिधित्व हुने गरी बाली कटानी गर्न क्षेत्रहरू एकिन गर्ने, छनोट गरिएका क्षेत्र मध्ये (५ फिट*५ फिट) एउटा नमूना हुने गरी बाली कटानी गर्ने, प्रत्येक उत्पादन क्षेत्रमा कम्तीमा ५ वटा randomized नमूनाबाट उत्पादन तथ्याङ्क लिने, एक बाली कटानीमा पाँच नमूना हुनुपर्ने, फलफूल बालीका हकमा निर्देशनालयले निर्धारण गरेको 	<ul style="list-style-type: none"> क्षतिपूर्ति र ज्याला खर्च वापत प्रति बाली कटानी रु. ५०० खर्च गर्न सकिने।

महाराष्ट्र शाखा प्रमुख
 अहमदनगर
 १८/०१/२०१८

महाराष्ट्र प्रजासत्ताक
कृषि विभाग
मुंबई

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	खर्च सीमा
१.१६	विभिन्न सरोकारवाला संघ संस्थाको सहकार्यमा विशेषज्ञ सहितको पशुपन्ध्री तथा मत्स्य स्वास्थ्य शिविर संचालन	औषधी, खोप, उपकरण/सामग्री प्रचार, प्रसार, यातायात तथा व्यवस्थापन खर्च।	मापदण्ड बमोजिम हुने। • सेवा पहुँच नपुगेको समुदायमा वा व्यावसायिक पशुपालन भएको क्षेत्रमा शिविर सञ्चालन हुने, • आवश्यकताका आधारमा Veterinary Professional, fisheries professional र Veterinary Para Professional सहितको टोली परिचालन गर्नुपर्ने, • कार्यक्रम एक दिन सञ्चालन हुने, • शिविरमा पशुपन्ध्री तथा मत्स्यको आवश्यक उपचार र प्राविधिक सेवा सञ्चालन गर्नुपर्ने, • प्रति शिविर न्यूनतम ३०० साना ठूला पशुपन्ध्रीहरूको लागि सेवा उपलब्ध हुनुपर्ने।	कार्यालयले लागत अनुमान स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने।
१.१७	पशु स्वास्थ्य शिविर	<ul style="list-style-type: none"> • औषधी उपचार, खोप, परिजिवी नियन्त्रण, गर्भ परीक्षण, प्रजनन विकृती उपचार आदि, • प्रचार प्रसार, • जनचेतना कार्यक्रम, • यातायात तथा व्यवस्थापन खर्च • घरदैलो सेवा समेत सञ्चालन गर्न सकिने • अभिलेखीकरण र प्रतिवेदन। 	<ul style="list-style-type: none"> • स्थानीय तहको समन्वयमा निश्चित क्षेत्र तोकरी न्यूनतम ५० घरपरिवार लक्षान्वित हुने गरी १/२ दिने शिविर सञ्चालन गर्नु पर्नेछ, • विशेषज्ञ तथा प्राविधिक टोली परिचालन गरी शिविर सञ्चालन गर्नुपर्नेछ, • प्रति शिविर न्यूनतम २०० साना ठूला पशुपन्ध्रीहरूलाई उपचार तथा प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराउनुपर्ने। 	कार्यालयले लागत अनुमान सहितको कार्ययोजना स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने।
१.१८	मत्स्य शिविर सेवा सञ्चालन	<ul style="list-style-type: none"> • शिविर संचालन सम्बन्धी प्रचार प्रसार, • आवश्यक रसायन, उपकरणहरू र प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराउने, • शिविर सञ्चालनमा पानी गुणस्तर, माटोको गुणस्तर, माछाको स्वास्थ्य अवस्था आदि स्थलमा पुगी उपचार तथा प्राविधिक सेवा दिने, • शिविर सञ्चालनको अन्तमा सुझाव सहित रिपोर्ट वारे कृषकसँग अन्तरक्रिया गर्ने, 	निम्न मापदण्ड बमोजिम स्थानहरू पहिचान गरी शिविर संचालन गर्ने: • शिविर कम्तीमा २ दिन सञ्चालन गर्नुपर्ने, • शिविर सञ्चालन गर्ने स्थान सरोकारवालाको माग र प्राविधिक सम्भाव्यताका आधारमा छनोट हुने, • कम्तीमा १ हप्ता अगावै कृषकहरूलाई जानकारी गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने, • कम्तीमा ४० पोखरीमा सेवा प्रवाह गर्नुपर्ने,	<ul style="list-style-type: none"> • कार्यालयले लागत अनुमान सहितको कार्ययोजना स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने। • स्थानीय तहका प्राविधिकलाई नियमानुसार दैनिक भ्रमण खर्च दिन

मुम्बई प्रजासत्ताक
कृषि विभाग
मुम्बई

प्रमुख
मुम्बई

श्री

महाशरदा प्रमुख

श्री

सचिव

म.प्र. १०१७१५

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	खर्च सीमा
१.१९	डोर टु डोर पशु बाँझोपन निवारण सेवा	<ul style="list-style-type: none"> यातायात तथा व्यवस्थापन खर्च, अभिलेखीकरण तथा प्रतिवेदन। कार्यक्रम सञ्चालनमा दैनिक भ्रमण खर्च खाजा खर्च, इन्धन, औषधी, हर्मोन, मिनरल, भिटामिन, सिथ, रलोब, एप्रोन, सिरिन्ज, निडिल, लगायत, अन्य आवश्यक सामग्री उपकरण एवं लजिस्टीक नतिजामापन रिपोर्टिङ जस्ता क्रियाकलापमा गर्ने। पशु प्रजनन विज्ञ सेवा। 	<ul style="list-style-type: none"> आवश्यक परेमा वाह्य विषय विज्ञ समेत प्रयोग गर्न सकिने, शिविर सञ्चालन भएको स्थानीय तहमा कार्यरत अधिकतम २ जना प्राविधिकहरु परिचालन गर्न सकिने। कार्यालयले एक पटकमा कम्तीमा ५० वटा समस्यायुक्त गाई भैसीहरू देखिएको क्षेत्र पहिचान गरी कम्तीमा २ दिन स्थलगत कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने, निम्नानुसारको जनशक्ति भएको टोली आवश्यकताका आधारमा परिचालन गर्न सकिनेछ:- विषय विज्ञ १/२ जना, पशु चिकित्सक/पशु विकास अधिकृत १ जना, सहायकस्तरको प्राविधिक कर्मचारी २ जना, स्थानीय तहमा कार्यरत प्राविधिकलाई परिचालन गर्न सकिने, कार्यालय सहयोगी बढीमा १ जना, कार्यक्रम सञ्चालन पश्चात ३ महिना पछि फलोअप गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान सहितको कार्ययोजना स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने। बाह्य विज्ञलाई विशिष्ट श्रेणी सरहको दैनिक भ्रमण खर्च दिन सकिने। स्थानीय तहको प्राविधिकलाई नियमानुसार दैनिक भ्रमण खर्च दिन सकिने।
१.२०	स्थानीय तहको सहकार्यमा Door to Door पशु बाँझोपन निवारण सेवा	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम सञ्चालनमा दैनिक भ्रमण खर्च खाजा खर्च, इन्धन, औषधी, हर्मोन, मिनरल, भिटामिन, सिथ, रलोब, एप्रोन, सिरिन्ज, निडिल, लगायत, अन्य आवश्यक सामग्री उपकरण एवं लजिस्टीक नतिजामापन रिपोर्टिङ जस्ता क्रियाकलापमा गर्ने। पशु प्रजनन विज्ञ सेवा। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालय तथा स्थानीय तहको समन्वयमा एक पटकमा कम्तीमा ५० वटा समस्यायुक्त गाई/भैसीहरू देखिएको क्षेत्र पहिचान गरी कम्तीमा २ दिन स्थलगत कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने, निम्नानुसारको जनशक्ति भएको टोली आवश्यकताका आधारमा परिचालन गर्न सकिनेछ:- विषय विज्ञ १/२ जना, पशु चिकित्सक/पशु विकास अधिकृत १ जना, सहायकस्तरको प्राविधिक कर्मचारी २ जना, कार्यालय सहयोगी बढीमा १ जना 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तहको सहकार्यमा कार्ययोजना तयार गरी अधिकतम रु.१ लाख खर्च गर्न सकिने

अमिताभ शिंदे

१२

महाराष्ट्र प्रमुख

अमिताभ शिंदे

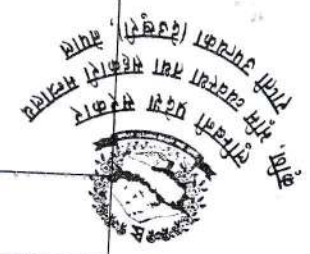
सचिव

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	सापदण्ड	खर्च सीमा
१.२१	पशुपन्ध्री तथा मत्स्य स्वास्थ्य आकस्मिक सेवा	<ul style="list-style-type: none"> आवश्यक औषधी, उपकरण खरिद तथा वितरण, पशुपन्ध्री तथा मत्स्यको उपचार सेवा, सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम सञ्चालन पश्चात ३ महिना पछि फलोप गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने। कम्तीमा ५ पशु वा १ माछा पोखरीमा एक्कासी रोगबाट वा एकै किसिमको संक्रमणबाट बिरामी वा मृत्यु भई प्रकोप फैलिएमा वा फैलन सक्ने सम्भावना कुनै सरकारी निकायबाट जानकारी प्राप्त भएमा आकस्मिक रूपमा पशुपन्ध्री तथा मत्स्य उपचार सेवा कार्यालयले सञ्चालन गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने।
१.२२	भ्याक्सिन बैंक व्यवस्थापन तथा सञ्चालन	<ul style="list-style-type: none"> भ्याक्सिन बैंक सञ्चालन, मर्मत, जेल प्याक, कुल बक्स, जेनेरेटरको इन्धन, विद्युत महशुल, भ्याक्सिनहरू वितरण र अभिलेखीकरण। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले नेपाल सरकार तथा अन्य कार्यालयबाट प्राप्त हुने वा खरिद गरेका पशुपन्ध्रीका विभिन्न भ्याक्सिनहरू भण्डारण, व्यवस्थापन तथा सञ्चालन। 	कार्यालयले लागत अनुमान सहितको कार्ययोजना स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने।
१.२३	भ्याक्सिनेटर परिचालन	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तहबाट सिफारिस भइआएका भ्याक्सिनेटर मध्येबाट नियुक्ति गर्ने, भ्याक्सिनेटरको दुर्घटना बीमा (परिचालन अवधिको लागि मात्र), सफ्टवेयर सञ्चालन सम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम, अनुसूची ९, १०, ११, १२, १३, १४ अनुसार अभिलेखीकरण र प्रतिवेदन। 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तहमा पत्राचार गरी भ्याक्सिनेटरहरूको सूची तयार गर्ने, कम्तीमा ३५ दिने ग्रामिण पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ता तालिम लिएको/आवश्यक परेमा सरकारी सेवामा रहेका प्राविधिक कर्मचारीलाई समेत भ्याक्सिनेटरको रूपमा परिचालन गर्न सकिने, भुक्तानीका लागि भ्याक्सिनेटरले सम्बन्धित वडा कार्यालयबाट खोप लगाएको संख्या प्रमाणित गराई पशु सेवा शाखाको सिफारिस सहित कार्यालयमा निवेदन पेश गर्नुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> भ्याक्सिनेटरलाई पशुमा खोप लगाएको सेवा शुल्क बापत; पहाडमा ठूलो पशु (गाई, भैँसी, घोडा जाति) का लागि रु. २० र सानो पशु (भैँडा, बाखा, बंगुर) का लागि प्रति गोटा रु. १०, तराईमा ठूलो पशु (गाई, भैँसी, घोडा जाति) का लागि रु. १५ र सानो पशु (भैँडा, बाखा, बंगुर) का लागि प्रति गोटा रु. १०।

१३

 महाशाखा प्रमुख

नम्रप्रतिप्रेत
 सचिव

१०-११-२०७३
१५०७३

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	खर्च सीमा
१.२४	खोपका लागि लजिस्टिक खरिद	<ul style="list-style-type: none"> अनुसूची-१५ बमोजिमका आवश्यक सामग्रीहरू खरिद गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले नेपाल सरकार तथा अन्य कार्यालयबाट प्राप्त हुने वा खरिद गरेका पशुपन्थीका विभिन्न भ्याक्सिनहरू लगाउने कार्यको लागि आवश्यक पर्ने सामग्री। 	<p>१०,</p> <ul style="list-style-type: none"> खोपको विवरण सप्टवेयर मार्फत अद्यावधिक गरे बापत सेवा शुल्क ठूला पशुका लागि रु. १० र साना पशुका लागि रु. ५ प्रति गोटा उपलब्ध गराउन सकिनेछ। कार्यालयले लागत अनुमान तथा कार्ययोजना स्वीकृत गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।
१.२५	भ्याक्सिनेटर/इन्सिमिनेटर दुर्घटना बिमा	<ul style="list-style-type: none"> बिमा कम्पनीको प्रचलित नियमानुसार दुर्घटना बिमा गर्नुपर्ने। भ्याक्सिनेटर/इन्सिमिनेटरलाई परिचालन गर्नु पूर्व अनिवार्य रुपमा बिमा गर्नुपर्ने। 		<ul style="list-style-type: none"> विनियोजित बजेटको परिधिभित्र रही प्रचलित नियमानुसार खर्च गर्नुपर्ने।
१.२६	शुनेलो रोग नियन्त्रण अभियान	<ul style="list-style-type: none"> क्षमता अभिवृद्धि तालिम, जनचेतनाका क्रियाकलापहरू, CMT किट तथा Teat dipping किट सामग्री खरिद तथा वितरण, व्यवस्थापन खर्च, अभिलेखीकरण तथा रिपोर्टिङ। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयबाट दुध सहकारी/समूह/उद्यमीहरू/सञ्जालहरूसँग समन्वय गरी स्थान र समय निर्धारण गरी सञ्चालन गर्नु पर्ने, गाई/भैँसीको व्यावसायिक पालन भएको क्षेत्रमा प्राथमिकता दिई अभियान सञ्चालन गर्नु पर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने।
१.२७	Spaying/neutering (सामुदायिक कुकुरहरूमा बन्ध्याकरण) कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम सञ्चालनमा दैनिक भ्रमण खर्च, इन्धन, औषधी तथा लोजिस्टिक, बाह्य विज्ञ आदीको लागत अनुमान स्वीकृत गरी गर्ने। व्यवस्थापन खर्च, 	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित स्थानीय तह/पशु कल्याणमा संलग्न संस्था, सरोकारवालाहरूसँग समन्वय गरी सामुदायिक कुकुरहरूको बन्ध्याकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, विज्ञ पशु चिकित्सक (बाह्य) सेवा लिन सकिने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान सहितको कार्ययोजना स्वीकृत गरी आन्तरिक/बाह्य

शुक्र, भूमि व्यवस्था तथा
राप्ती उपत्यका विकास
संस्थान

अभिषेक शर्मा

सचिव

अनुवांशिक

महाशाखा प्रमुख

सचिव

महाराष्ट्र सरकार
अर्थ विभाग
१००-४१०२५५

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	खर्च सीमा
१.२८	ईपिडेमियोलोजिकल अबस्थाको पहिचान र रिपोर्टिङ	<ul style="list-style-type: none">फोटोकपि पेपर, टोनर, इन्धन, अन्य स्टेशनरी सामग्रीहरू र आवश्यक सामग्रीहरू।अभिलेखीकरण र प्रतिवेदन।		<ul style="list-style-type: none">विज्ञ मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।बाह्य विज्ञ पशु चिकित्सकलाई विशिष्ट श्रेणी सरह दैनिक भ्रमण भत्ता पारिश्रमिक दिन सकिनेछ।प्रति कुकुर बन्ध्याकरण खर्च वापत अधिकतम रु. २ हजार ३ सयसम्म खर्च गर्न सकिने
१.२९	सेवानिवृत्त जनशक्ति परिचालन	<ul style="list-style-type: none">सेवानिवृत्त विज्ञहरूको सूची (रोष्टर) तयार गर्ने (सूची वर्षभरि नै अद्यावधिक गर्न सकिने र यस अघि सूचीकृत भैसकेको हकमा सूचीकृत हुनु नपर्ने),अन्तरकृया र अभिसूचीकरण गर्ने,कार्य क्षेत्रगत शर्त (ToR) निर्माण गर्ने,परिचालन।	<ul style="list-style-type: none">मासिक रूपमा सम्बन्धित पशुरोग अन्वेषण प्रयोगशाला, निर्देशनालय वा केन्द्रीय निकायमा ईपिडेमियोलोजिकल रिपोर्टिङ गर्नु पर्ने।निजामती कृषि सेवा/नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद/सरकारी कृषि/पशुपन्धी अध्ययन गर्ने संस्था, कृषि/पशुपन्धी बोर्ड/कम्पनी/कृषि बैंकबाट कम्तीमा अधिकतमस्तरीको सेवानिवृत्त प्राविधिक कर्मचारीहरूको सूची रोष्टर (मा सूचीकृत व्यक्ति परिचालन गर्नुपर्ने, आवश्यकताको आधारमा दिनुपर्ने विज्ञ सेवा र अवधि सहित तोकिएको परिचालन गर्नुपर्ने),सम्बन्धित निर्देशनालय र कार्यालयको समन्वयमा कृषि प्रसार र प्राविधिक सेवा सञ्चालन गर्नुपर्ने।पशु औषधी पसल अनुगमन निरीक्षण अनुसूची १६, १७ अनुसार,पशुपन्धी फार्म अनुगमन निरीक्षण अनुसूची, १८, १९, २०, २१, २२, २३, २४, २५ अनुसार,	<ul style="list-style-type: none">कार्यालयले लागत अनुमान स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने।कार्यालयले लागत अनुमान स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने।परिचालन गरिने सेवा निवृत्त व्यक्ति जुन पदबाट निवृत्त भएको सोही पद अनुसार खटिएको अवधिभरको दैनिक भ्रमण भत्ता।कार्यालयले खामत अनुमान स्वीकृत गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।
१.३०	पशुपन्धी तथा मत्स्य नियमन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none">दैनिक भ्रमण भत्ता, यातयात, संचार, इन्धन लगायतको आवश्यक पर्ने मसलन्द खर्च।		

कृषि विभाग
राज्य सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
मौमि व्यवस्था तथा
राज्यी गन्तव्य विभाग

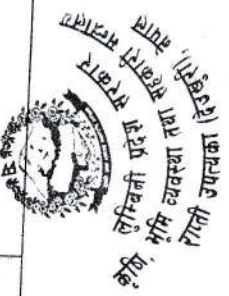
कृषि विभाग
महाराष्ट्र सरकार

सचिव
अर्थ विभाग

महाराष्ट्र सरकार
प्रमुख

संस्थागत कार्यहरूको लागि
०१-०१-२०७३

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	खर्च सीमा
१.३१	मुख्यमन्त्री उत्कृष्ट कृषक/उद्यमी/सहकारी पुरस्कार कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> छनोटको मापदण्ड तयारी, सूचना प्रकाशन, मूल्याङ्कन, पुरस्कार तथा प्रमाण-पत्र वितरण, कार्यक्रम व्यवस्थापन। 	<ul style="list-style-type: none"> मासु/डेरी पसल अनुगमन निरीक्षण अनुसूची २६, २७ अनुसार। कार्यालयले विवरणको अभिलेख राखी सोको प्रतिवेदन माथिल्लो निकायमा रिपोर्टिङ गर्नुपर्ने। कम्तीमा एक महिनाको म्याद दिई सूचना प्रकाशन गर्नुपर्ने। मापदण्ड र छनोट विधि मन्त्रालयले तय गरे बमोजिम हुने। बाली/वस्तु उत्पादन, बजारीकरण तथा कृषि प्रविधि प्रसारमा टेवा पुऱ्याउने कृषकहरू (कृषि तर्फ १ र पशुपन्छी तथा मत्स्य तर्फ १) लाई पुरस्कृत गर्ने। पुरस्कृतले एक वर्षसम्म स्रोत केन्द्र वा स्रोत व्यक्तिको रूपमा काम गर्नुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने। प्रदेश उत्कृष्ट १ लाख, जिल्ला उत्कृष्ट पुरस्कार रकम रु. २५ हजार
१.३२	कृषक सम्मान कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> तोकिएको मापदण्ड र विधि बमोजिम उत्कृष्ट कृषक छनोट गरी पुरस्कृत गर्ने, पुरस्कार, प्रमाण पत्र लगायतका सामग्री खरिद, समारोह व्यवस्थापन। 	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित निर्देशनालयले कृषक छनोट गर्ने मापदण्ड र विधि निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ, जिल्लामा एकजना कृषकलाई सर्वोत्कृष्ट कृषक पुरस्कार दिनुपर्ने र प्राथमिकतानुसार अन्य तीन विधाहरूमा एक-एकजना उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार दिन सकिनेछ। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने, जिल्ला सर्वोत्कृष्ट कृषक पुरस्कार रु. १००००/-, उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार रु. ५०००/- प्रदान गर्ने।
१.३३	उत्कृष्ट कार्यालय र कमचारी मूल्याङ्कन तथा पुरस्कार	<ul style="list-style-type: none"> निर्देशनालयले मापदण्ड बनाएर कार्यान्वयन गर्ने 		
१.३४	कृषि सहकारी मार्फत कृषि प्रसार कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> कृषि प्रसार (प्राविधिक सहयोग तथा क्षमता अभिवृद्धि) क्रियाकलापहरू: तालिम, भ्रमण, सचेतना गोष्ठी, प्रदर्शन, 	<ul style="list-style-type: none"> मापदण्ड अनुसूची ४१ मा तोकिए बमोजिम हुनेछ। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान सहितको

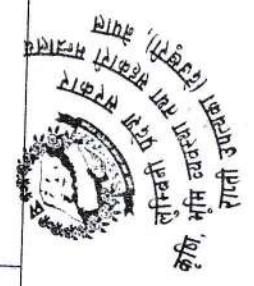
कृषि अर्थविज्ञ
०१/०१/२०७३

महाशाखा प्रमुख

सचिव

महाराष्ट्र शासन
कृषि विभाग
महाराष्ट्र शासन
कृषि विभाग
महाराष्ट्र शासन
कृषि विभाग

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	खर्च सीमा
		<p>माटो व्यवस्थापन, बाली संरक्षण, बीउ उपचार सेवा आदि।</p> <ul style="list-style-type: none"> • पूजिगत निर्माण, खरीद तथा अन्य कृषि विकास क्रियाकलापहरू: साना सिंचाई विकास कार्यक्रम, गोदाम घर निर्माण, बीउ प्रशोधन मेशिन खरिद, खलो निर्माण, प्रशोधन उद्योग स्थापना, कस्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना तथा अन्य आवश्यक पूजिगत क्रियाकलाप। • उत्पादन तथा बजारीकरण क्रियाकलापहरू: उत्पादन सामग्रीहरू, बजारीकरणको लागि ग्रेडिङ्ग/प्याकेजिङ्ग सामग्रीहरू लगायत अन्य सामग्रीहरू। • व्यवस्थापकिय क्रियाकलापहरू: बैठकहरूमा खाजाको व्यवस्था, आवश्यक स्टेशनरी, होर्डिङ्ग बोर्ड, फर्निचर फिक्चर्स तथा अन्य सामग्रीहरू। • क्रियाकलापहरूको विस्तृतीकरण अनुसूची ४१ मा तोकिए बमोजिम हुनेछ। 		<p>कार्ययोजना स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने।</p> <ul style="list-style-type: none"> • कृषि प्रसार (प्राविधिक सहयोग तथा क्षमता अभिवृद्धि) <p>क्रियाकलापहरू: शत प्रतिशत कार्यालयको सहयोग रहने।</p> <ul style="list-style-type: none"> • पूजिगत निर्माण, खरिद तथा अन्य कृषि विकास क्रियाकलापहरू: सामुहिक प्रयोजनको हकमा अधिकतम ७५ प्रतिशत वा व्यक्तिगत प्रयोजनको हकमा अधिकतम ५० प्रतिशत अनुदान। • उत्पादन तथा बजारीकरण क्रियाकलापहरू: अधिकतम ५० प्रतिशत अनुदान। • व्यवस्थापकिय क्रियाकलापहरू: अधिकतम रु. १ लाख खर्च गर्न सकिने।

महाराष्ट्र शासन
कृषि विभाग

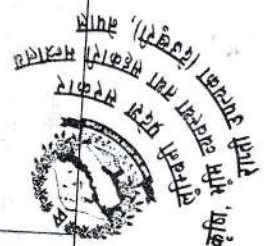
१७
१७

महाराष्ट्र शासन
कृषि विभाग

महाराष्ट्र शासन
कृषि विभाग

महाराष्ट्र शासन
कृषि विभाग
मुंबई

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	खर्च सीमा
१.३५	रेडियोसंग कृषि प्राविधिक कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> समसामयिक प्राविधिक विषयसंग सम्बन्धित ज्ञानप्राविधि प्रसार; अनुभव आदान प्रदान। 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय FM/radio/सञ्चार फर्मसँग सम्झौता गरी पाक्षिक रुपमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने मासिक कम्तिमा १ पटक फरक फरक स्थानको कृषक समुदायमा पुरनुपर्ने।
१.३६	कृषक प्राविधिक भेटघाट कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> कृषक समुदायमा पुरी कृषक समुदायसंग प्रविधि विस्तार, प्राविधिक समस्या, प्राविधिक सर सल्लाह, पृष्ठपोषण लगायतका विषयवस्तुमा छलफल कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने छलफलमा उठेका विषयवस्तुको प्रतिवेदन तयार गरी त्रैमासिक रुपमा सम्बन्धित निर्देशनालयमा पेश गर्नुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> छलफलको क्रममा सहभागीहरूको खाजा खर्च लगायतका क्रियाकलापमा प्रति कार्यक्रम अधिकतम १० हजार सम्म खर्च गर्न सकिने।
१.३७	विध्वविद्यालय, नार्क, विषय विज्ञ आदिको समन्वयमा समस्यामा आधारित प्राविधि हस्तान्तरण/प्रसार कार्यक्रम-वस्तुगत टेवा सहित	<ul style="list-style-type: none"> समस्या पहिचान, अभिमूखिकरण तथा अभियान संचालन, प्राविधि प्रदर्शन समस्या समाधानसंग सम्बन्धित सामग्री वितरण 	<ul style="list-style-type: none"> स्थलगत अनुगमनका क्रममा देखिएका वा जिल्लास्थित कार्यालय वा स्थानीय तह माफत जानकारीमा आएका र आर्थिक क्षति पुगेका/पुग्ने सम्भावना देखिएका व्यावसायिक बाली भएको स्थानहरूमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने। कार्यालयले लागत अनुमान स्वीकृत गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, विषय विज्ञको दैनिक तथा भ्रमण खर्च र आवश्यक सामग्री व्यवस्थापनमा नियमानुसार खर्च गर्न सकिने।
१.३८	विगतमा सञ्चालित स्मार्ट कृषि गाउँ कार्यक्रम हस्तान्तरण तथा फलोअप कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> सम्पन्न भएका स्मार्ट कृषि गाउँ कार्यक्रमको अभिलेखीकरण, अनुगमन, निरीक्षण, निर्देशन, पृष्ठपोषण र हस्तान्तरणसंग सम्बन्धित क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न सकिने सञ्चालित स्मार्ट कृषि गाउँ कार्यक्रमहरूको सबल पक्ष र दुर्बल पक्षको समीक्षा गरेर प्रतिवेदन तयार गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> हस्तान्तरणको क्रममा बैठक सञ्चालन गर्दा खाजा खर्च लगायतका अन्य व्यवस्थापकीय शीर्षकमा (भ्रमण भत्ता बाहेक) खर्च गर्न सकिने स्मार्ट कृषि गाउँ कार्यक्रमको अभिलेखीकरणको क्रममा आवश्यक स्टेशनरी सामग्रीमा खर्च गर्न सकिने हस्तान्तरण प्रति स्मार्ट कृषि गाउँ कार्यक्रमको हस्तान्तरण तथा फलोअपका लागि अधिकतम रु. २० हजारसम्म खर्च गर्न सकिने।

महाराष्ट्र शासन
कृषि विभाग
मुंबई

महाराष्ट्र शाखा प्रमुख

सचिव

70-41-0947A
 पृष्ठ संख्या १२५
 आ.सं. ३९

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	खर्च सीमा
१.३९	सुन्तलाजात फलफूल बगैँचाको औँसा कीरा व्यवस्थापन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> सचेतनामूलक तालिम/गोष्ठी कीराले संक्रमण गरेका फलहरू जम्मा गरी पूर्णका लागि खाडल तयारी प्रोटिन बेट, ग्रेट फ्रुट फ्लाइ बेट विषादी छर्ने एग्रेस स्प्रेयर अन्य आवश्यक सामग्रीहरू। 	<ul style="list-style-type: none"> गाउँ, टोल वा समुदायको बगैँचाहरूमा मापदण्ड संचालन गर्नुपर्ने। 	सक्ने • कार्यालयले लागत अनुमान तयार र स्वीकृत गरी कार्यक्रम संचालन गर्ने।
१.४०	सुन्तलामा औँसा किरा नियन्त्रण तथा बगैँचा व्यवस्थापन प्रविधि प्रदर्शन	<ul style="list-style-type: none"> सचेतनामूलक तालिम/गोष्ठी प्रदर्शनका लागि आवश्यक औजार/उपकरण, पासो, प्रोटिन बेट, विषादी, सुष्मत्व, पी.पी.ई. सेट खरिद, सिचाई सामग्री तथा अन्य आवश्यक सामग्री तथा उपकरण खरिद, बगैँचा सुधारका लागि काँटछोटा, समस्या निदान, रोगकिरा व्यवस्थापन सहयोग गर्न आवश्यक प्राविधिक सेवा। 	<ul style="list-style-type: none"> व्यावसायिक स्थल र प्रविधि कम पुगेको स्थानमा कार्यालयले क्षेत्र छनोट गरी कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने, समस्याग्रस्त सुन्तलाजात फलफूल बगैँचा छनोट गरी अधिकतम बगैँचा धनीहरू लामान्वित हुने गरी कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान तयार र स्वीकृत गरी संचालन गर्ने
१.४१	नार्क संगको सहकार्यमा Farmers field day	<ul style="list-style-type: none"> नार्कबाट विकसित प्रविधि र नार्कद्वारा सञ्चालित गतिविधिहरूको सन्दर्भमा अगुवा कृषकहरू सम्मिलित स्थलगत अवलोकन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कृषक भ्रमणको नर्स पालना गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> त्रिनियोजित बजेटको परिधिभित्र रही कृषक भ्रमणको नर्स बमोजिम खर्च गर्ने।
१.४२	IPNS कृषक पाठशाला सञ्चालन/ आई पि एम कृषक पाठशाला संचालन (कृषक सहकर्ताबाट)	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रमको प्राविधिक मापदण्ड कृषि प्रसार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका तथा नर्स २०७४ (संघीय) बमोजिम सञ्चालन गर्ने र कार्यक्रमको आर्थिक पक्षको हकमा प्रदेशको प्रचलित सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड बमोजिम गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित निर्देशनालयले मापदण्ड बनाएर कार्यान्वयन गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रमको संचालन गर्ने र कार्यक्रमको खर्च गर्ने।
१.४३	शीत भण्डारणमा सुन्तला भण्डारणका लागि अनुकूलित			

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय
 राप्ती उपत्यका (दिग्बुरी), नेपाल

आ.सं. ३९
 पृष्ठ संख्या १२५

१९

पञ्चासिंह

सचिव

महाशाखा प्रमुख

संस्थागत विकास विभाग
संस्थागत विकास विभाग
संस्थागत विकास विभाग

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	खर्च सीमा
१.४४	अनुसन्धान अत्यावस्यक खोप खरिद	<ul style="list-style-type: none"> रोविज, खोरेत, पि.पि. आर., लम्पिस्किन, भ्यागुते, चरचरे, स्वाइन फिबर, डिस्टेम्पर लगायतका पशुपन्धीजन्य रोगहरूको रोकथामका लागि आवश्यक पर्ने खोपहरू खरिद गर्न सकिने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले आवश्यकताका आधारमा निर्देशनालयको स्वीकृतीमा खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान तथा कार्ययोजना स्वीकृत गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।
१.४५	खोरेत रोग विरुद्धको खोप खरिद	<ul style="list-style-type: none"> पशुपन्धीजन्य खोरेत रोग विरुद्धको खोप खरिद गर्न सकिने 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले आवश्यकताका आधारमा निर्देशनालयको स्वीकृतीमा खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान तथा कार्ययोजना स्वीकृत गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।
१.४६	पशुपन्धीजन्य संक्रामक र महामारीजन्य रोग नियन्त्रण अभियान	<ul style="list-style-type: none"> रोग सर्वेक्षण तथा प्रयोगशाला निदान, आवश्यक खोप, औषधी, उपकरण खरिद तथा वितरण, सचेतना कार्यक्रम, रिपोर्टिङ तथा प्रतिवेदन। 	<ul style="list-style-type: none"> कम्तिमा ५ पशु/पन्धी वा १ पोखरी मा एकासी एकै किसिमको संक्रमणबाट विरामी वा मृत्यु भई प्रकोप फैलिएको वा फैलन सक्ने सम्भावना कुनै निकायबाट जानकारी प्राप्त भएमा। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान सहितको कार्ययोजना स्वीकृत गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।
१.४७	खोरेत रोग मुक्त जिल्ला अभियान	<ul style="list-style-type: none"> पशु पहिचान, रोग सर्वेक्षण तथा सर्भिलेन्स, आवश्यक खोप भण्डारण तथा खोप अभियान संचालन, सामुदायिक पशु नियन्त्रण समन्वय, FMD सेरोसर्भिलेन्स (खोप नलाकोमा), प्रतिरक्षा सेरोसर्भिलेन्स (खोप लगाइएको २१ दिनमा), पशु/पशुजन्य उत्पादनको आन्तरिक ओसारपसार, आयात नियन्त्रण तथा रेकर्डिङ, आन्तरिक क्वारेन्टिन चेक पोष्ट स्थापना/संचालन, आयात सिमा नाका हरुमा खोप तथा पशु पहिचान, सिमा नाकाहरुमा डुवानी साधनको निमिलकरण (अन्तिम वर्ष सम्म), लजिष्टिक्स, छपाई, उपकरण खरिद, रिपोर्टिङ, 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम संचालन हुने क्षेत्रको चार किल्ला पहिचान, घोषणा तथा प्रचार प्रसार, यस कार्यक्रम निरन्तर रूपमा ७-१० वर्ष सम्म संचालन हुनेछ। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान सहितको कार्ययोजना स्वीकृत गरी निर्देशनालयको सहमति पश्चात कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।

संस्थागत विकास विभाग

सचिव

२०

संस्थागत विकास विभाग

संस्थागत विकास विभाग

संस्थागत विकास विभाग

आर्थिक विकास
संस्था

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	खर्च सीमा
१.४८	स्थानीय तह तथा ILRI सँगको सहकार्यमा पशु पोषण तथा प्रजनन विकृति सुधार कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> प्रतिवेदन तथा खोरेत मुक्त घोषणा (भेडा/बाख्रा/बंगुर, गाई/भैसीमा खोप) कार्यालयले तथ्याङ्क अभिलेखीकरण गरी सोको प्रतिलिपि निदेशनालयमा पठाउने। अनुसूची ९, १० र ११ बमोजिम गर्ने। पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशालासंगको समन्वय पोषण सुधार(खनिजतत्व सहितको पोषण सुधारिएको घाँसेबाली, साईलेज, परालको उपचार, संतुलित आहारा बनाउने) प्रजनन सुधार शिविर भैसीको अनुवंशीकीय सुधार मूल्य श्रृंखला विकास तालिम (कृषक, प्राविधिक, विज्ञ र मूल्य श्रृंखला सरोकारवालाहरु) ग्रामिण प्रवर्द्धक परिचालन 	<ul style="list-style-type: none"> दूध सहकारी तथा दूधको कारोबार गर्ने सहकारी हुनुपर्ने। ग्रामिण पशु प्रवर्द्धक परिचालन गर्न ईच्छुक सहकारी हुनुपर्ने। भैसीपालन कृषक सदस्यहरु छनौट गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने। प्रदेश सरकार, स्थानीय तह र सहकारीको संयुक्त साझेदारीमा कार्यक्रम संचालन गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश सरकार, स्थानीय तह र सहकारीको विनियोजित बजेटका आधारमा अनुसूची-४२ बमोजिम संयुक्त रुपमा कार्ययोजना तयार गरी कार्यक्रम संचालन गर्ने।

ख) बीउ/नशलसुधार कार्यक्रम:

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	अनुदान सीमा												
२.०१	बीउ आत्मनिर्भर	<ul style="list-style-type: none"> उत्पादन सामग्री: स्रोत बीउ, सूचीकृत प्राङ्गारिक मल, सुक्ष्म तत्व खरिद, प्याकेजिड सामग्री, बीउ प्रमाणीकरण खर्च, प्रशोधन सहयोग, यन्त्र उपकरणहरू खरिद। 	<ul style="list-style-type: none"> बीउ आत्मनिर्भर कार्यक्रम न्यूनतम देहायको क्षेत्रफलमा सञ्चालन गर्नुपर्ने: <table border="1"> <thead> <tr> <th>बीउ वृद्धि</th> <th>तराई (कठ्ठा)</th> <th>पहाड (रोपनी)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>तरकारी बीउ</td> <td>७.५</td> <td>५</td> </tr> <tr> <td>लसुन तथा प्याज बीउ</td> <td>१०</td> <td>५</td> </tr> <tr> <td>खाद्यान्न बाली बीउ</td> <td>१५०</td> <td>६० (हिमाली जिल्लाको)</td> </tr> </tbody> </table>	बीउ वृद्धि	तराई (कठ्ठा)	पहाड (रोपनी)	तरकारी बीउ	७.५	५	लसुन तथा प्याज बीउ	१०	५	खाद्यान्न बाली बीउ	१५०	६० (हिमाली जिल्लाको)	<ul style="list-style-type: none"> बीउ आत्मनिर्भर कार्यक्रमको हकमा प्रोत्साहन स्वरूप देहाय बमोजिम रकम उपलब्ध गराइनेछ। आलु (पि वि एस प्रति १०० दाना) बाट बीउ उत्पादनका रु.
बीउ वृद्धि	तराई (कठ्ठा)	पहाड (रोपनी)														
तरकारी बीउ	७.५	५														
लसुन तथा प्याज बीउ	१०	५														
खाद्यान्न बाली बीउ	१५०	६० (हिमाली जिल्लाको)														

राष्ट्रिय पशु स्वास्थ्य विभाग
काठमाडौं

सचिव

महाशाखा प्रमुख

६/१०/२०१८

सचिव

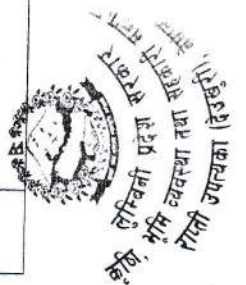
१५-११-२०१५
 कृषि विभाग, नेपाल सरकार, काठमाडौं

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड		अनुदान सीमा
			दलहन/ तेलहन बीउ	हकमा ३०)	
२.०२	पि. वि. एस/टि. पि. एस. बीउ आलु वितरण	• बीउ खरिद तथा वितरण,	६०	२०	२५००/- • तरकारी, लसुन, प्याज तथा अन्य स्तर आलु बीउ उत्पादनमा प्रति रोपनी रु. ५०००/- • खाद्यान्न/दलहन/तेलहन बीउ उत्पादनमा प्रति रोपनी रु. १५००/- अनुदान दिइने।
२.०३	बीउ आलुको ढुवानी, बोरा तथा शीत भण्डार शुल्कमा सहयोग कार्यक्रम	• शीत भण्डारण शुल्क सहयोग, • बीउ ढुवानी, • बोरा खरिद/छपाई।	१००० दाना	१००० दाना	कुल लागतको ७५ प्रतिशत अनुदान।
			आलु बीउ (अन्य स्तर)	३०	शीत भण्डारण शुल्कमा अधिकतम ७५ प्रतिशत र अन्यको हकमा अधिकतम ५० प्रतिशत अनुदान।

- एकल वा समूहमा बीउ उत्पादन गर्न सकिने,
- सामूहिक बीउ उत्पादन क्लष्टरमा गर्नुपर्ने,
- बीउ विजन कारोवार गर्ने अनुमतिपत्र लिएको हुनुपर्ने वा त्यस्तो संस्थासँग समन्वय गरेको हुनुपर्ने,
- स्रोत तथा प्रमाणित बीउ उत्पादकलाई प्राथमिकता दिइने।

- कृषक/फर्म/कम्पनी/कृषक समूह/सहकारी सहभागी हुन सक्ने, सिचाईको सुविधा भएको हुनु पर्ने,
- बीउ उत्पादन कार्यमा संलग्न भएको हुनुपर्ने,
- उत्पादित आलु बीउ प्रयोजनका लागि मात्र प्रयोग गर्नुपर्ने। सूचना आह्वान अनिवार्य नरहेको।

- कृषक/फर्म/कम्पनी/कृषक समूह/सहकारीले आलु बीउ उत्पादन गरी शीत भण्डारमा भण्डारण गरेको हुनुपर्ने,
- आर्थिक वर्ष उल्लेख गरी बोरा छपाई गर्नुपर्ने।
- कृषक/फर्म/कम्पनी/कृषक समूह/सहकारीले वाली लगाउनुपूर्व बीउ आलु उत्पादन योजना सम्बन्धित कार्यालयमा पेश गर्नुपर्ने वा जानकारी दिनुपर्ने।

कृषि विभाग, नेपाल सरकार

२२
 महाशाखा प्रमुख

१५/११/१५

सचिव

20-11-2024

मन्त्री कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	अनुदान सीमा
२.०४	मत्स्य शुद्धनश्लका फ्युचर ब्रुड वितरण (ट्याग तथा स्क्यानर सहित)	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित कार्यालयले सरकारी निकायबाट शुद्ध नश्लको ट्याग सहितको माउ माछा खरिद गरी मत्स्य ह्याचरीलाई उपलब्ध गराउने, सम्बन्धित मत्स्य ह्याचरीले ट्याग अनुसारको स्क्यानर (ट्याग रिडर) खरिद गर्नुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित कार्यालयले सुचना मार्फत ईच्छुक ह्याचरी छनौट गर्ने, दर्तावाल ह्याचरी हुनु पर्ने, न्यूनतम १ हे जलाशय सहित मत्स्य ह्याचरी संचालन गरेको हुनुपर्ने, नियमित भुरा उत्पादन तथा बिक्रि वितरण गरेको हुनुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित कार्यालयले लागत अनुमान स्वीकृत गरी ट्याग सहितको माउ माछा शत प्रतिशत अनुदानमा उपलब्ध गराउने र स्क्यानर खरिदमा ७५ प्रतिशत वा अधिकतम १ लाख मध्ये कम हुन आउने रकम अनुदान स्वरूप उपलब्ध गराउन सकिने।
२.०५	माछा भुरा ढुवानीमा सहयोग	<ul style="list-style-type: none"> माछा भुरा आवश्यक पर्ने कृषकहरूको आवश्यकता अनुसार मत्स्य स्रोत केन्द्रबाट कार्यालयले भुरा ढुवानी गर्ने र इन्धन लगायतका ढुवानीसँग सम्बन्धित खर्च बेहोर्ने माछा भुरा आवश्यक पर्ने कृषकहरूको आवश्यकता अनुसार ढुवानी गर्नुपर्ने माछा भुराको माग संकलन गरिने। सरकारी फार्मले माग बमोजिमको मत्स्य विज उपलब्ध गराउन नसकेको अवस्थामा दर्तावाल निजी मत्स्य ह्याचरी तथा नर्सरीहरूबाट माग बमोजिमको गुणस्तरीय मत्स्य विज आपूर्ति गरिने। 	<ul style="list-style-type: none"> कृषकलाई (६ कठ्ठा भन्दा कम जलाशयमा मत्स्य पालन गरेको) प्राथमिकता दिइनेछ। कृषकस्तरबाट आवश्यक मत्स्य भुरा ढुवानीका लागि जिल्ला/सरकारी दर रेटका आधारमा गरिने। सरकारी फर्महरूलाई पत्राचार गरी सम्भव भएसम्म सरकारी फर्मबाट नै मत्स्य भुरा ढुवानी गर्ने व्यवस्था मिलाइने। 	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत बजेटको परिधि भित्र रही ढुवानीका लागि लाग्ने खर्च पूर्ण अनुदान उपलब्ध गराइने। (मोर्टालिटी वापत १० प्रतिशत सम्म थप मत्स्य भुरा विनियोजत बजेटको परिधिमा रही ढुवानी अनुदानबाट नै खर्च हुने गरी उपलब्ध गराउन सकिने)।
२.०६	निःशुल्क कृत्रिम गर्भाधान सेवा कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले कार्यक्रममा सहभागी हुन चाहने कृषकहरूलाई लक्षित गरी निर्देशनालयले तयार गरेको फर्मेट बमोजिम सम्बन्धित स्थानीय तहको पशु सेवा शाखामा सूचीकृत हुन सूचना प्रकाशन गर्ने, 	<ul style="list-style-type: none"> प्रत्येक कृत्रिम गर्भाधानकर्ताले आफूले गरेको कृत्रिम गर्भाधानको प्रगति विवरण तोकिएको फारममा भरी सम्बन्धित पशु सेवा शाखा र कृषकबाट प्रमाणित प्रति मासिक रुपमा विज्ञ केन्द्र/कार्यालयमा बुझाउनु 	<ul style="list-style-type: none"> कृत्रिम गर्भाधानकर्ताले पहाडमा प्रति गाई/भैसीमा कृत्रिम गर्भाधान गरेवापत १

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय
काठमाडौं

रा.सं. २३

महाशाखा प्रमुख

६ नवम्बर २०२४

सचिव

महाराष्ट्र शासन
कृषि विभाग
अनुदान विभाग
मुंबई

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	अनुदान सीमा
२.०७	बंगुरमा कृत्रिम गर्भाधानका लागि सेवा केन्द्र संचालन	<ul style="list-style-type: none"> सूचीकृत भएका कृषकहरूको विवरण सम्बन्धित पशु सेवा शाखाले कार्यालयमा उपलब्ध गराउनुपर्नेछ, यस कार्यक्रममा कृत्रिम गर्भाधानकर्ता (Inseminator) सूचित गरी परिचालन गर्ने, तथ्याङ्क व्यवस्थापन तथा अभिलेख राख्ने । कार्यालयले प्राविधिक सम्भाव्यताका आधारमा स्थान र फर्म/समूह/सहकारी छनोट गरी निम्नानुसार कार्य गर्ने: कार्यालय तर्फ Microscope, Autoclave, Waterbath, dummy, mat, semen extender, water distiller लगायतका ल्यावमा आवश्यक उपकरण खरिद कृषक तर्फ: ल्याव कक्ष निर्माण बीरका लागि खोर निर्माण/व्यवस्थापन बीर खरिद तथा ढुवानी अभिलेख तथा प्रतिवेदन। 	<p>पर्नेछ।</p> <ul style="list-style-type: none"> कम्तीमा ४० वटा बंगुरका उन्नत जातका माउ पालन गरेको फर्म/समूह/सहकारी हुनुपर्ने, Semen उत्पादनका लागि पालन गर्ने वीरहरू पशु प्रजनन कार्यालय, पोखरा/सरकारी स्रोत केन्द्र/निकायबाट खरिद गरी (अनुसूची-१ अनुसार) Pedigree record maintain गर्नुपर्ने, Semen उत्पादन पश्चात अन्य कृषक/फर्महरूलाई सहलियत दरमा कृत्रिम गर्भाधान सेवा दिनुपर्ने, 	<p>अनुदान सीमा</p> <p>पटकका लागि मात्र रु.६०० र तराईमा रु. ४०० का दरले सेवा शुल्क पाउनेछन्।</p> <ul style="list-style-type: none"> कुल लागतको ७५% अनुदान वा अधिकतम रु. ३ लाख २५ हजार सम्म खर्च गर्न सकिने।

ग) उत्पादन प्रवर्द्धन, प्रशोधन, भण्डारण र बजारीकरण

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	अनुदान सीमा
३.०१	व्यावसायिक तरकारी प्रवर्द्धन कार्यक्रम	<p>उत्पादन सामग्रीहरू, सिचाईका लागि आवश्यक सामग्रीहरू, यन्त्र/उपकरणहरू, प्राथमिक प्रशोधन, बजारीकरण सामग्रीहरू, पूर्वाधार सुधार वा निर्माण गर्ने क्रियाकलापहरू।</p>	<ul style="list-style-type: none"> कृषक/फर्म/कम्पनी/कृषक समूह/सहकारी सहभागी हुन सक्ने, सामूहिक रूपमा कम्तीमा १ हे. वा एकलरूपमा कम्तीमा १० कठ्ठा (हिमाली जिल्लाको हकमा २.५ रोपनी) मा खेती गर्नुपर्ने। 	<p>अनुदान सीमा</p> <ul style="list-style-type: none"> यन्त्र उपकरण/ अन्य सामग्रीको हकमा अधिकतम ५० प्रतिशत, निजी पूर्वाधारको हकमा अधिकतम ५० प्रतिशत

कृषि अर्थविज्ञ

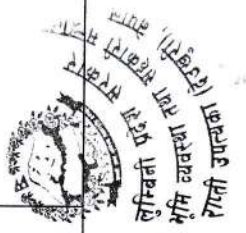
अनुदान विभाग

महाराष्ट्र शाखा प्रमुख

सचिव

मौरी प्रवर्द्धन कार्यक्रम
 १८०७७
 २०२३/२४

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	अनुदान सीमा
३.०२	मौरी प्रवर्द्धन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> महमदानी, सुपर सहितको मौरी घार, घुम्टी, धुवादानी, रानी ढोका, कवीन केज, आहारा दानी, हाईभ टुल, पन्जा, ब्रस, मह छात्रे भाडा, रानी छेक्ने पाता, आघार चाका बनाउने मेसिन खरिद। उन्नत रानु खरिद प्रशोधन तथा बजारीकरणसँग सम्बन्धित सामग्रीहरू खरिद। 	<ul style="list-style-type: none"> जिल्लामा व्यावसायिक तरकारी खेतीको विवरण तयार गरी क्षेत्र निर्धारण गर्नु पर्ने। कृषक/फर्म/कम्पनी/कृषक समूह/सहकारी सहभागी हुन सक्ने, मौरी सहितको कम्तीमा २० घार मौरीपालन गरेको वा विस्तार गर्न सक्ने हुनुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> बीउविजन/बेर्ना ५० प्रतिशत र सामुदायिक पूर्वाधार निर्माणको हकमा अधिकतम ७५ प्रतिशत प्रति हेक्टर अधिकतम रु. १ लाख अनुदान। प्रति अनुदानग्राही कुल लागतको अधिकतम ५० प्रतिशत वा अधिकतम रु. १ लाख अनुदान।
३.०३	रैथाने बाली प्रवर्द्धन तथा बजारीकरण कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> बीउ, प्राङ्गारिक मल, शुष्कमत्त्व, प्रशोधन गर्ने औजार/उपकरण ग्रेडिङ्ग, लेवलिङ्ग, प्याकेजिङ्ग तथा बजारीकरणमा सहयोग प्रचार प्रसार। 	<ul style="list-style-type: none"> कृषक/फर्म/कम्पनी/कृषक समूह/सहकारीबाट एकल वा सामूहिक रूपमा बजारयोग्य परिमाणमा उत्पादन भएको हुनुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान स्वीकृत गरी वस्तुगत सहयोग उपलब्ध गराउने।
३.०४	आलु प्रवर्द्धन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> बीउ खरिद, सुकुम तत्वहरू, रोगकिरा व्यवस्थापन सामग्रीहरू, यन्त्र उपकरण बजारीकरण (क्रेट, बोरा, प्याकेजिङ्ग सामग्री, लेवलिङ्ग लगायत) सहयोग। 	<ul style="list-style-type: none"> तराइको र पहाडको हकमा कम्तीमा १ हेक्टर क्षेत्रफलमा आलु खेती विस्तार गर्नुपर्ने कृषक/कृषक समूह/सहकारी/फर्म/कम्पनी मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ, 	<ul style="list-style-type: none"> बीउ, उत्पादन सामग्री र बजारीकरण सामग्रीमा ५० प्रतिशत अनुदान प्रति हेक्टर अधिकतम ५० हजारसम्म अनुदान दिन सकिने।

२५/०७/२०२३
 सावित्र

गडाशाखा प्रमुख
 २५/०७/२३

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	अनुदान सीमा
३.०५	उद्योग लक्षित आलु प्रवर्द्धन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> कृषि उत्पादन सामग्री (मलखाद वाहेक)मा अनुदान सहयोग गर्न सकिने उद्योग लक्षित उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान सहयोग उद्योग लक्षित बीउ आलु भण्डारणको लागि शीत भण्डार गृह सम्म ढुवानी अनुदान सहयोग 	<ul style="list-style-type: none"> उद्योग लक्षित सामूहिक उत्पादन/ विक्री योजना हुनुपर्ने उद्योगसंग खरिद विक्री गर्ने/गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने कृषि उत्पादन सामग्री अनुदान सहयोग वा उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान सहयोग मध्ये कुनै एकमा मात्र अनुदान सहयोग गर्नुपर्ने कम्तिमा एक योजनामा ५० भेट्रिक टन भन्दा बढीको कारोबार हुनुपर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत बजेटको परिधिभित्र रही उत्पादन सामग्रीको हकमा ५०% सम्म अनुदान सहयोग गर्न सकिने उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदानमा प्रति किलोग्राम रु. ५ सम्म अनुदान दिन सकिने बीउ आलु ढुवानीको हकमा उत्पादन स्थल देखी शीत भण्डार स्थान सम्म प्रचलित दर रेट अनुसार शत प्रतिशत ढुवानी अनुदान दिन सकिने।
३.०६	मकै प्रवर्द्धन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> बीउ खरिद, सुक्ष्म तत्वहरू, रोगकिरा व्यवस्थापन सामग्रीहरू, यन्त्र उपकरण, बजारीकरण (केट, बोरा, प्याकेजिङ सामग्री, लेबलिङ लगायत) सहयोग। 	<ul style="list-style-type: none"> कृषक/कृषकसमूह/सहकारी/फर्म/कम्पनी मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ, कार्ययोजनामा बीउ खरिद क्रियाकलाप अनिवार्य समावेश गर्नुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> बीउ, उत्पादन सामग्री र बजारीकरण सामग्रीमा ५० प्रतिशत अनुदान प्रति हेक्टर अधिकतम ५० हजार अनुदान दिन सकिने।
३.०७	तोरी प्रवर्द्धन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> बीउ खरिद, सुक्ष्म तत्व खरिद, रोगकिरा व्यवस्थापन सामग्रीहरू, यन्त्र उपकरण, बजारीकरण (hermetic bag, प्याकेजिङ सामग्री, 	<ul style="list-style-type: none"> कृषक/कृषकसमूह/सहकारी/फर्म/कम्पनी मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ, कार्ययोजनामा बीउ खरिद क्रियाकलाप अनिवार्य समावेश गर्नुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> प्रति हेक्टर अधिकतम १५ हजार अनुदान वा ५० प्रतिशत अनुदान दिन सकिने।

आ.सं. १०७७/२०७७
 आ.सं. १०७७/२०७७
 आ.सं. १०७७/२०७७

१ प्रस्तावित
 सचिव

महाराष्ट्र प्रमुख

आ.सं. १०७७/२०७७

लेखिनी
 भूमि व्यवस्थापन
 रोपनी उपत्यका

महाराष्ट्र शासन
कृषि विभाग
महाराष्ट्र शासन
कृषि विभाग
महाराष्ट्र शासन
कृषि विभाग

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	अनुदान सीमा
३.०८	किनी प्रवर्द्धन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> उत्पादन सामग्री (विरुवा ढुवानी सहित, सुक्ष्मतत्व, तथा उपकरण (स्प्रेयर, करौती, सिकेचर, आदि)। पोल, थाका र तार खाडल खन्ने उपकरण (डिगर) सिंचाई पूर्वाधार (प्लाष्टिक पोखरी, ड्रिप सेट, पाइप, पानी तान्ने पम्प, आदि)। 	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित निकायमा दर्ता भएको कृषक समूह/कृषि सहकारी/संस्था हुनुपर्ने। आधुनिक प्रविधि सहितको नमुना बगैंचा स्थापना हुनुपर्ने। न्यूनतम ५ रोपनी क्षेत्रफलमा बगैंचा स्थापना भएको हुनुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> विरुवामा ५० प्रतिशत अनुदान पोल तथा तारमा ७५ प्रतिशत अनुदान अन्य उत्पादन सामग्री तथा उपकरणमा ५० प्रतिशत अनुदान सिंचाई पूर्वाधारमा ७५ प्रतिशत
३.०९	कागती खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> उत्पादन सामग्रीहरू: प्राङ्गारिक मल, बेर्ना, सिंचाईका लागि आवश्यक पाइप, mulching plastic बजारीकरणका लागि आवश्यक उत्पादकको नाम उल्लेख भएको बोरा र अन्य ब्यागहरू 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम माग गर्दा कम्तीमा २० रोपनीको एक क्लस्टर (cluster) हुनुपर्नेछ विरुवा रोप्दा बगैंचाको रेखाङ्कन अनिवार्य गर्नुपर्नेछ, विरुवा ५ मि. X ५ मि. को दुरीमा २० रोपनी जग्गाको लागि ४०० वटा विरुवा ३ फिट गहिरा र ३ फिट गोलाइको खाडलमा रोप्नुपर्नेछ, लगाएको विरुवा मरेमा सम्बन्धित कृषकले नै पुनरोपण गर्ने प्रतिबद्धता हुनुपर्ने, प्राविधिक रुपमा उपयुक्त स्थान (जात अनुसार समुन्द्र सतहबाट ४००-९५०० मिटर उचाई र बढीमा ३० डिग्री भिरालो) सम्ममा खेती गरेको हुनुपर्ने, सिंचाइको सुविधा भएको हुनुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कूल लागतको अधिकतम ५० प्रतिशत वा प्रति आयोजना बढीमा १ लाख अनुदान दिन सकिने।
३.१०	लसुन प्रवर्द्धन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> उत्पादन सामग्री सुक्ष्म तत्व खरिद, रोगकिरा व्यवस्थापन सामग्रीहरू, यन्त्र उपकरण, 	<ul style="list-style-type: none"> कृषक/कृषकसमूह/सहकारी/फर्म/कम्पनी सर्फत कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ, तराइको हकमा कम्तीमा २ कठ्ठा र पहाडको हकमा कम्तीमा १ रोपनी क्षेत्रफलमा लसुन खेती विस्तार 	<ul style="list-style-type: none"> उत्पादन सामग्री र बजारीकरण सामग्रीमा ५० प्रतिशत अनुदान, प्रति हेक्टर अधिकतम

श.सं. लुम्बिनी प्रदेश
कृषि, भूमि व्यवस्था
राप्ती उपत्यका।

कृषि अर्थविज्ञ

२७

सचिव

महाराष्ट्र शासन प्रमुख

सचिव

मन्त्री

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	गर्नुपर्ने	मापदण्ड	अनुदान सीमा
३.११	च्याउ प्रवर्द्धन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> बजारीकरण (क्रेट, बोरा, प्याकेजिङ सामग्री, लेबलिङ लगायत) सहयोग। बीउ खरिद, सुक्ष्म तत्व खरिद, रोगाक्रिय व्यवस्थापन सामग्रीहरू, टहरा निर्माण, बीउ उत्पादनका लागि आवश्यक उपकरण खरिद बजारीकरण (क्रेट, बोरा, प्याकेजिङ सामग्री, लेबलिङ लगायत) सहयोग। 	<ul style="list-style-type: none"> कृषक/कृषकसमूह/सहकारी/फर्म/कम्पनी मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ, कार्योजनामा बीउ खरिद क्रियाकलाप अनिवार्य समावेश गर्नुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> १ लाख अनुदान रकम खर्च गर्न सकिने प्रति १०० केजी बीउको प्रयोग, अन्य सामग्री /उपकरण खरिद र टहरा निर्माणका लागि अधिकतम १ लाखसम्म अनुदान दिन सकिने। 	
३.१२	कफि उत्पादन, प्रशोधन र बजारीकरण	<ul style="list-style-type: none"> कफी क्षेत्रफल विस्तार गर्नका लागि आवश्यक बर्ना तथा अन्य सामग्रीहरू, कफी प्रशोधन उपकरण, ग्रेडिङ, प्याकेजिङ तथा लेबलिङ सामग्री, कफी सेड व्यवस्थापन, प्रशोधन तथा बजारीकरण सहयोगका लागि आवश्यक अन्य सामग्रीहरू। 	<ul style="list-style-type: none"> कफी उत्पादन तथा प्रशोधन उद्देश्य लिइ प्रचलित नियमानुसार दर्ता भएको संस्था हुनु पर्ने। एकल वा सामूहिक रूपमा खेती गर्न सकिने। कम्तीमा ३ रोपनी क्षेत्रफलमा कफी लगाएको हुनुपर्ने। थप १० रोपनी क्षेत्रफल विस्तार गर्ने, कफी, संकलन, प्रशोधन तथा प्याकेजिङ गरी बजारीकरण गर्ने योजना भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ५० प्रतिशत अनुदान वा प्रति हेक्टर अधिकतम १ लाखसम्म अनुदान दिन सकिने। 	
३.१३	उखु प्रवर्द्धन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> उत्पादन, प्रशोधन र बजारीकरण सम्बन्धी कार्यहरू 	<ul style="list-style-type: none"> कम्तीमा ५ रोपनी क्षेत्रफलमा उखु लगाएको हुनुपर्ने। तराईमा न्यूनतम थप ३ हेक्टर र पहाडमा न्यूनतम १ हेक्टर क्षेत्रफलमा खेती गर्नुपर्ने वा क्षेत्रफल विस्तार गरेको हुनुपर्ने सामूहिक वा एकल रूपमा एकै क्लष्टरमा खेती गरेको हुनु पर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> उत्पादन सामग्री (बीउ) अधिकतम ५० प्रतिशत, प्रशोधनका यन्त्र उपकरणहरूमा अधिकतम ५० प्रतिशत प्रति हेक्टर बढीमा १ लाख अनुदान दिन सकिने। सामुदायिक पूर्वाधार र औजार उपकरणमा ७५ 	
३.१४	प्राङ्गारिक कृषि उपज प्रवर्द्धन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> प्राङ्गारिक उत्पादन, प्रशोधन, प्याकेजिङ, लेबलिङ, बजारीकरण, प्रमाणीकरणसँग सम्बन्धित 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले प्राविधिक कार्यदल बनाई उपयुक्त स्थान छनोट गर्ने, 	<ul style="list-style-type: none"> सामुदायिक पूर्वाधार र औजार उपकरणमा ७५ 	

लुम्बिनी प्रदेश
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

प्रमुख अधिकारी

२८

१५/११/२०७३

सचिव

महाशाखा प्रमुख

१७०-११-२०१९
 १७०-११-२०१९
 १७०-११-२०१९

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	अनुदान सीमा
३.१५	प्राङ्गारिक कृषि उपज उत्पादन, प्रमाणीकरण, लेबलिङ्ग, प्याकेजिङ्ग र बजारीकरण प्रवर्द्धन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने, क्षमता अभिवृद्धि, सचेतना, प्रचार प्रसार, भकारी सुधार, कम्पोष्ट मल, प्राङ्गारिक मल तथा जैविक विषादी उत्पादन, बीउ, बेना, सिचाई लगायतका अन्य क्रियाकलापहरूमा सहयोग गर्ने यन्त्र/ उपकरणहरू खरिद। प्राङ्गारिक उत्पादन, प्याकेजिङ्ग, लेबलिङ्ग, बजारीकरण, प्रमाणीकरणसंग सम्बन्धित क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने, प्राङ्गारिक प्रमाणीकरण प्रक्रियाबारे अभिमूखीकरण प्रमाणीकरण एजेन्सीको फिन्ड भिजिट आन्तरिक नियमन प्रणाली (ICS) सहजीकरण तथा अभिलेखीकरण क्षमता अभिवृद्धि, सचेतना, प्रचार प्रसार, भकारी सुधार, कम्पोष्ट मल, प्राङ्गारिक मल तथा जैविक विषादी उत्पादन। 	<ul style="list-style-type: none"> कम्तीमा २० घरधुरी समेटी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने, टोल विकास समिति वा समूह वा सहकारी मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने। कार्यालयले प्राविधिक कार्यदल बनाई उपयुक्त स्थान छनोट गर्ने कम्तीमा २० घरधुरी समेटी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने सरोकारवालाहरू (स्थानीय तह, प्रमाणीकरण एजेन्सी, जिसस, संघसंस्था) सँगको समन्वय ICS को लागि आवश्यक पूर्वतयारी गरेको हुनुपर्ने कृषकहरूको व्यक्तिगत रूपमा नभई सामूहिक रूपमा प्रमाणीकरण गरेको हुनुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> अनुदान सीमा प्रतिशत वा निजी पूर्वाधार र औजार उपकरणमा ५० प्रतिशत। कुल लागतको अधिकतम ७५ प्रतिशत,
३.१६	भेडा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> टहरा/खोर निर्माण, Dipping Tank खरिद/निर्माण तथा जडान प्रजननका लागि थुमा खरिद तथा ढुवानी आहारा तथा खानेपानी व्यवस्थापन/चरनखर्क विस्तार तथा सुधार, मिनिरल ब्लक, घाँसको श्रोतकेन्द्र स्थापना। औषधि उपचार तथा खोप सेवा संचालन, जैविक सुरक्षा व्यवस्थापन मेशिनेरी औजार तथा अन्य उपकरण खरिद तथा 	<ul style="list-style-type: none"> फर्म/कम्पनी/कृषक समूह/सहकारी संस्था मार्फत कार्यक्रम संचालन हुने निजी फर्मको हकमा कम्तीमा १५ बटा माउँ, समूहमा १०० माउँ, र सहकारीको हकमा २५० माउँ भेडापालन गरिरहेको हुनुपर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> पूर्वाधार र नश्लसुधारमा ७५ प्रतिशत अन्य उत्पादन सामग्री र यन्त्र उपकरणमा ५० प्रतिशत, फर्म/कम्पनीको हकमा प्रति आयोजना अधिकतम रु. १ लाख र समूह/सहकारीको हकमा अधिकतम रु.

१७०-११-२०१९
 १७०-११-२०१९
 १७०-११-२०१९

१७०-११-२०१९
 १७०-११-२०१९

१७०-११-२०१९
 १७०-११-२०१९

१७०-११-२०१९
 १७०-११-२०१९

१७०-११-२०१९
 १७०-११-२०१९

१७०-११-२०१९
 १७०-११-२०१९

७४०-११०१५५
 १६०१५
 १६०१५

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	अनुदान सीमा
३.१७	बाखा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	<p>संचालन</p> <ul style="list-style-type: none"> अभिलेख व्यवस्थापन, प्रतिवेदन तयारी तथा रिपोर्टिङ्ग खोर निर्माण/सुधार, Dipping Tank खरिद/निर्माण तथा जडान मेसिनरी औजार, उन्नत घास खेती, नशलसुधार, औषधी/उपचार तथा खोप, जैविक सुरक्षा। 	<ul style="list-style-type: none"> फर्म/कम्पनी/कृषक समूह/सहकारी संस्था मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने पहाडमा र तराइमा प्रति फर्म कम्तीमा ५ माउ बाखा कम्तीमा पालन गरेको हुनु पर्ने। समूह/सहकारीको हकमा कम्तीमा ५० माउ बाखा पालन गरेको हुनु पर्ने। पशुहरूको बीमा गर्ने अभ्यास भएका फर्म/कम्पनी/कृषक समूह/सहकारी संस्थालाई प्राथमिकता दिनुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> पूर्वाधार र नशलसुधारमा ७५ प्रतिशत, अन्य उत्पादन सामग्री र यन्त्र उपकरणमा ५० प्रतिशत, फर्म/कम्पनी प्रति आयोजना अधिकतम रु. १ लाख र समूह/सहकारी अधिकतम रु. ५ लाखसम्म अनुदान दिन सकिने।
३.१८	बंगुर प्रवर्द्धन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> खोर निर्माण /सुधार, मेसिनरी औजार, पोषणयुक्त घाँस सहित आहारा, नशलसुधार, औषधी/उपचार तथा खोप, जैविक सुरक्षा। 	<ul style="list-style-type: none"> फर्म/कम्पनी/कृषक समूह/सहकारी संस्था मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने प्रति फर्म कम्तीमा ३ वटा माउ सहित ५ वटा बंगुर पालन गरेको हुनुपर्ने। समूह/सहकारीको हकमा कम्तीमा २० माउ बंगुरपालन गरेको हुनु पर्ने। पशुहरूको बीमा गर्ने अभ्यास भएका फर्म/कम्पनी/कृषक समूह/सहकारी संस्थालाई प्राथमिकता दिनुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> पूर्वाधार र नशलसुधारमा ७५ प्रतिशत, अन्य उत्पादन सामग्री र यन्त्र उपकरणमा ५० प्रतिशत, फर्म/कम्पनी प्रति आयोजना अधिकतम रु. १ लाख र समूह/सहकारी अधिकतम रु. ३ लाखसम्म अनुदान दिन सकिने।

१६०१५

३०

१६०१५

१६०१५
 १६०१५
 १६०१५

महाशाखा प्रमुख

सचिव

महाराष्ट्र सरकार
महाराष्ट्र सरकार
महाराष्ट्र सरकार

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	अनुदान सीमा
३.१९	भैसी प्रवर्द्धन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> गोठ निर्माण/सुधार मेसिनरी औजार, उन्नत घाँस खेती, नशलसुधार, औषधी/उपचार तथा खोप, जैविक सुरक्षा। 	<ul style="list-style-type: none"> समूह/सहकारी/फर्म/कम्पनी ले ३ वटा माउ भैसी सहित ५ वटा भैसी पालेको हुनुपर्ने। समूह/सहकारीको हकमा कम्तीमा २५ माउ भैसी पालन गरेको हुनु पर्ने। महिला लक्षित भैसी प्रवर्द्धनको हकमा महिला समूह/सहकारीले कम्तीमा १५ वटा माउ भैसी पालेको हुनुपर्ने। पशुहरूको बीमा गर्ने अभ्यास भएका कृषक/फर्म/कम्पनी/कृषक समूह/सहकारी संस्थालाई प्राथमिकता दिनुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> पूर्वाधार र नशलसुधारमा ७५ प्रतिशत, अन्य उत्पादन सामग्री र यन्त्र उपकरणमा ५० प्रतिशत, फर्म/कम्पनीको हकमा प्रति आयोजना अधिकतम रु. २ लाख र समूह/सहकारी अधिकतम रु. ५ लाखसम्म अनुदान दिन सकिने। महिला समूह/सहकारी अधिकतम रु. ४ लाखसम्म अनुदान दिन सकिने।
३.२०	सिंचाई सहित कृषि विकास कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> सोलार सिंचाई, थोपा सिंचाई, लिपट सिंचाई, बोरिङ, पम्पसेट, मोटर, पाइप, ड्रिप तथा स्प्रिङ्गलर, लगायतका सिंचाई सामग्री खरिद, सिंचाई कुलो/पोखरी, बोरिङ, लिपट सिंचाई निर्माण तथा सुधार। 	<ul style="list-style-type: none"> कृषक/फर्म/कम्पनी/कृषक समूह/सहकारी/जल उपभोक्ता समिति सहभागी हुन सक्ने, निजीको हकमा न्यूनतम १० कठ्ठा (पहाडको हकमा ५ रोपनी) र सामुदायिकको हकमा २.५ हे. सिंचित क्षेत्र विस्तार गर्नुपर्ने, यस अघि अनुदान नपाएकालाई प्राथमिकता दिने, विपन्न तथा सिमान्तकृत वर्गलाई प्राथमिकता दिने। 	<ul style="list-style-type: none"> पूर्वाधार (सिंचाई कुलो, पोखरी, सोलार सिंचाई, लिपट सिंचाई, थोपा सिंचाईको फिल्टर सेट, बोरिङ) निर्माणको हकमा कुल लागतको अधिकतम ७५ प्रतिशत र अन्य (मोटर, पम्पसेट, पाइप आदी) को हकमा अधिकतम ५० प्रतिशत,

महाराष्ट्र सरकार
महाराष्ट्र सरकार
महाराष्ट्र सरकार

महाराष्ट्र सरकार
महाराष्ट्र सरकार
महाराष्ट्र सरकार

महाराष्ट्र सरकार
महाराष्ट्र सरकार

महाराष्ट्र सरकार

महाराष्ट्र शासन
कृषि विभाग
अ.प्र.सं. १२७/२०१८

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	अनुदान सीमा
३.२१	सिंचाइका लागि मोटर वितरण	सिंचाइ प्रयोजनका लागि मोटर उपलब्ध गराउने	<ul style="list-style-type: none"> कृषक/फर्म/समूह/सहकारी संस्था मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन गरिने, व्यावसायिक खेती गरेको हुनुपर्ने, खरिद गरिने मोटरको स्पेशिफिकेशन सम्बन्धित कार्यालयबाट स्वीकृत गराउनुपर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> समूह/सहकारीको हकमा अधिकतम रु ५ लाख र व्यक्तिगत वा फर्म/कम्पनीको हकमा अधिकतम रु २ लाख अनुदान। प्रति कृषक खरिद गरिने मोटरको कूल लागतको ५० प्रतिशत वा अधिकतम १५ हजारसम्म अनुदान दिन सकिने।
३.२२	सिंचाइ आयोजनाहरूको कमाण्ड क्षेत्रमा बाली सघनता वृद्धि कार्यक्रम	<p>कार्यालयले आवश्यकता अनुसार सेवा प्रवाहका लागि</p> <p>देहाय अनुसारका क्रियाकलापहरू आवश्यकता अनुसार सञ्चालन गर्न सकिनेछ।</p> <ol style="list-style-type: none"> अभिमुखीकरण कार्यक्रम प्रविधि प्रसार सेवा <ul style="list-style-type: none"> स्थलगत तालिम प्रविधि प्रदर्शन प्रचार प्रसार उत्पादन सामग्री सहयोग <ul style="list-style-type: none"> बीउ विजन, वेर्ना, नर्सरी, सुइम तत्व, तथा अन्य उत्पादन सामग्रीहरूमा सहयोग, साना यन्त्र उपकरणहरू अन्य क्रियाकलापहरू <ul style="list-style-type: none"> बाली कटानी 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले सम्बन्धित सिंचाइ आयोजना, जल उपभोक्ता समिति र स्थानीय तहसंगको समन्वयमा प्रभाव क्षेत्र भित्र उपयुक्त बाली चक्र मार्फत बाली सघनता वृद्धि गर्न कार्यक्रम सञ्चालन स्थल छनोट गर्ने, छनोट भएको स्थलमा जल उपभोक्ता समिति/उप-समितिको समन्वयमा कृषक र बाली छनोट गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, छनोट भएको क्षेत्रमा कम्तीमा ५ हेक्टर क्षेत्रफल ओगट्ने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने, कार्यक्रम सञ्चालनबाट हालको बाली सघनता वृद्धि गर्न हिउँदे वा वसन्ते बाली (चैते धान, हिउँदे/वसन्ते मकै, तरकारी, तोरी, मास, मसुरो, मुद्दा, चना, राजमा, सूर्यमूखी, लसुन, प्याज) लाई प्राथमिकता दिई भूगोल र हावापानी अनुसार उपयुक्त बालीहरू छनोट गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले विनियोजित बजेटको परिधि भित्र रही लागत अनुमान सहितको कार्ययोजना स्वीकृत गरी शतप्रतिशत वस्तुगत अनुदानमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने र प्रति हेक्टर १ लाखसम्म खर्च गरिने, अभिमुखीकरण र प्रविधि प्रसारका लागि विनियोजित बजेटको अधिकतम १० प्रतिशत रकम खर्च गर्न सकिने।

कृषि, भूमि व्यवस्था र जल उपलब्धता विभाग
महाराष्ट्र शासन

कृषि अभ्यविज्ञ

सि.प्र.सं. ३२

महाराष्ट्र शासन

महाराष्ट्र शाखा प्रमुख

सचिव

गणेश प्रसाद शर्मा, अध्यक्ष, जिला प्रशासन, जयपुर

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	अनुदान सीमा
३.२३	वर्षे/हिउँदे फलफूल विरुवा वितरण	<ul style="list-style-type: none"> प्रशोधन, प्याकेजिङ, बजारीकरण सहयोग माटो परीक्षण तथा व्यवस्थापन सेवा प्रतिवेदन तयारी। कार्यालयले विभिन्न जातका उन्नत/ वर्णशङ्कर फलफूल विरुवा खरिद, ढुवानी र वितरण, रेखाङ्कनमा सहयोग, बगैचा व्यवस्थापनका लागि कार्यालयबाट प्राविधिक सेवा सहयोग। 	<ul style="list-style-type: none"> चौथो तहका एक जना कृषि प्राविधिकलाई कार्यक्रम क्षेत्रमा रहने गरी परिचालन गर्ने। उन्नत/वर्णशङ्कर जातको फलफूल विरुवा मार्फत फलफूलको क्षेत्र विस्तार वा नयाँ बगैचा स्थापना गर्न ईच्छुक कृषक/कृषक समूह/सहकारी/उद्यमी हुनुपर्ने, सामूहिक वा एकल रूपमा एउटै चकलामा बगैचा स्थापना गर्नुपर्ने, आँप, लिची, अम्व, अनार, कागती, सुन्तला, जुनार, कित्री, स्याउ, ओखर, कटहर फलफूलका विरुवा वितरण गर्न सकिने कम्तिमा २५ बोटको १ बगैचा स्थापना गर्नुपर्ने। गत आर्थिक वर्षमा सोही कार्यक्रमबाट वितरण गरिएका विरुवा मरेको अवस्थामा हाल उक्त मरेका विरुवाहरूको gap filling गर्न बगैचा स्थापनाका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने। 	<ul style="list-style-type: none"> विनियोजित बजेटको परिधिमा रही ढुवानी, मोटालिटी, प्याकेजिङको व्यवस्थापन गरी शतप्रतिशत अनुदानमा कार्यालयबाट विरुवा उपलब्ध गराउने।
३.२४	फलफूल/कफी बगैचा सुदृढीकरण/सुन्तलाजात फलफूल नमूना बगैचा सुदृढीकरण	<ul style="list-style-type: none"> बगैचाको सुदृढीकरणका लागि आवश्यक औजार/उपकरण खरिद, सिचाई सामग्री तथा उपकरण खरिद, फल कुहाउने औसा (Fruit fly) को लागि ल्यूर र पासो तथा अन्य रोगकिराको व्यवस्थापन, पासो, मोहिनी पासो र ल्यूर/विषादी, एप्रोन, पन्जा, मास्क आदि खरिद, स्थलगत प्राविधिक तालिम तथा अभिमूखीकरण, कार्यालयले फलफूल बगैचा काँटछाँट, रोग निदान तथा अन्य व्यवस्थापनमा सहयोगका 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले सुधार गर्नुपर्ने उपयुक्त बगैचाको छनोट गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, कम्तीमा फलफूल ५ हे./कफी ०.५ हे. मा सञ्चालन हुनुपर्ने, कार्यालयले फलफूल बगैचाको उत्पादकत्व वृद्धि गर्न काँटछाँट, रोग निदान तथा अन्य व्यवस्थापनमा सहयोगका गतिविधि सञ्चालन गर्नुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान सहितको कार्ययोजना स्वीकृत गरी प्रति कार्यक्रम अधिकतम रु. ५० हजार खर्च गर्न सक्ने। स्थलगत प्राविधिक तालिम तथा अभिमूखीकरणमा प्रति कार्यक्रम अधिकतम रु. ५ हजार खर्च गर्न

गणेश प्रसाद शर्मा
सचिव

गणेश प्रसाद शर्मा
सचिव

गणेश प्रसाद शर्मा

700/1100/1000
 कृषि
 कृषि
 कृषि

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	अनुदान सीमा																																				
३.२५	बाली वस्तु विशेष सघन व्यावसायिक उत्पादन क्षेत्र विकास कार्यक्रम (कृषि तर्फ)	<ul style="list-style-type: none"> गतिविधि सञ्चालन गर्नुपर्ने। बीउ/बिरुवा तथा अन्य उत्पादन सामग्री सहयोग, क्षमता अभिवृद्धि. प्रयोगशाला सेवा, बाली संरक्षण र प्राविधिक सेवा, प्रशोधन तथा बजारीकरण सहजीकरण, फलफूल बालीको हकमा खाडल तयारी, तरकारी बालीको हकमा प्लाष्टिक टनेल निर्माण। 	<ul style="list-style-type: none"> कृषक/फर्म/कम्पनी/कृषक समूह/सहकारी सहभागी हुन सक्ने, देहाय बमोजिमको मापदण्ड अनुसार cluster approach मा क्षेत्रफल विस्तार गर्नुपर्ने। <table border="1"> <thead> <tr> <th>क्र. सं.</th> <th>बाली/जि ल्ला</th> <th>क्षेत्रफल (हे.) / कलस्टर संख्या</th> <th>बजेट रु. लाख</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>स्वदेशी मसिना धान</td> <td>२०० (बढीमा १० कलस्टर)</td> <td>२०</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>मकै</td> <td>२०० (बढीमा १० कलस्टर)</td> <td>२५</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>तोरी</td> <td>१५० (बढीमा १० कलस्टर)</td> <td>२०</td> </tr> <tr> <td>४</td> <td>मसुरो</td> <td>१०० (बढीमा १० कलस्टर)</td> <td>२०</td> </tr> <tr> <td>५</td> <td>तरकारी</td> <td>२० (बढीमा १० कलस्टर)</td> <td>२५</td> </tr> <tr> <td>६</td> <td>बर्षे आलु/आलु</td> <td>२० (बढीमा १० कलस्टर)</td> <td>२५</td> </tr> <tr> <td>७</td> <td>सुन्तलाजा त फलफूल</td> <td>१० (बढीमा ५ कलस्टर)</td> <td>१७</td> </tr> <tr> <td>८</td> <td>आँप</td> <td>१० (बढीमा ५ कलस्टर)</td> <td>१७</td> </tr> </tbody> </table>	क्र. सं.	बाली/जि ल्ला	क्षेत्रफल (हे.) / कलस्टर संख्या	बजेट रु. लाख	१	स्वदेशी मसिना धान	२०० (बढीमा १० कलस्टर)	२०	२	मकै	२०० (बढीमा १० कलस्टर)	२५	३	तोरी	१५० (बढीमा १० कलस्टर)	२०	४	मसुरो	१०० (बढीमा १० कलस्टर)	२०	५	तरकारी	२० (बढीमा १० कलस्टर)	२५	६	बर्षे आलु/आलु	२० (बढीमा १० कलस्टर)	२५	७	सुन्तलाजा त फलफूल	१० (बढीमा ५ कलस्टर)	१७	८	आँप	१० (बढीमा ५ कलस्टर)	१७	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान सहितको कार्ययोजना स्वीकृत गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने। बीउ/बिरुवा खरिदमा शत प्रतिशत र स्याउ स्टेकिङमा लागतको ५० प्रतिशत सहयोग उपलब्ध गराउन सक्ने, तरकारी बालीमा प्लास्टिक टनेलको प्रति वर्ग मिटर रु. २७५ का दरले खर्च गर्न सकिने, फलफूल बालीको हकमा प्रति खाडल (कम्तीमा ३*३*३ घन फुट) का लागि रु. १०० का दरले खर्च गर्न सकिने र बाँकी रकम आवश्यकताका आधारमा प्रति हेक्टर अधिकतम रु. ५ हजार अन्य उत्पादन सामग्रीका लागि खर्च गर्न
क्र. सं.	बाली/जि ल्ला	क्षेत्रफल (हे.) / कलस्टर संख्या	बजेट रु. लाख																																					
१	स्वदेशी मसिना धान	२०० (बढीमा १० कलस्टर)	२०																																					
२	मकै	२०० (बढीमा १० कलस्टर)	२५																																					
३	तोरी	१५० (बढीमा १० कलस्टर)	२०																																					
४	मसुरो	१०० (बढीमा १० कलस्टर)	२०																																					
५	तरकारी	२० (बढीमा १० कलस्टर)	२५																																					
६	बर्षे आलु/आलु	२० (बढीमा १० कलस्टर)	२५																																					
७	सुन्तलाजा त फलफूल	१० (बढीमा ५ कलस्टर)	१७																																					
८	आँप	१० (बढीमा ५ कलस्टर)	१७																																					

कृषि, लुम्बिनी प्रदेश सरकार
 रानी व्यवस्था तथा सहकारी तर्फ
 रानी उपत्यका (दिउबुरी), धादिङ

38
 महाराणा प्रमुख
 कृषि

रजुवा सिंह
 सचिव

राष्ट्रिय योजना समिति
कोषी, भूमि व्यवस्था
पशुपन्थी तर्फ

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड		अनुदान सीमा
			हाइडेन्सि टी स्याउ	क्लस्टर	
३.२६	वाली वस्तु विशेष सघन व्यावसायिक उत्पादन क्षेत्र विकास कार्यक्रम (पशुपन्थी तर्फ)	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले अनुसूची-४० बमोजिमको क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले अनुसूची-४० बमोजिमको मापदण्ड अनुसार लाभग्राही छनोट गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने। यस प्रकृतिका कार्यक्रमको क्षेत्र छनोटका लागि सूचना आह्वान गर्नुपर्ने छैन कार्यालयले एक जना प्राविधिकले न्यूनतम १०० घरधुरीमा प्राविधिक सेवा पुऱ्याउने गरी सामाजिक परिचालनका लागि करारका प्राविधिक परिचालन गर्ने। कार्यालयले अनुसूची-४० बमोजिमको मापदण्ड अनुसार लाभग्राही छनोट गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने। यस प्रकृतिका कार्यक्रमको क्षेत्र छनोटका लागि सूचना आह्वान गर्नुपर्ने छैन कार्यालयले एक जना प्राविधिकले न्यूनतम १०० घरधुरीमा प्राविधिक सेवा पुऱ्याउने गरी सामाजिक परिचालनका लागि करारका प्राविधिक परिचालन गर्ने। विनियोजित बजेटको परिधि भित्र रही वस्तु अनुसार 	४५	<p>सकिनेछ।</p> <ul style="list-style-type: none"> क्षमता विकास/बजारीकरण समन्वयमा प्रति बाली अधिकतम रु. १ लाख खर्च गर्न सकिनेछ।

नोटः

- तोकिएको क्षेत्रफलको कम्तीमा ८० प्रतिशत पुग्ने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्नेछ। तर तोकिएको भन्दा बढी क्षेत्रफलमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बाधा पर्ने छैन।
- बीउ उत्पादन (धान, मकै, आलु) का लागि आवश्यक क्षेत्रफल कम्तीमा ५ हेक्टर (बढीमा २ क्लस्टर)।
- आलुबालीको नयाँ क्षेत्र विकासमा प्राथमिकता दिनु पर्ने।

कोषी, भूमि व्यवस्था
पशुपन्थी तर्फ

कोषी, भूमि व्यवस्था
पशुपन्थी तर्फ

३५

महाशाखा प्रमुख

नृपना मिश्र

सचिव

१७०७१/०१५५
 १७०७१/०१५५
 १७०७१/०१५५

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	अनुदान सीमा
३.२७	करार खेती कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> करारमा खेती गर्ने कृषक/फार्म/समूह/सहकारीलाई जग्गाको भाडामा सहयोग गरिने। 	<p>देहाय बमोजिम बजेट खर्च गर्न सकिने छ। गाई/भैँसी- रु. ३० लाख भैँडा/बाखा/बंगुर- रु. २० लाख माछा- रु. २५ लाख</p>	<p>अनुदान, • बीउ बिजन नस्ल खरिद, पोषण आहारा, क्षमता विकास, पशु स्वास्थ्य उपचार कार्यमा शतप्रतिशत अनुदान।</p>
३.२८	कृत्रिम गर्भाधान सम्बन्धी उपकरण तथा लजिस्टिक खरिद/वितरण	<ul style="list-style-type: none"> कृत्रिम गर्भाधानका लागि आवश्यक पर्ने उपकरण: Liquid Nitrogen Container, Mother re-free, Refree, Artificial Insemination gun, Vaginal speculum, Thawing kit आदि खरिद, ग्लोब, गन सीथ, अन्य लजिस्टिक सामग्री खरिद, अभिलेखीकरण तथा रिपोर्टिङ। 	<ul style="list-style-type: none"> करारनामा स्थानीय तहको रोहवरमा गर्नुपर्ने एकाघरको परिवार बढेकमा करारनामा हुनुपर्ने भूमिहिनलाई वा ५ कट्टाभन्दा कम जग्गा भएका कृषकलाई प्राथमिकता दिइने बाझो जग्गा वा संस्थागत जग्गा भाडामा लिनेलाई प्राथमिकता दिइने करारनामामा कम्तिमा ५ वर्ष खेती गर्ने प्रतिवद्धता हुनुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> प्रति हेक्टर अधिकतम ३० हजारका दरले जग्गा भाडा वापत अनुदान दिन सकिने। प्रति अनुदानग्राही अधिकतम ३ हेक्टरसम्म कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने।
३.२९	कृत्रिम गर्भाधानको लागि तरल नाईट्रोजन र सिमेन खरिद, भण्डारण तथा ढुवानी	<ul style="list-style-type: none"> तरल नाईट्रोजन र सिमेन खरिद, ढुवानी र वितरण, तरल नाईट्रोजन र सिमेन भण्डारण, अभिलेखीकरण तथा रिपोर्टिङ। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले नियुक्ति गरेका कृत्रिम गर्भाधानकर्ताहरूलाई कृत्रिम गर्भाधान सेवाका लागि तोकिएको लक्ष्य बमोजिम आवश्यक पर्ने उपकरण तथा लजिस्टिक सामग्री खरिद र वितरणको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने। कार्यालयबाट स्वीकृत भएको स्पेसिफिकेसन बमोजिमका उपकरणहरू खरिद गर्नुपर्ने। कार्यालयले राष्ट्रिय पशु पजनन कार्यालय पोखरा वा नेपालगञ्जबाट सिमेन खरिद तथा ढुवानी गरी भण्डारण र वितरणको व्यवस्था गर्नु पर्ने, तरल नाईट्रोजन राष्ट्रिय पशु पजनन कार्यालय पोखरा वा नेपालगञ्ज वा मान्यता प्राप्त नीजि सप्लायर्सबाट खरिद तथा ढुवानी गरी भण्डारण र वितरण गर्नु पर्ने। 	<p>कार्यालयले प्रचलित नियमानुसार खरिद गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।</p> <p>कार्यालयले प्रचलित नियमानुसार खरिद गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।</p>

३६
 ३६
 ३६

३६
 ३६
 ३६

३६
 ३६
 ३६

३६
 ३६
 ३६

३६
 ३६
 ३६

श्री अरुण शर्मा
 २०२०/२०२१

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	अनुदान सीमा
३.३०	नयाँ पोखरी निर्माण कार्यक्रम	कार्यालयले उपलब्ध गराएको ले-आउट तथा डिजाइन अनुसार आवेदकले नयाँ पोखरी निर्माण गर्नु पर्ने।	<ul style="list-style-type: none"> स्थायी पानीको श्रोत व्यवस्था भएको हुनु पर्ने, तराईको हकमा कम्तीमा ३ कठ्ठा र पहाडी क्षेत्रमा १ रोपनी भन्दा बढी जलाशय क्षेत्रफल कायम हुने गरी नयाँ पोखरीको निर्माण गर्नुपर्ने, जग्गाको स्वामित्व आफ्नै हुनु पर्ने वा जग्गा भाडामा लिएको भए १० वर्षको करार सम्झौता हुनु पर्ने, पोखरीको गहिराइ कम्तीमा १.२ मिटर हुनुपर्ने। 	अधिकतम ५० प्रतिशत वा प्रति हेक्टर जलाशय अधिकतम रु. ५ लाख (पहाडी जिल्लामा रु. ७ लाख ५० हजार) मध्ये जुन कम हुन आउँछ।
३.३१	पुरानो पोखरी मर्मत संभार/सिलपोलिन सहित पुरानो पोखरी मर्मत संभार	<ul style="list-style-type: none"> पोखरी मर्मत संभार, बहुपत्रे प्लास्टिक शीटको लाइनिङ खरिद तथा व्यवस्थापन। नापजाँच अनुगमन र प्रतिवेदन। 	<ul style="list-style-type: none"> कम्तीमा ५ कठ्ठा भन्दा माथि जलाशय क्षेत्रफल भएको पोखरीहरूको मर्मत संभार गर्न सकिने, पानीको आपूर्ति सहज भएको र माछा पालन गरिरहेको उपयुक्त पोखरी हुनु पर्ने, मर्मत संभार गरिएको पोखरीको गहिराइ कम्तीमा १.५ मिटर हुनुपर्ने, बहुपत्रे प्लास्टिक शीटको लाइनिङ सहितको पोखरी मर्मत संभार गर्न चाहेमा पोखरीको सलामी, डिल र गहिराइ प्रावधिक रूपमा उचित कायम गर्नु पर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> प्रति हेक्टर जलाशयमा पोखरी मर्मत संभारको लागि लागत खर्चको ५० प्रतिशत वा अधिकतम रु. २ लाख मध्ये जुन कम हुन आउँछ। डिलमा २०० Gram Square Meter (GSM) को बहुपत्रे प्लास्टिक शीटको लाइनिङ सहित पोखरी मर्मत संभारको लागि कुल लागत खर्चको ५० प्रतिशत वा अधिकतम रु. ५ लाख अनुदान।
३.३२	माछा पोखरीको लागि बोरिङ जडानमा सहयोग	<ul style="list-style-type: none"> बोरिङ जडान तथा आवश्यकतानुसार एसेसरजको रूपमा मोटर, पम्पसेट, सोलार, सक्शन/डेलिभरी पाइप खरिद जडान। 	<ul style="list-style-type: none"> कृषक/फर्म/कम्पनी/कृषक समुह/सहकारी सहभागी हुन सक्ने, तराईको हकमा कम्तीमा १५ कठ्ठा जलाशय क्षेत्रफल भएको हुनुपर्ने, 	<ul style="list-style-type: none"> पूर्वाधार निर्माणमा ७५ प्रतिशत र सामग्री खरिद तथा जडान खर्च तथा अन्य उपकरणमा अनुदान।

श्री अरुण शर्मा
 सचिव

महाराखा प्रमुख

श्री अरुण शर्मा

श्री अरुण शर्मा
 २०२०/२०२१

महाराष्ट्र प्रजासत्ताक
जल विभाग
मुंबई

क्र.सं. १५/२०२४

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	अनुदान सीमा
३.३३	मत्स्य बजारीकरणको लागि होल्डिङ तथा कन्डिसनिङ ट्यांक निर्माण	<ul style="list-style-type: none"> खाने माछा तथा मत्स्य विज विक्रीवितरण गर्नका लागि होल्डिङ ट्याङ्क वा कन्डिसनिङ ट्यांक निर्माण गर्ने, होल्डिङ ट्यांक कम्तिमा ३ मिटर लम्बाई, १.५ मि. चौडाई र १ मि. गहिराई भएको निर्माण गर्ने, कन्डिसनिङ ट्याङ्कको हकमा कम्तिमा २.५ मिटर लम्बाई, १ मि. चौडाई र ०.८ मि. गहिराईको निर्माण गर्ने, ट्याङ्कमा पानी प्रवेश तथा निकासको व्यवस्था हुनुपर्ने, खाने माछा वा मत्स्य विज विक्रीवितरण कार्य प्रभावकारी रूपमा संचालनका लागि ओभर हेड ट्याङ्क, ट्रस, डिजिटल तराजु, प्लाष्टिक ड्रम, अक्सिजन प्रवाह गर्ने सामग्री, हापा, ईस्कुपनेट, पानी तात्रे मोटर आदि खरिद गर्न सकिने। 	<ul style="list-style-type: none"> जग्गाको स्वामित्व आफ्नै वा जग्गा भाडामा लिएको भए ५ वर्षको करार सम्झौता हुनुपर्ने। तराइमा न्यूनतम १५ कछा र पहाडमा न्यूनतम ३ रोपनी जलाशय क्षेत्रफलमा खाने माछा वा मत्स्य विजको कारोवार गरेको हुनुपर्ने। व्यवसायिक रूपमा फर्म दर्ता भएको हुनुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> अनुदान सीमा ५० प्रतिशत वा बढीमा रु.१ लाख सम्म अनुदान दिन सकिने। विनियोजित बजेटको परिधिभित्र रही कार्यालयले ७५% वा अधिकतम १ लाखसम्म अनुदान दिन सकिने।
३.३४	प्लास्टिक पोखरी निर्माण	<ul style="list-style-type: none"> पानीको स्रोतको रूपमा मूल खोला, कुलो वा नहरको व्यवस्था हुनु पर्ने, निर्माण गरिने प्लास्टिक पोखरीको जग्गाको स्वामित्व आफ्नै हुनु पर्ने वा ठेकामा लिएको भए सम्झौता कम्तिमा ५ वर्षको हुनु पर्ने, सडक, विजुली बत्तीको सुविधा भएको हुनु पर्ने, कार्यालयले उपलब्ध गराएको ले-आउट तथा डिजाइन बमोजिम २०० देखी ५०० वर्ग 	<ul style="list-style-type: none"> प्लाष्टिक पोखरीमा पानीको व्यवस्थापन तथा सिंचाईको लागि मोटर खरिद तथा जडान। २ देखी ३ प्रती वर्ग मिटरका दरले एडभान्स फिङ्गलिङ्ग स्टकिङ्ग गर्नु पर्नेछ। महिनामा १ पटक माछाको वृद्धि चेकजाँच गर्नुपर्नेछ र शारीरिक तौलको आधारमा आहाराको मात्रा निर्धारण गरी प्रयोग गर्नु पर्नेछ। माछालाई आहाराको रूपमा सकेसम्म भान्छाबाट 	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत बजेटको परिधि भित्र रही कार्य योजना स्वीकृत गरी बढीमा रु. एक लाख मात्र वा कुल लागतको ७५ प्रतिशत अनुदान। पोखरी तथा डिल निर्माणको लागत कृषक

महाराष्ट्र प्रजासत्ताक
जल विभाग
मुंबई

कृषि अभिविद्य

३८

१ नुवा सिद्ध

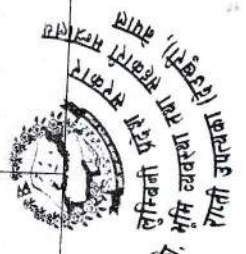
सचिव

महाराष्ट्र प्रजासत्ताक

१७०-५१/२०१५

महाशाखा
विभाग
श्री. भूमि व्यवस्था तथा
सहकारिता विभाग

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	अनुदान सीमा
३.३६	मत्स्य व्यवसायका लागि यान्त्रिकरणमा सहयोग (सोलार सहित)	<ul style="list-style-type: none"> एरिएटर, सम्मरसिबल पम्प, सोलार पम्प, इलेक्ट्रिक मोटर, पम्प सेट, पेलेट मेसिन, फिडर मेसिन तथा अन्य मत्स्य व्यवसायमा प्रयोग हुने मेसिनरी/यन्त्र/उपकरण खरिद तथा जडान। जमिनको तयारी, कम्पोष्ट/रासायनिक मल/औषधी खरिद, सिंचाई तथा गोडमेल, मकै/घाँसको बीउ/सेट्स खरिद, घाँस कटान सङ्कलन तथा साईलेज उद्योगसम्म ढुवानी, मेसिनरी औजार खरिद, घाँस विकास तथा संरक्षण सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि, अन्य व्यवस्थापकीय खर्च। कार्यालयबाट प्राविधिक टोली मार्फत समूह/सहकारी छनोट गरी कार्यालयले स्वीकृत गरेको लागत इष्टिमेट र डिजाइन बमोजिम पिट निर्माण गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> कम्तीमा ०.३ हे. जलाशय भएका कृषक/फर्म/कम्पनी/कृषक समूह/समिति/सहकारी मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन गरिने। साईलेज उद्योग सञ्चालन गरेको आशपासको क्लष्टर क्षेत्रमा घाँस उत्पादनका लागि मकै/अन्य घाँस खेती गर्न इच्छुक समूह, सहकारी तथा निजी व्यवसायी हुनुपर्ने, साईलेज उद्योगसँग घाँस खरिद विक्री गर्ने करार समझौता भएको प्रस्तावकालाई प्राथमिकता दिनुपर्ने, यस कार्यक्रममा सहभागी हुन कम्तीमा १ हेक्टर जमिनमा मकै/अन्य उपयोगी घाँस खेती गर्नुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कुल लागतको अधिकतम ५० प्रतिशत वा प्रति कृषक अधिकतम रु. १ लाख अनुदान। कुल लागतको अधिकतम ७५ प्रतिशत वा प्रति हेक्टर बढीमा रु. २५ हजार अनुदान।
३.३८	स्मार्ट कृषि गाँउ कार्यक्रमद्वारा स्थापित दाना उद्योगको लागि मोलासेस पिट निर्माण	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयबाट प्राविधिक टोली मार्फत समूह/सहकारी छनोट गरी कार्यालयले स्वीकृत गरेको लागत इष्टिमेट र डिजाइन बमोजिम पिट निर्माण गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> दाना उद्योग सञ्चालन गरिरहेका समूह/सहकारी हुनुपर्ने विगतमा स्मार्ट कृषि गाँउ कार्यक्रम सम्पन्न गरेका समूह/समिति/सहकारीलाई प्राथमिकता दिइने संरचना निर्माणका लागि जग्गा व्यवस्थापन सम्बन्धित समूह/सहकारीले गर्नुपर्ने, जग्गा भाडामा भए कम्तीमा १० वर्षको भाडा समझौता हुनुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> विनियोजित बजेटको परिधिभित्र रही कुल लागतको ७५ प्रतिशत अनुदान उपलब्ध गराइने।
३.३९	प्राङ्गारिक मल उद्योग संचालनको लागि रोटारी ड्रायर मेसिन सहयोग तथा व्यवस्थापन	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले प्राविधिक टोली मार्फत अनुगमन गरी समूह/सहकारी/उद्यमी छनोट गर्ने रोटारी ड्रायर मेसिन (ड्रायर, ब्रोडलर, साइक्लोन, कन्डियर) खरिद तथा जडान। 	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित निकायमा दर्ता भई प्राङ्गारिक मल उत्पादन गरिरहेका समूह/सहकारी/उद्यमी हुनुपर्ने संरचना निर्माणका लागि जग्गा व्यवस्थापन सम्बन्धित समूह/सहकारी/उद्यमीले गर्नुपर्ने, जग्गा भाडामा भए कम्तीमा १० वर्षको भाडा समझौता हुनुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> विनियोजित बजेटको परिधिभित्र रही कुल लागतको ७५ प्रतिशत अनुदान उपलब्ध गराइने।

श्री. भूमि व्यवस्था तथा सहकारिता विभाग
महाशाखा प्रमुख
४०

सचिव
श्री. भूमि व्यवस्था

१००-११-०५४४
 कृषि अथर्विज्ञान
 कृषि विभाग, काठमाडौं

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	अनुदान सीमा
३.४०	कृषि यान्त्रिकीकरण कार्यक्रम	साना तथा ठूला कृषि यन्त्र उपकरण (सिंचाई सम्बन्धी उपकरण बाहेक) उपलब्ध गराउने	<ul style="list-style-type: none"> कृषक/समूह/सहकारी व्यावसायिक खेती गरेको हुनुपर्ने खरिद गरिने यन्त्र उपकरणको स्पेशलिफिकेशन सम्बन्धित कार्यालयबाट स्वीकृत गराउनुपर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> कुल लागतको अधिकतम ५० प्रतिशत अनुदान।
३.४१	महको वजारीकरण प्रवर्द्धन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेशस्तरको मौरीपालक महासंघसँग समन्वय गरी प्रदेशको मुख्य बजारमध्ये उपयुक्त कुनै एक स्थान छनौट गरी मह विक्री आउटलेट केन्द्र स्थापना गरी सम्बन्धित महासंघले मह विक्री वितरण गर्ने, मह विक्री केन्द्र स्थापना गर्दा चाहिने आवश्यक सामग्रीहरू प्रचलित कानून बमोजिम कार्यालयले खरिद गर्ने, भाडामा लिई विक्री केन्द्र सञ्चालन गरेमा सम्बन्धित महासंघलाई भाडा खर्च उपलब्ध गराउने महको वजारीकरण सहयोगका लागि रेडियो, टिभीबाट प्रचार प्रसार सामग्री उत्पादन तथा प्रसारण गर्न सकिने 	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेशस्तरको मौरीपालक महासंघसँग समन्वय गरी कार्यक्रम संचालन गर्ने कार्यालयमा कारोबार सम्बन्धी जानकारी/प्रतिवेदन महासंघले उपलब्ध गराउने कार्यालय र महासंघले तयार गरेको कार्ययोजना बमोजिम कार्य विभाजन गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> मह विक्री कक्षको स्थापना तथा सञ्चालन गर्दा लाग्ने खर्चको लागत इष्टिमेन्ट तयार गर्नुपर्ने, प्रचार सामग्री, उत्पादन, प्रकाशन तथा प्रसारण खर्च शतप्रतिशत कार्यालयले बेहोर्ने र अन्य शीर्षकको हकमा ५० प्रतिशत अनुदान उपलब्ध गराइने।
३.४२	दुग्ध संकलन केन्द्र स्थापना/सुदृढीकरण	<ul style="list-style-type: none"> दुग्ध संकलन केन्द्र स्थापनाको लागि संरचना निर्माण, चिलिड भ्याट, Stainless Steel मिल्क क्यान, मिल्क एनालाईजर, डिप फ्रिज, प्रशोधन उपकरण, जेनेरेटर आदि खरिद। 	<ul style="list-style-type: none"> साझेदारीमा दुग्ध सहकारी/समूह/समिति/निजी उद्यमी सहभागी हुन सक्ने, प्रस्तावकले दैनिक रूपमा पहाडमा कम्तीमा ५०० लिटर र तराईमा कम्तीमा १००० लिटर दुग्धको कारोबार गरिरहेको हुनुपर्ने। यसभन्दा अघि यस्ता दुग्ध संकलन केन्द्रसँग सम्बन्धित क्रियाकलापमा अनुदान नपाएकालाई कार्यक्रममा प्राथमिकता दिइने। 	<ul style="list-style-type: none"> निजीको हकमा कुल लागतको अधिकतम ५० र सामुदायिकको हकमा अधिकतम ७५ प्रतिशत

लुम्बिनी प्रदेश सरकार
 कृषि, भूमि व्यवस्था तथा
 रानी उपत्यका

अथर्विज्ञान
 कृषि अथर्विज्ञान
 ४१

सचिवालय
 सचिव

गहाराखा प्रमुख

मन्त्रालय, धरमपुरी, काठमाडौं
 २०७३/०७/०५

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	अनुदान सीमा
३.४३	दुग्धजन्य पदार्थ निर्यातमा प्रोत्साहन अनुदान	<ul style="list-style-type: none"> मन्त्रालयले प्रदेशमा उत्पादित नौनी, घ्यू, छुर्पी, चिज तथा धुलो दुध निर्यातमा प्रोत्साहन अनुदानका लागि सार्वजनिक सूचना प्रवाह गर्नुपर्ने, आवेदकले पेश गर्ने अवधि मन्त्रालयले सूचनामा तोके बमोजिम हुने, आवेदकले नौनी, घ्यू, छुर्पी, चिज तथा धुलो दुध निर्यात गरेपश्चात आवश्यक कागजात सहित निवेदन पेश गर्नुपर्ने, मन्त्रालयले प्राप्त निवेदनको स्थलगत अनुगमन गरी पेश भएका कागजातहरू अध्ययन गरी प्राविधिक मापदण्ड बनाई छनोट गर्ने, यस छनोट भएका निवेदकमध्ये पहिला निवेदन पेश गर्नेहरूलाई कार्यक्रम सञ्चालनका लागि पहिला प्राथमिकता दिनुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> लुम्बिनी प्रदेशमा स्थापित डेरी उद्योग/कम्पनी/निर्यातकर्ताद्वारा किसानले उत्पादन गरेको दुध संकलन, प्रसोधन गरी उत्पादित नौनी, घ्यू, छुर्पी, चिज तथा धुलो दुध (Whole Milk Powder/Skimmed Milk Powder) निर्यात गरेको प्रमाण/वील विजकका आधारमा प्रोत्साहन अनुदान उपलब्ध गराइने, निर्यात गर्दा भन्सार कार्यालयले उपलब्ध गराएको परिमाण खुलेको विल/विजक तथा प्रतिपत्र (Letter of Credit) को प्रतिलिपि र Custom Clearance Form अनिवार्य पेश गर्नुपर्ने, धुलो दुध (WMP/SMP) उत्पादन गर्ने उद्योगको हकमा दुध संकलन वा दुध खरिद गरेको प्रमाणित प्रतिलिपि पेश गर्नुपर्नेछ, किसान/सहकारीबाट दुध खरिद गरी धुलो दुध उत्पादक उद्योगमा दुध पठाउने डेरी उद्योगको हकमा धुलो दुध उद्योगले प्रमाणित गरेको धुलो दुधको परिमाण खुलेको कागजात पेश गर्नुपर्ने, निर्यातमा प्रोत्साहन अनुदानका लागि यसै प्रदेशमा उत्पादित दुधबाट बनेको नौनी, घ्यू, छुर्पी, चिज तथा धुलो दुध मात्र योग्य हुनेछ, नौनी, घ्यू, छुर्पी, चिज तथा धुलो दुध निकासी गर्ने उद्योगले आफुले उत्पादन गरेको वा खरिद गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने, स्वीकृत बजेटको सिमामा रही पहिलो भूक्तानी माग गर्ने योग्य आवेदकलाई पहिलो प्राथमिकता दिई क्रमसः भूक्तानी गरिने छ. 	<ul style="list-style-type: none"> नौनी, घ्यू र धुलो दुध निर्यातमा क्रमशः प्रति केजी देहाय बमोजिमको प्रोत्साहन अनुदान उपलब्ध गराइनेछ । १. नौनी रु.९०/- २. घ्यू रु. १२०/- ३. WMP (Whole Milk Powder) रु.५०/- ४. SMP (Skim Milk Power) रु. ७०/- ५. छुर्पी रु. ५०/- ६. चिज रु. १००/-

को. लुम्बिनी प्रदेश सरकार
 भूमि व्यवस्था तथा रानी उपत्यका विकास विभाग

डा. अरविन्द्र शर्मा
 महाशाखा प्रमुख

४२

सचिव

महिला कृषक/कृषकहरूलाई दलहन/तेलहन वा तरकारी बालीको बीउ किट वितरण गर्नुपर्ने। स्वदेशी जातका खाद्यान्न बालीको बीउ वितरण गर्न सकिने, अन्य कार्यक्रमले नसमेटिएका वा सीमान्तकृत समुदाय तथा विपन्न वर्गलाई प्राथमिकता दिई सञ्चालन गर्ने।

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	अनुदान सीमा
			<ul style="list-style-type: none"> बैंकिङ प्रकृयाबाट विदेशी मुद्रा आर्जन गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने, प्रदेशभित्रको दुध उत्पादन भएको सुनिश्चितता हुनुपर्ने, 	

घ) विशेष लक्षित कार्यक्रम:

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	खर्च सीमा
४.०१	महिला लक्षित उन्नत किट वितरण कार्यक्रम / किट वितरण	<ul style="list-style-type: none"> बाली लगाउने मौसम अनुसार कार्यालयले खरिद गरी वितरण गर्नुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> महिला कृषक/कृषकहरूलाई दलहन/तेलहन वा तरकारी बालीको बीउ किट वितरण गर्नुपर्ने। स्वदेशी जातका खाद्यान्न बालीको बीउ वितरण गर्न सकिने, अन्य कार्यक्रमले नसमेटिएका वा सीमान्तकृत समुदाय तथा विपन्न वर्गलाई प्राथमिकता दिई सञ्चालन गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने, बजेटको परिधिभित्र रही प्रति बीउ किट अधिकतम रु. ३०० खर्च गर्न सकिनेछ।
४.०२	लक्षित समुदाय विशेष आय आर्जन कार्यक्रम (कृषि तर्फ)	<ul style="list-style-type: none"> बाली/वस्तु उत्पादन, प्रशोधन तथा बजारीकरण सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने, साना पूर्वाधार (टनेल, नर्सरी, गुमोज आदि), तालिम तथा सचेतना। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले उपयुक्त स्थान छनोट गरी लक्षित समुदायको मागको आधारमा बाली/वस्तु पहिचान गर्नुपर्ने, लक्षित वर्ग विशेष आर्थिक रूपमा विपन्न, मुक्त कर्मैया/कम्लहरी, भूमिहीन, मुसहर, चिडीमार, पासी, मंगता, नटुवा, गडरिया, वादी, बोटे, माझी, किङ्गिरिया, कुचबन्धिया, खुना, कुमाल, सोनहा, विपन्न दलित, राजी, चमार, डोम आदि सिमान्तकृत वर्गलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने, लक्षित समुदायमा कम्तीमा २० जना घरधुरी समावेश गरी कार्यक्रम सञ्चालन हुनुपर्ने, कार्यालयले चौथो तहका प्राविधिकहरूलाई परिचालन गरी सामाजिक परिचालन, प्राविधिक परामर्श/सेवा दिनुपर्ने, सहुलियत नपाएकालाई प्राथमिकता दिइने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान सहितको कार्ययोजना स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने, प्रति परिवार अधिकतम रु. २० हजार बराबरको वस्तुगत सहयोग उपलब्ध गराउन सकिनेछ।
४.०३	लक्षित समुदाय विशेष आय आर्जन	<ul style="list-style-type: none"> बाली/वस्तु उत्पादन, प्रशोधन तथा 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले उपयुक्त स्थान छनोट गरी लक्षित समुदायको 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान

महिला कृषक/कृषकहरूलाई दलहन/तेलहन वा तरकारी बालीको बीउ किट वितरण गर्नुपर्ने। स्वदेशी जातका खाद्यान्न बालीको बीउ वितरण गर्न सकिने, अन्य कार्यक्रमले नसमेटिएका वा सीमान्तकृत समुदाय तथा विपन्न वर्गलाई प्राथमिकता दिई सञ्चालन गर्ने।

महेशशाखा प्रमुख

सचिव

महाराष्ट्र सरकार
कृषि
महाराष्ट्र सरकार

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	खर्च सीमा
	कार्यक्रम (पशुपन्थी तर्फ)	बजारीकरण सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने, • आवश्यक न्यूनतम पूर्वाधार, • उत्पादन सामग्री/औषधी, • तालिम तथा सचेतना।	• मागको आधारमा बाली/वस्तु पहिचान गर्नुपर्ने, • लक्षित वर्ग विशेष आर्थिक रूपमा विपन्न, मुक्त कर्मैया/कम्लहरी, भूमिहीन, मुसहर, चिडीमार, पासी, मंगला, नटुवा, गडरिया, वादी, बोटे, माझी, किङ्गरिया, कुचबन्धिया, खुना, कुमाल, सोनहा, विपन्न दलित, राजी, चमार, डोम आदि सिमान्तकृत वर्गलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने, • लक्षित समुदायमा प्रति घरधुरी ५० वटा कुखुरा बाखा/बंगुरको हकमा ३ वटा पाठापाठीका दरले र भैंसीको हकमा पाडा/पाडी २ वटाका दरले वितरण गरी आवश्यकता अनुसार खोर/गोठ लगायतका पूर्वाधार निर्माण/सर्मत सम्भार गरी कम्तीमा २० जना घरधुरी समावेश गरी कार्यक्रम सञ्चालन हुनुपर्ने, • कार्यालयले चौथो तहका प्राविधिकहरूलाई परिचालन गरी सामाजिक परिचालन, प्राविधिक परामर्श/सेवा दिनुपर्ने, • सहूलियत नपाएकालाई प्राथमिकता दिइने।	सहितको कार्ययोजना स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने, • प्रति परिवार अधिकतम रु. ५० हजार बराबरको वस्तुगत सहयोग उपलब्ध गराउन सक्नेछ।
४.०४	मुक्त कर्मैया कम्लरी आयआर्जन कार्यक्रम	• बाली/वस्तु उत्पादन, प्रशोधन तथा बजारीकरण सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने, • आवश्यक न्यूनतम पूर्वाधार निर्माण, • उत्पादन सामग्री/औषधी, • तालिम तथा सचेतना।	• कार्यालयले उपयुक्त स्थान छनोट गरी मुक्त कर्मैया कम्लरी समुदायको मागको आधारमा बाली/वस्तु पहिचान गर्नुपर्ने, • सिमान्तकृत, विपन्न, भूमिहीन, विपन्न दलित मुक्त कर्मैया/कम्लहरी समुदायलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने, • समुदायमा कम्तीमा २० जना घरधुरी समावेश गरी कार्यक्रम सञ्चालन हुनुपर्ने, • कार्यालयले चौथो तहका प्राविधिकहरूलाई परिचालन गरी सामाजिक परिचालन, प्राविधिक परामर्श/सेवा दिनुपर्ने, • मुक्त कर्मैया कम्लरी समुदायमा पशुपन्थीपालन तर्फ प्रति घरधुरी ५० कुखुरा, बाखा/बङुरको हकमा ३ वटा	• कार्यालयले लागत अनुमान सहितको कार्ययोजना स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने, • कृषि कार्य तर्फ प्रति परिवार अधिकतम रु. २० हजार बराबरको वस्तुगत सहयोग उपलब्ध गराउन सक्नेछ, • पशुपन्थीपालन तर्फ प्रति परिवार अधिकतम रु. ५० हजार बराबरको वस्तुगत सहयोग उपलब्ध गराउन

कृषि, मुक्ति, सुविधा प्रदान
राज्य सरकार तथा सहकारी संस्थाहरूको
सहयोग प्राप्तिका दिग्दर्शी,

महाराष्ट्र सरकार
कृषि

४४

महाराष्ट्र सरकार

महाराष्ट्र सरकार

सचिव

महाराष्ट्र शासन
 कृषि विभाग
 ७०-११-१०१२

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	खर्च सीमा
४.०५	पोषण सुधारको लागि सुइर/बहुर र स्थानीय/ग्रामिण कुखुरा पालन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> खोर सुधार वा निर्माण, पोषण आहारा व्यवस्थापन, खोप र उपचार, उच्च नश्लका पाठापाठी तथा चल्ला वितरण, तालिम, दाना पानीका भाँडा, परजीवि नियन्त्रण, 	<ul style="list-style-type: none"> सरोकारवालाको समन्वयमा विपन्न समुदाय (दलित, महिला, मुक्त कर्मैया, पिछडा वर्ग, जनजाति र अन्य)मा प्राथमिकता दिई स्थान र कृषकको छनोट गर्ने, कुखुरापालनको हकमा कम्तीमा २५ जना र बहुरपालनको कम्तीमा २० जना कृषकहरूको समूह भएको गाउँ नै उत्पादन कलष्टर हुने गरी सञ्चालन हुनु पर्ने, पूर्वाधार निर्माण समेतको कार्य सञ्चालन गरी कुखुराको हकमा प्रति कृषक ५० बटा ६ हसा हुर्किएको कुखुराको चल्ला र बंगुर तथा सुंगुरको हकमा प्रति कृषक ४५ दिन हुर्किएको ३ बटा पाठापाठी वितरण गर्नुपर्ने, चल्ला तथा पाठापाठी वितरण गर्दा सम्भव भएसम्म सरकारी स्रोत केन्द्र वा मार्फत खरिद गर्नुपर्ने, कार्यालयले चौथो तहका प्राविधिकहरूलाई परिचालन गरी सामाजिक परिचालन, प्राविधिक परामर्श/सिवा दिनुपर्ने। अनुसूची ३१ बमोजिम गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान सहितको कार्ययोजना स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने, पूर्वाधार निर्माणमा ७५ प्रतिशत र अन्य उत्पादनमूलक क्रियाकलापमा शत प्रतिशत अनुदान।
४.०६	विपदबाट क्षति पुगेका कृषक/उद्यमी/फर्म/समूह/सहकारीलाई पुनर्स्थापनाका लागि वस्तुगत सहयोग कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति वा सम्बन्धित स्थानीय तहको विपद व्यवस्थापन समिति मार्फत निर्णय गर्ने, क्षति भएको व्यवसायसँग सम्बन्धित सामग्रीहरूमा नगद नभई 	<ul style="list-style-type: none"> विपद अन्तर्गत प्राकृतिक प्रकोप आगलागी, बाढी, पहिरो, अतिवृष्टि, अनावृष्टि, हावाहुरी, असिनापानी, चट्याङ्ग, महामारीजन्य रोगकिराबाट कृषि/पशुपन्छी/मत्स्य व्यवसायमा भएको क्षतिलाई समेटिने, चालु आर्थिक वर्षको अघिल्लो एक आर्थिक वर्षको विपद समेतलाई समेटिन सकिने, 	<ul style="list-style-type: none"> विनियोजित बजेटको परिधिभित्र रही कार्यालयले प्रति परिवार अधिकतम ५० हजार बराबरको सामग्री खरिद गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय
 गोपनी उपत्यका (दिसबुनी), देवात

अनुमोदित
 महाशाखा प्रमुख

४५

१५/०५/२०२०

सचिव

सि.सं. ४०५७
 २०७५/७६
 १०/०५/२०२५

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	खर्च सीमा
४.०७	आवश्यकतामा आधारित कृषि/पशुपन्थी विकास कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> कृषिजन्य उत्पादन, प्रशोधन तथा बजारीकरणमा सहयोग हुने यन्त्र, उपकरण, नश्ल/भुरा/बीउ विजन तथा पूँजीगत सामग्रीहरू कार्यालयले खरिद गरी उपलब्ध गराउने। 	<ul style="list-style-type: none"> सन्चालयको मन्त्री, सचिव, महाशाखा प्रमुख वा निर्देशनालयका प्रमुखबाट अनुगमनको क्रममा कृषकको माग उपयुक्त देखी अनुगमनकर्ताबाट कृषकहरूको सामान्य आवश्यकता पुरा हुने खालका वस्तुगत/प्रविधिगत सहयोग उपलब्ध गराउन सम्बन्धित कार्यालयलाई सिफारिस भएको हुनुपर्ने, कृषकले अनुगमनकर्तालाई अनुगमनका क्रममा निवेदन दिन सक्ने। सिफारिसकर्ताको स्थलगत अनुगमन गर्दाको तस्वीर र आवश्यक देखिएको सामग्रीको विवरण संलग्न गर्नुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान सहितको कार्ययोजना स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने, कार्यालयले प्रोत्साहन स्वरूप प्रति कृषक अधिकतम रु. ४० हजार बराबरको वस्तुगत सहयोग उपलब्ध गराउन सक्ने।
४.०८	विद्युत महशुलमा सहलियत (शीत भण्डारणको हकमा)	<ul style="list-style-type: none"> शीत भण्डार सञ्चालकले सम्बन्धित कार्यालयमा विद्युत महशुलमा सहलियतका लागि निर्देशनालयले तयार गरेको फर्मेट बमोजिम निवेदन दिने, विद्युत मिटर जडान गरिएको स्थान र निजको शीत भण्डारको अनुगमन गरी उचित सदुपयोग हुने गरी सम्बन्धित जिल्लास्थित कार्यालयले 	<ul style="list-style-type: none"> सन्चालयको मन्त्री, सचिव, महाशाखा प्रमुख वा निर्देशनालयका प्रमुखबाट अनुगमनको क्रममा कृषकको माग उपयुक्त देखी अनुगमनकर्ताबाट कृषकहरूको सामान्य आवश्यकता पुरा हुने खालका वस्तुगत/प्रविधिगत सहयोग उपलब्ध गराउन सम्बन्धित कार्यालयलाई सिफारिस भएको हुनुपर्ने, कृषकले अनुगमनकर्तालाई अनुगमनका क्रममा निवेदन दिन सक्ने। सिफारिसकर्ताको स्थलगत अनुगमन गर्दाको तस्वीर र आवश्यक देखिएको सामग्रीको विवरण संलग्न गर्नुपर्ने। भण्डारण गरिएका बाली तथा वस्तुको अभिलेख राख्नुपर्ने, कम्तिमा विगत २ वर्षबाट निरन्तर रुपमा कृषि तथा पशुपन्थीजन्य उपजहरूको भण्डारण कार्य गरेको आसय सहितको सम्बन्धित स्थानीय तहको सिफारिस पत्र, शीत भण्डार सञ्चालकबाट विद्युत प्राधिकरण कार्यालयलाई भुक्तानी गरेको विद्युत महशुलको बील, लेखा परीक्षण प्रतिवेदन, कार्यालयमा पेश भएको विद्युत महशुलमा अन्य निकायबाट सहलियत नपाएको र सहलियतका लागि पेश नगर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> १००० मेटन भन्दा माथिको शीत भण्डारको हकमा वार्षिक विद्युत महशुल बिलको ५० प्रतिशत वा वार्षिक अधिकतम १ लाख सहलियत प्रदान गर्न सकिने, ५०० देखि १००० मेटनसम्मको शीत भण्डारको हकमा वार्षिक विद्युत महशुल

सि.सं. ४०५७
 २०७५/७६
 १०/०५/२०२५

सचिव
 महाशाखा प्रमुख

४६

१५/०५/२०२५

सचिव

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	स्वघोषणा पत्र।	मापदण्ड	खर्च सीमा
४.०९	विद्युत महशुलमा सहूलियत (मत्स्य पोखरीको हकमा)	<p>सहूलियत प्रदान गर्न स्वीकृती प्रदान गरी निजको विस्तृत विवरण कार्यालयमा राख्ने र समय समयमा शीत भण्डारको अनुगमन गर्नुपर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले विद्युत महशुल तिरको वील सहित निवेदन संकलन गरी सम्बन्धित शीत भण्डार सञ्चालकको खातामा सहूलियत रकम जम्मा गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कम्तिमा १५ कट्टा जलाशयमा मत्स्य पालन गरेको हुनुपर्ने मत्स्य पोखरी सञ्चालन बापत लागेको विद्युत महशुलको विल पेश गर्नुपर्ने, कार्यालयले अनुगमन गरी स्विकृती प्रदान गरे पश्चातको महशुलमा मात्र सहूलियत प्रदान गर्नुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> विनियोजित बजेटको परिधिभित्र रही मत्स्य व्यवसायका लागि जडान गरिएको विद्युत मिटरमा वार्षिक रुपमा उठेको कूल विद्युत महशुलको ५०% वा अधिकतम रु. ५० हजारसम्म सहूलियत प्रदान गर्न सकिने 	

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय
राप्ती उपत्यका (दण्डुरी), नेपाल

कृषि उपयुक्ति

महाशाखा प्रमुख

४७

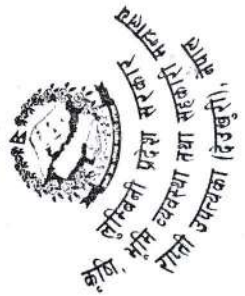
कृषि उपयुक्ति
सचिव

प्रतिष्ठान प्रशासकको कार्यालय
 काठमाडौं

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	मापदण्ड	खर्च सीमा
४.१०	गोठ सुधार कार्यक्रम	सम्बन्धित कृषक/व्यावसायीको खातामा सहूलियत रकम जम्मा गर्ने। <ul style="list-style-type: none"> गोठको भुईँ सुधार, दानापानी खुवाउने हुड निर्माण, छानो र मुत्र संकलन खाडल निर्माण। 	<ul style="list-style-type: none"> कृषक/निजी उद्यमी/समूह/सहकारी मार्फत पशुको गोठ सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, प्रत्येक कृषकले न्यूनतम पहाडमा ३ वटा र तराइमा ५ वटा गाई/भैँसी पालन गरेको वा पालन गर्ने कार्ययोजना पेश गरेको हुनुपर्ने। 	अधिकतम ५० प्रतिशत अनुदान <ul style="list-style-type: none"> प्रति कृषक घरधुरी अधिकतम रु. १ लाख, प्रति समूह/सहकारी अधिकतम रु. १० लाख।
४.११	हुलाकीमार्ग लक्षित भैँसीको वंश सुधार क्षमता विकास तथा सचेतना	<ul style="list-style-type: none"> सचेतना मूलक होर्डिङ बोर्ड, प्रकाशन, प्रसारण, तालिम तथा क्षमता विकास, कृत्रिम गर्भाधान सेवा सञ्चालनमा सहयोग, प्राकृतिक गर्भधानका लागि रोगो खरिद, सामुदायिक पशु प्रजनन केन्द्र स्थापना गर्न सकिने। 	<ul style="list-style-type: none"> तराईको ६ जिल्लामा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने, प्राविधिक सम्भाव्यताको आधारमा भैँसी पालनको पकेट क्षेत्र पहिचान तथा छनोट गर्ने, समूह/सहकारीसँग समन्वय गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयले लागत अनुमान स्वीकृत गरी सोही बमोजिम खर्च गर्न सक्ने

ड) प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान (उत्पादन प्रवर्द्धन कार्यक्रम सहयोग)

यस कार्यक्रममा सहभागी हुन कार्यालयले १ महिनाको सूचना अवधि दिई कृषकहरूलाई कार्यक्रममा सहभागी हुन आह्वान गर्नेछ। अन्य कुनै निकायबाट प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन सहयोग पाएकोमा बाली/वस्तु दोहोरो नहुने गरी प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन सहयोग उपलब्ध गराउन सकिनेछ। तर कुनै स्थानीय तह वा अन्य सरकारी निकायबाट

प्रतिष्ठान प्रशासकको कार्यालय

४८

महाशाखा प्रमुख

११/०५/२०७६

सचिव

18/14-01/1
महन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

समूह/सहकारी/निजी डेरी/फर्म/कम्पनीलाई प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन वापत प्राप्त हुने अनुदान रकम र यस कार्यविधि अनुसारको उल्लिखित रकम बीच अन्तर हुन आउने रकम कार्यालयलाई भुक्तानीका लागि बाधा अड्चन पर्नेछैन। उल्लिखित मापदण्ड पूरा गरेका अनुदानग्राही/सेवाग्राही यस कार्यक्रममा सहभागी हुन सक्नेछ।

सि.न.	बाली वस्तुको विवरण	उत्पादन प्रवर्द्धन दिने आधारहरू	प्रमाणित गर्ने आधारहरू	प्रोत्साहन रकम रू.
५.०१	दुध उत्पादन	<ul style="list-style-type: none"> गत आ.व. को श्रावण महिना देखि असार मसान्तसम्म गरेको दुधको कारोवारको अभिलेख पेश गर्नु पर्ने, समूह वा सहकारी वा कम्पनी वा निजी डेरी वा निजी उद्यमीले संस्थागत रूपमा खरिद बिक्री गरेको हुनुपर्ने, समूह वा सहकारी वा फर्म वा कम्पनी वा निजी डेरी वा निजी उद्यमीले दुधको उत्पादन रेकर्ड पारदर्शी रूपमा उत्पादको कृषकको नामावली सहित विवरण राखेको हुनु पर्ने, दुधको उत्पादन रेकर्ड वडा/स्थानीय तह/जिल्ला स्थित पशुपन्ध्री हेर्ने कार्यालयका प्राविधिकले प्रमाणित गरेको हुनु पर्ने, पशु बीमा गरेका पशुपालक कृषकहरूलाई प्राथमिकता दिइने, प्राविधिक प्रतिवेदन जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालय वा स्थानीय तहबाट तयार भएको हुनुपर्ने, प्रति समूह/सहकारी/कम्पनीले तराईमा मासिक औषत कम्तीमा ७००० लिटर र पहाडमा मासिक औषत कम्तीमा ३००० लिटर उत्पादन तथा बिक्री गरेको हुनु पर्ने, निजी फर्म वा कम्पनी वा निजी डेरी वा निजी उद्यमीको हकमा मासिक औषत कम्तीमा २५०० लि. उत्पादन तथा बिक्री गरेको हुनु पर्ने, 	<ul style="list-style-type: none"> आवेदकको नागरिकताको प्रतिलिपि, सहकारी वा कम्पनीले संस्थागत अभिलेख, जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालय वा सम्बन्धित स्थानीय तहको निरीक्षण सहितको प्राविधिक प्रतिवेदन, सहकारीले आफै बिक्री वितरण गर्ने भए बिक्री अभिलेख र थोक बिक्री गर्ने भए सञ्चौताको प्रतिलिपि वा बिक्री गरेको पसलको नाम, ठेगाना र सम्पर्क नम्बर सहितको विवरण, कृषकले व्यवसायीबाट लिएको भुक्तानीको अभिलेख, सहकारी वा संस्थागत रूपमा कृषकको रकम खातामा भुक्तानी गरेको अभिलेख, स्थायी लेखा नं., करचुक्ता कागजात, दुधको कारोबार खुल्ने वार्षिक लेखा परीक्षण प्रतिवेदन र आवेदकको बैंक खाता नं.। 	<p>प्रति लिटर अधिकतम रु. २/-</p> <p>समूह/सहकारी/निजी डेरी/फर्म/कम्पनीलाई भुक्तानी गरेको प्रोत्साहन रकम सम्बन्धित कृषकको खातामा जम्मा गरी सक्कल भौचर कार्यालयमा पेश गरिनेछ।</p>
५.०२	माछा/मासु/ अण्डा	<ul style="list-style-type: none"> गत आ.व. को उत्पादन गरेको बाबा, भेडा, बगुर, 	<ul style="list-style-type: none"> पशु पन्ध्री वा माछा पालकको 	<p>प्रति कि.ग्रा. अधिकतम</p>

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय
लुम्बिनी प्रदेश सरकार
राप्ती उपत्यका (दिउखरी) नेपाल

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय
राप्ती उपत्यका (दिउखरी) नेपाल

महाशाला प्रगुल

प्रताप सिंह
सचिव

सि.न.	बाली वस्तुको विवरण (बाछा/भेडा/बगुर/रागां/माछा)	उत्पादन प्रवर्द्धन दिने आधारहरू	प्रमाणित गर्ने आधारहरू	प्रोत्साहन रकम रु.
	अण्डा, अण्डा तथा माछाको मासु कारोवारको अभिलेख पेश गर्नु पर्ने। <ul style="list-style-type: none"> समूह वा सहकारी वा निजी उद्यमीले (जिउंदो) मासु/माछा/अण्डाको उत्पादन रेकर्ड पारदर्शी रूपमा उत्पादको कृषकको नामावली सहित विवरण राखेको हुनु पर्ने। वार्षिक सञ्चलित बिक्री योग्य खसी/बोका/भेडा/बगुर/रागां/माछा/अण्डा उत्पादक संस्थाले आफैले पालन गरेको वा सदस्य कृषकहरूबाट खरिद गरेको हुनुपर्ने। मासु वा माछा वा /अण्डाको उत्पादन रेकर्ड वडा/स्थानीय तह/जिल्ला स्थित पशु सेवा कार्यालयका प्राविधिकले प्रमाणित गरेको हुनु पर्ने। पशु बीमा गरेका पशुपालक कृषकहरूलाई प्राथमिकता दिइने। प्राविधिक प्रतिवेदन जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालय वा स्थानीय तहबाट तयार भएको हुनुपर्ने। वार्षिक सञ्चलित बिक्री योग्य खसी/बोका/भेडा/बगुर/ राँगा/माछा उत्पादक सहकारी संस्था आफैले पालन गरेको वा सदस्य कृषकहरूबाट खरिद गरेको हुनुपर्ने, खसी/बोका/भेडाको हकमा सहकारीबाट १०० वा बगुरको हकमा प्रति सहकारी प्रति वर्ष ४० वा राँगाको हकमा प्रति सहकारी प्रति वर्ष कम्तीमा २० गोटाको कारोवार गरेको हुनुपर्ने निजीको हकमा खसी बोका ५० वा राँगा २० वा 	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित वडा वा स्थानीय तह वा जिल्ला स्थित पशुपन्छी हेर्ने कार्यालयको निरीक्षण सहितको प्राविधिक प्रतिवेदन, बीमा गरिएको भए बीमालेख। आवेदकको खरिद बिक्री अभिलेख। थोक बिक्री गर्ने भए सम्झौताको प्रतिलिपि वा बिक्री गरेको पसलको नाम, ठेगाना र सम्पर्क नम्बर सहितको विवरण। कृषकले व्यवसायीबाट लिएको भुक्तानीको अभिलेख। संस्थागतको हकमा कृषकको खातामा भुक्तानी गरेको अभिलेख। स्थायी लेखा नं. संस्था वा कम्पनीको हकमा करचुक्ता प्रमाण। कारोबार खुल्ने वार्षिक लेखा परीक्षण प्रतिवेदन। आवेदकको बैंक खाता नं.। 	<ul style="list-style-type: none"> जिउंदो खसी/बोका/भेडाको हकमा रु. २५ का दरले, जिउंदो राँगाको हकमा बरु. १५ का दरले, जिउंदो बगुरको हकमा रु. १५ का दरले, माछाको हकमा रु. १५ का दरले, अण्डाको हकमा रु २५० प्रति हजार गोटाका दरले। समूह/सहकारी/फर्म/कम्पनीलाई भुक्तानी गरेको प्रोत्साहन रकम सम्बन्धित कृषकको खातामा जम्मा गरी सकल भौचर कार्यालयमा पेश गरिनेछ। 	

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय
राप्ती उपत्यका

न.पु.वा.सि.ह.

सचिव

महाशाखा प्रमुख

राप्ती उपत्यका

१८०१४
 श्री. राजेश्वर प्रसाद शर्मा, अध्यक्ष
 श्री. सुबोध, उपाध्यक्ष
 श्री. अशोक, सचिव

सि.न.	बाली वस्तुको विवरण	उत्पादन प्रवर्द्धन दिने आधारहरू	प्रमाणित गर्ने आधारहरू	प्रोत्साहन रकम रू.
५.०३	मत्स्य ह्याचरी वा नर्सरी	<p>उत्पादन प्रवर्द्धन दिने आधारहरू</p> <p>बंगुर २५ गोटा प्रति वर्ष विक्रिको कारोबार गरेको हुनुपर्ने</p> <ul style="list-style-type: none"> माछा उत्पादनमा: निजीको हकमा तराईमा २ मे.ट, पहाडमा १ मे.ट प्रति वर्ष विक्रि कारोबार गरेको हुनुपर्ने। सहकारीको हकमा १० मे.ट वार्षिक कारोबार गरेको हुनुपर्ने। अण्डा उत्पादन: मासिक न्यूनतम १० हजार गोटा उत्पादन हुनुपर्ने। सम्पूर्ण पूर्वाधार व्यवस्थित भई ह्याचरी वा नर्सरी पूर्ण रूपमा सञ्चालनमा रहेको हुनुपर्ने, न्यूनतम १ हेक्टर जलाशयमा नर्सरी तथा रेयरिङ पोखरीको व्यवस्था हुनुपर्ने, ह्याचरी वा नर्सरीकर्ता आफैले मत्स्य बीज बेचबिखनको प्रबन्ध गर्नुपर्ने, मत्स्य बीज कारोवारको बिल बीजक जारी गरी अभिलेख राख्नु पर्ने, फार्ममा जैविक सुरक्षा विधि अवलम्बन गरेको हुनुपर्ने, स्वस्थ परिपक्व २ केजी भन्दा माथिको माउ प्रजननमा प्रयोग गर्नुपर्ने, उत्पादित मत्स्य बीजलाई उचित आहाराको व्यवस्था गर्नुको साथै रोग तथा परजीवी विहीन हुनुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> व्यावसायिक योजना, सम्बन्धित स्थानीय तह वा विज्ञ केन्द्रको स्थलगत निरीक्षण सहितको प्राविधिक प्रतिवेदन र सिफारिस, बिक्री वितरणको अभिलेख, कारोवारको तथा आम्दानी खर्च देखिने कागजातहरू स्थायी लेखा नं. संस्था वा कम्पनीको हकमा करचुक्ता प्रमाण। कारोबार खुले वार्षिक लेखा परीक्षण प्रतिवेदन। आवेदकको बैंक खाता नं.। 	<ul style="list-style-type: none"> ह्याचलिङ रू ३०० प्रति लाख फ्राइ रू २००० प्रति लाख फिङ्गलिङ रू ५००० प्रति लाख एडभान्स फिङ्गलिङ रू १०००० प्रति लाख इएरलिङ रू १ प्रति गोटा <p>यसरी उपलब्ध गराइने प्रोत्साहन रकम सम्बन्धित मत्स्य ह्याचरीकर्ता तथा नर्सरीकर्तालाई बैंक खाता मार्फत भुक्तानी गरिनेछ।</p>

श्री. राजेश्वर प्रसाद शर्मा

सचिव

गणेशशाखा प्रमुख

श्री. सुबोध

सचिव

कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रिया

८. प्रस्ताव मागः (१) कार्यालयले दफा ७ मा व्यवस्था भए बमोजिमका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा स्वीकृत बजेट/कार्यक्रमको अधीनमा रही मापदण्डमा सूचना आह्वान गर्नु नपर्ने उल्लेख भएकोमा बाहेक आवेदक मार्फत सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरूको हकमा प्रस्ताव आह्वानको सूचना गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ। सूचना प्रवाह गर्दा सम्बन्धित सरोकारवाला र लक्षित समुदायको पहुँचमा सुनिश्चतता गर्नुपर्नेछ। तर कार्यालयले लागत अनुमान स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्ने कार्यक्रमहरूको हकमा प्रस्ताव आह्वान गर्नुपर्ने छैन।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम सूचना प्रकाशन गर्नुपर्ने भएमा अनुसूची-३२ अनुसारको कम्तीमा १५ दिनको सूचना कार्यालयको वेबसाइट, राष्ट्रियस्तरको पत्रिका, सामाजिक सञ्जाल तथा स्थानीय एफ.एम.बाट प्रकाशन गरी आवेदकसँग प्रस्ताव माग गर्नेछ।
- (४) लागत साझेदारीमा निर्माण गरिने भौतिक पूर्वाधार संरचनाको) हकमा प्रस्ताव पेश गर्दाका वखत प्रचलित मापदण्ड तथा दररेट सहितको वास्तविक लागत अनुमान र डिजाइन पेश गर्नु पर्नेछ।
९. प्रस्ताव पेशः दफा ८ (१) बमोजिमका सूचना अनुसार दफा ७ मा उल्लिखित कार्यक्रमहरूमा आवेदकले कार्यालयमा अनुसूची-३३ बमोजिमको निवेदनको ढाँचा, प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान कार्यक्रमको हकमा अनुसूची ३४ बमोजिमको निवेदनको ढाँचा र कृषि तर्फ अनुसूची-३५ बमोजिमको कार्ययोजनाको ढाँचा र पशुपन्छी तर्फ अनुसूची-३६ बमोजिमको कार्ययोजनाको ढाँचामा प्रस्ताव कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ।
१०. प्रस्ताव मूल्याङ्कन र सिफारिसः (१) कार्यालयमा प्राप्त प्रस्तावमा संलग्न कागजातहरूको अध्ययन एवम् मूल्याङ्कन गरी प्रारम्भिक छनोट गरिनेछ।
- (२) प्रारम्भिक छनोट भएका प्रस्तावहरूको स्थलगत प्रमाणीकरण गर्नको लागि कार्यालयले आवश्यकता अनुसार कार्यदल बनाई कर्मचारी खटाउन सक्नेछ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिमको कार्यदलले स्थलगत प्रमाणीकरण सहित अनुसूची-३७ बमोजिम प्रस्ताव मूल्याङ्कनका आधारमा प्राथमिकता क्रम तयार गरी दफा १४ बमोजिमको कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति समक्ष स्वीकृतीका लागि सिफारिस गर्नुपर्नेछ।
- (४) उपदफा (३) बमोजिमको कार्यक्रम कार्यान्वयन समितिबाट सिफारिस स्वीकृत भएका प्रस्तावहरूको प्राथमिकताका क्रम कायम गरी बैकल्पिक प्रस्तावहरू समेत समावेश सूची तयार गर्नुपर्नेछ।
११. सम्झौता प्रक्रियाः (१) छनोट भएका आवेदकलाई कम्तीमा ७ दिनको म्याद दिई सम्झौताको लागि सूचना दिनुपर्नेछ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम सम्झौताका लागि आवहान गरिएका आवेदकले पेश गरेको क्रियाकलाप र कार्ययोजना कार्यालयले छलफलका आधारमा आवश्यक संशोधन सहित अनुसूची-३८ बमोजिम ढाँचामा सम्झौता गरी अनुसूची-३९ बमोजिमको स्वःघोषणा पत्रमा हस्ताक्षर गराएर सम्बन्धित आवेदकलाई कायदेशि दिनुपर्नेछ।
- (३) छनोट भएका आवेदक तोकिएको म्याद भित्र सम्झौता गर्न नआएमा कार्यालयले तयार गरेको प्राथमिकता क्रमका आधारमा बैकल्पिक आवेदकसँग सम्झौता गर्न सक्नेछ।
- (४) उक्त बैकल्पिक सूचीबाट समेत कार्यक्रम सञ्चालन गर्न संभव नभएमा पुनः सूचना गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ।

कृषि अर्थविज्ञ

महासचिव

सचिव

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

परिच्छेद-४

परिच्छेद-४
समिति सम्बन्धी व्यवस्था

१२. निर्देशक समिति: (१) कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक मार्गदर्शन तथा सहजीकरणका लागि मन्त्रालयमा देहाय बमोजिमको निर्देशक समिति गठन हुनेछ,-

(क)	मन्त्री	मन्त्रालय	अध्यक्ष
(ख)	प्रतिनिधि	प्रदेश योजना आयोगको सदस्य (कृषि क्षेत्र हेर्ने)	सदस्य
(ग)	सचिव	मन्त्रालय	सदस्य
(घ)	प्रमुख	कृषि विकास निर्देशनालय	सदस्य
(ङ)	प्रमुख	पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय	सदस्य
(च)	प्रमुख	योजना तथा अनुगमन महाशाखा	सदस्य सचिव

(२) समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ र कुनै विज्ञ वा पदाधिकारी तथा मन्त्रालयको महाशाखा प्रमुखहरूलाई समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम गठित निर्देशक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- (क) यस कार्यविधि बमोजिम कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा देखापरेका समस्या समाधानका नीतिगत रूपमा सहजीकरण गर्ने,
(ख) कार्यक्रमको अनुगमन गरी सहजीकरण तथा पृष्ठपोषण गर्ने,
(ग) प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि सरोकारवालालाई आवश्यक निर्देशन दिने।

१३. कार्यक्रम व्यवस्थापन समन्वय समिति: (१) मन्त्रालय स्तरमा सञ्चालन हुने कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्नका लागि देहाय बमोजिमको व्यवस्थापन समिति गठन हुनेछ :-

(क)	सचिव	मन्त्रालय	अध्यक्ष
(ख)	प्रमुख	सबै महाशाखा, मन्त्रालय	सदस्य
(ग)	प्रमुख	कृषि विकास निर्देशनालय	सदस्य
(घ)	प्रमुख	पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय	सदस्य
(ङ)	प्रमुख/प्रतिनिधि	कोष तथा लेखा हेर्ने कार्यालय	सदस्य
(च)	प्रमुख	आर्थिक प्रशासन शाखा	सदस्य
(छ)	अधिकृत	कानून अधिकृत	सदस्य
(ज)	प्रमुख	योजना तथा जनशक्ति शाखा	सदस्य सचिव

(२) उपदफा (१) बमोजिम गठित कार्यक्रम व्यवस्थापन समन्वय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- (क) स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
(ख) कार्यक्रमको नियमित अनुगमन गरी निर्देशक समिति समक्ष पेश गर्ने र सार्वजनिक गर्ने,
(ग) कार्यालयलाई कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धमा आवश्यक सहजीकरण, पृष्ठपोषण र निर्देशन दिने।

१४. कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति: (१) कार्यक्रम कार्यान्वयन तथा व्यवस्थापन गर्न देहाय बमोजिमको कार्यक्रम कार्यान्वयन समिति रहनेछ :-

(क) कृषि विकास निर्देशनालय/पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालयमा रहने समिति:

(क)	प्रमुख	सम्बन्धित निर्देशनालय	संयोजक
(ख)	प्रमुख/प्रतिनिधि	कार्यक्रम कार्यान्वयन जिम्मेवारी रहेको शाखा	सदस्य

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

नभुतासिंह

Abhaya

(ग) प्रमुख	आर्थिक प्रशासन शाखा	सदस्य
(घ) प्रमुख/प्रतिनिधि	कोष तथा लेखा हेर्ने कार्यालय	सदस्य
(ङ) प्रमुख/तोकिएको कर्मचारी	योजना शाखा	सदस्य सचिव
(ख) जिल्लास्थित कार्यालयमा रहने समिति:		
(क) प्रमुख	सम्बन्धित कार्यालय	संयोजक
(ख) प्रमुख/प्रतिनिधि	कार्यक्रम कार्यान्वयन जिम्मेवारी रहेको शाखा	सदस्य
(ग) प्रमुख	आर्थिक प्रशासन शाखा	सदस्य
(घ) प्रमुख/प्रतिनिधि	कोष तथा लेखा हेर्ने कार्यालय	सदस्य
(ङ) प्रमुख/प्रतिनिधि	जिल्लास्थित विषयगत संघीय कार्यालय	सदस्य
(च) कर्मचारी प्रतिनिधि	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	सदस्य
(छ) प्रमुख/तोकिएको कर्मचारी	योजना हेर्ने शाखा	सदस्य सचिव

(२) उपदफा (१) बमोजिम गठन भएको कार्यक्रम व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

- (क) मूल्याङ्कन भई सिफारिस भएका प्रस्तावहरू स्वीकृत गर्ने,
- (ख) सञ्चालित कार्यक्रमको अनुगमन गर्ने,
- (ग) प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि सरोकारवालासँग समन्वय गर्ने र पृष्ठपोषण गर्ने,
- (घ) कार्यक्रम कार्यान्वयनका क्रममा कुनै द्विविधा आई परेमा समाधानका लागि सम्बन्धित निर्देशनालयमा पेश गर्ने।

Abhaya
कृषि अर्थविज्ञ

Abhaya
महाशाखा प्रमुख

Abhaya
सचिव

गठनी

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

अभिलेख

परिच्छेद-५

भुक्तानी प्रक्रिया तथा लेखा परीक्षण

१५. भुक्तानी प्रक्रिया: १) कार्यालयले कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा खरिद सम्बन्धी प्रक्रिया प्रचलित कानून बमोजिम गर्नुपर्नेछ।
- (२) अनुदानग्राहीले स्वीकृत कार्ययोजना बमोजिम नियमानुसार खरिद सम्बन्धी कार्य सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।
- (३) अनुदानग्राहीले सम्झौतामा भएको कार्ययोजना अनुसार सकल बिल भरपाई र कार्य प्रगति विवरण समेत संलग्न राखी भुक्तानी माग गर्नुपर्नेछ।
- (४) भुक्तानी माग भएपछि कार्यालयले कार्य प्रगतिको अनुगमन गरी प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि बढीमा दुई किस्तामा अनुदानग्राहीको बैंक खाता मार्फत भुक्तानी गर्नेछ। पूर्वाधार निर्माण जस्ता पूँजीगत अनुदान खर्चमा नियमानुसार कन्टेन्जेन्सी कट्टा गर्न सकिनेछ।
- (५) रकम भुक्तानी गर्दा कामको वित्तीय तथा भौतिक प्रगति विवरण सहितको प्रतिवेदन, सम्बन्धित प्राविधिकको निरीक्षण प्रतिवेदन, कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन, कार्यालयमा पेश भएका वील भरपाई, सार्वजनिक सुनुवाईको अभिलेखको प्रतिलिपी, कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धी तस्वीर लगायतका कागजात र बजेटको परिधिभित्र रही कार्यालयले नियमानुसार भुक्तानी गर्नुपर्नेछ।
- (६) एक लाख भन्दा बढी लगानी भएका कार्यक्रमको हकमा ५*३ फिटको टिनको पातामा लेखिएको होर्डिङ्ग बोर्ड अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्नेछ।
- (७) अनुदान रकमको अन्तिम भुक्तानी गर्दा सम्बन्धित स्थानीय तह/वडाको सिफारिस पेश गर्नुपर्नेछ।
- (८) मन्त्रालय वा निर्देशनालयबाट सञ्चालन हुने अनुदानका कार्यक्रमहरूको हकमा जिल्लास्थित कार्यालयको सिफारिस पेश गर्नुपर्नेछ।
- (९) अनुदानग्राहीको आफ्नो घरमा उपलब्ध हुने सामग्री र पारिवारिक श्रमको हकमा अनुदान रकम उपलब्ध गराइने छैन।
- (१०) विदेशबाट बीउ बिजन/बिरुवा/नश्ल/बीर्य/भुरा आयात गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने भएमा सम्बन्धित विज्ञहरू सहितको प्राविधिक टोली गठन गरी उक्त टोलीले सिफारिस गरेको प्राविधिक मापदण्ड बमोजिम आयात गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ।

१६. लेखा तथा लेखापरीक्षण: (१) कार्यक्रमको लेखा सम्बन्धित कार्यालयले राख्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम राखिएको लेखाको आन्तरिक र अन्तिम लेखापरीक्षण गराउने जिम्मेवारी सम्बन्धित कार्यालयको हुनेछ।

अमोखी
कृषि अर्थविज्ञ

महाशान्ति प्रमुख

सचिव

सचिव

मन्त्री

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

Ashwari

परिच्छेद-६
विविध

१७. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन: यस कार्यविधि अनुसार सञ्चालित कार्यक्रम पारदर्शी र प्रभावकारी रूपमा भए नभएको सम्बन्धमा मन्त्रालय/निर्देशनालय/सम्बन्धित कार्यालयले आवश्यकता अनुसार अनुगमन गर्न सक्नेछ।
१८. जवाफदेहिता तथा जिम्मेवारी: (१) कार्यक्रम खर्चको समष्टिगत जवाफदेहिता तथा जिम्मेवारी प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ।
(२) अनुदान रकम खर्च गर्ने सम्बन्धमा सम्बन्धित अनुदानग्राही जिम्मेवार हुनेछ।
(३) अनुदानग्राहीले कार्यक्रमको उद्देश्य बमोजिम अनुदान रकमको पूर्ण सदुपयोग एवं उपलब्धि लिने गरी दिगो रूपमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ। आवश्यक ठानेमा कार्यालयले आचारसंहिता बनाई लागु गराउनेछ।
१९. अन्य: कार्यक्रमहरूको सञ्चालन: (१) जैविक सुरक्षालाई ध्यान दिई वातावरण मैत्री रूपमा सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।
(२) सञ्चालन गरिने तालिम, गोष्ठी, समन्वय बैठक, मेला दिवस जस्ता कार्यक्रमको पृष्ठपोषण सहितको प्रतिवेदन एक तह माथिको कार्यालयमा नियमित पठाउनु पर्नेछ।
(३) पशुपन्छीको जातीय र नश्ल सुधारको लागि प्रयोग गरिने उच्च नश्लको वीउका लागि निजी क्षेत्रमा प्रयोग गरिएका विभिन्न प्रजनन स्रोत केन्द्रहरू (गाई, भैँसी, बाख्रा, भेडा, बङ्गुर, माछा र पंक्षीहरू) ले सम्बन्धित विषयको प्रजनन विज्ञबाट प्रजनन योजना बनाई सम्बन्धित कार्यालयको सिफारिसमा पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालयमा अभिलेखीकरण गर्नुपर्नेछ।
(४) स्थायी संरचना निर्माण गर्दा एक रूपता कायम गर्न र लागत प्रभावकारी बनाउन सिफारिस भएको प्रविधिको आधार बमोजिम वा सम्बन्धित निर्देशनालयको स्वीकृत मापदण्ड अनुसारको ढाँचा (डिजाइन) तथा लागत अनुमान अनुसार निर्माण गर्नु पर्नेछ।
(५) अनुदानग्राही/लाभग्राहीले अनुदानबाट स्थापना गरिएका संरचनाको मर्मत सम्भार लगायत सञ्चालन कार्यका लागि स्वयम् अनुदानग्राही/लाभग्राही जवाफदेही हुनेछ।
(६) यस कार्यविधि बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा आर्थिक तथा वित्तीय अनुशासन सम्बन्धी प्रचलित कानूनहरू: आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली, भ्रमण खर्च नियमावली, विनियोजन ऐन, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन, प्रदेश वित्त व्यवस्थापन ऐन र सार्वजनिक खर्च व्यवस्थापन निर्देशिकाको समेत पालना गर्नुपर्नेछ।
२०. सेवा सुविधाबाट वञ्चित गर्न सकिने: यस कार्यविधिमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यस कार्यविधि बमोजिम उपलब्ध गराइने अनुदान दुरूपयोग, हिनामिना वा अन्य क्षेत्रमा प्रयोग गरेको प्रमाणित हुन आएमा कार्यालयले प्रचलित कानूनले तोके बमोजिम कारवाही प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ।
२१. संशोधन: मन्त्रालयले आवश्यकता अनुसार यो कार्यविधि संशोधन गर्न सक्नेछ।
२२. बाधा अड्काउ फुकाउ: यस कार्यविधि बमोजिम कार्य सञ्चालनका क्रममा कुनै बाधा उत्पन्न भएमा मन्त्रालयले बाधा अड्काउ फुकाउ गर्न सक्नेछ।
२३. खारेजी र बचाउ: (१) कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०८० खारेज गरिएको छ।
(२) उपदफा (१) बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै कार्यविधि अनुसार भए गरेको मानिनेछ।

Ashwari
कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

सचिव

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय
गठनी

Signature

अनुसूची-१

(दफा ७ (ख) २.०७ र (ग) ३.१६, ३.१७, ३.१८, ३.१९ सँग सम्बन्धित)

ब्रिडको लागि छनोट गरिने प्रजनन योग्य भाले र प्रजनन योग्य पोथीहरूको बंशावली विवरण (Pedigree record)

क्र.स.	हजुर बुवा/आमा Grand Father /Mother	बुवा/आमा Father /Mother	उत्पादन स्थल:- अनुसन्धान केन्द्र/ब्रिडर हर्ड/रजिष्टर फर्म/स्रोत केन्द्र(Resource Central daitels)	छनोट गर्ने भाले पोथी पशुको विवरण Selected male/Famale	सिफारिश जिम्मेवार निकाय/ ब्यक्ति	कैफियत
१. राँगो/ भैसी Buffalo	Grand Father Breed Name: breed % : Regd Tag Number: Or Seman Details Breed :%	Father : Breed Name: breed % : Regd Tag Number Or Seman Details Breed :%	Name: Add: Farm Reg No: Physical Year: Contact Person: Cont Number:	1.Regd Tag Number: 2.Sex : Male 3.Breed Name: 4.Breed %: 5.Date of Birth: 6.Birth Wt: 7.Current wt: 8.Types of Color: 9.Types of Birth(TOB)	नाम : पद : दस्तखत : मिति :	
	Grand Mother Breed Name: breed % : Regd Tag Number:	Mother : Breed Name: breed % : Regd Tag Number	Name: Add: Farm Reg No: Physical Year: Contact Person: Cont Number:	1.Regd Tag Number: 2.Sex : Female 3.Breed Name: 4.Breed %: 5.Date of Birth: 6.Birth Wt: 7.Current wt: 8.Types of color 9.Types of Birth(TOB)	नाम : पद : दस्तखत : मिति :	
२. साढे/गाई Cattle	Grand Father Breed Name: breed % : Regd Tag Number: Or Seman Details Breed :%	Father : Breed Name: breed % : Regd Tag Number Or Seman Details Breed :%	Name: Add: Farm Reg No: Physical Year: Contact Person: Cont Number:	1.Regd Tag Number: 2.Sex : Male 3.Breed Name: 4.Breed %: 5.Date of Birth: 6.Birth Wt: 7.Current wt: 8.Types of Color: 9.Types of Birth(TOB)	नाम : पद : दस्तखत : मिति :	
	Grand Mother Breed Name: breed % : Regd Tag Number:	Mother : Breed Name: breed % : Regd Tag Number	Name: Add: Farm Reg No: Physical Year: Contact Person: Cont Number:	1.Regd Tag Number: 2.Sex : Female 3.Breed Name: 4.Breed %: 5.Date of Birth: 6.Birth Wt: 7.Current wt: 8.Types of color 9.Types of Birth(TOB)	नाम : पद : दस्तखत : मिति :	
३.	Grand Father Breed Name:	Father : Breed Name:	Name: Add:	1.Regd Tag Number: 2.Sex : Male	नाम :	

Signature

कृषि अर्थविज्ञ

५७
महाशाखा प्रमुख

Signature

सचिव

महन्नी
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी

Abhishek

बोका/बाख्रा Goat	breed % : Regd Tag Number: Or Seman Details Breed :%	breed % : Regd Tag Number Or Seman Details Breed :%	Farm Reg No: Physical Year: Contact Person: Cont Number:	3.Breed Name: 4.Breed %: 5.Date of Birth: 6.Birth Wt: 7.Current wt: 8.Types of Color: 9.Types of Birth(TOB)s/D/T	पद : दस्तखत : मिति :	
	Grand Mother Breed Name: breed % : Regd Tag Number:	Mother : Breed Name: breed % : Regd Tag Number	Name: Add: Farm Reg No: Physical Year: Contact Person: Cont Number:	1.Regd Tag Number: 2.Sex : Female 3.Breed Name: 4.Breed %: 5.Date of Birth: 6.Birth Wt: 7.Current wt: 8.Types of color 9.Types of Birth(TOB)S/D/T	नाम : पद : दस्तखत : मिति :	
४. थुमा/भेडी Sheep	Grand Father Breed Name: breed % : Regd Tag Number: Or Seman Details Breed :%	Father : Breed Name: breed % : Regd Tag Number Or Seman Details Breed :%	Name: Add: Farm Reg No: Physical Year: Contact Person: Cont Number:	1.Regd Tag Number: 2.Sex : Male 3.Breed Name: 4.Breed %: 5.Date of Birth: 6.Birth Wt: 7.Current wt: 8.Types of Colour:S/D/T 9.Types of Birth(TOB)	नाम : पद : दस्तखत : मिति :	
	Grand Mother Breed Name: breed % : Regd Tag Number:	Mother : Breed Name: breed % : Regd Tag Number	Name: Add: Farm Reg No: Physical Year: Contact Person: Cont Number:	1.Regd Tag Number: 2.Sex : Female 3.Breed Name: 4.Breed %: 5.Date of Birth: 6.Birth Wt: 7.Current wt: 8.Types of colour 9.Types of Birth(TOB)S/D/T	नाम : पद : दस्तखत : मिति :	
५. बिर/भुनी Pig	Grand Father Breed Name: breed % : Regd Tag Number: Or Seman Details Breed :%	Father : Breed Name: breed % : Regd Tag Number Or Seman Details Breed :%	Name: Add: Farm Reg No: Physical Year: Contact Person: Cont Number:	1.Regd Tag Number: 2.Sex : Male 3.Breed Name: 4.Breed %: 5.Date of Birth: 6.Birth Wt: 7.Current wt: 8.Types of Colour: 9.Types of Birth(TOB)S/D/T	नाम : पद : दस्तखत : मिति :	
	Grand Mother Breed Name: breed % : Regd Tag Number:	Mother : Breed Name: breed % : Regd Tag	Name: Add: Farm Reg No: Physical Year:	1.Regd Tag Number: 2.Sex : Female 3.Breed Name: 4.Breed %:	नाम : पद :	

Abhishek

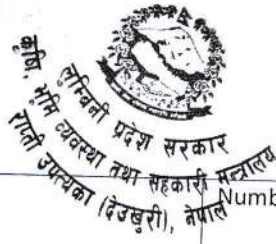
Abhishek
महाराखा प्रमुख

Abhishek
सचिव

मन्त्री

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

२०७१/१२/३१

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय	Number	Contact Person: Cont Number:	5.Date of Birth: 6.Birth Wt: 7.Current wt: 8.Types of colour 9.Types of Birth(TOB)S/D/T/Q..	दस्तखत : मिति:
--	--------	---------------------------------	---	-------------------

नोट:-

- कार्यालयले हरेक वर्ष कम्तीमा ३ महिनाको समय दिई पशुपन्छी (नस्ल) श्रोत केन्द्र स्थापना गर्नका लागि जिल्लाभर इच्छुक व्यावसायिक पशुपन्छी फर्म, संस्थालाई सूचीकृत गर्न सूचना आह्वान गर्न सक्ने।
- सूचीकृत भएका ब्रिड/नस्ल उत्पादन गर्ने गरी स्थापना भएका पशुपन्छी (नस्ल) श्रोत केन्द्रहरूले उक्त विवरण अनुसारको अभिलेख सम्बन्धित पशु प्रजनन विज्ञबाट प्रत्येक चार चार महिनामा अनुगमन गराई प्रमाणित विवरण फर्ममा राख्नु पर्ने र सोको जानकारी सम्बन्धित जिल्ला स्थित कार्यालयमा उपलब्ध गराउन पर्नेछ।

(Signature)

कृषि अर्थविज्ञ

(Signature)

महाशाखा प्रमुख

(Signature)

सचिव

२०५५

अनुसूची-२

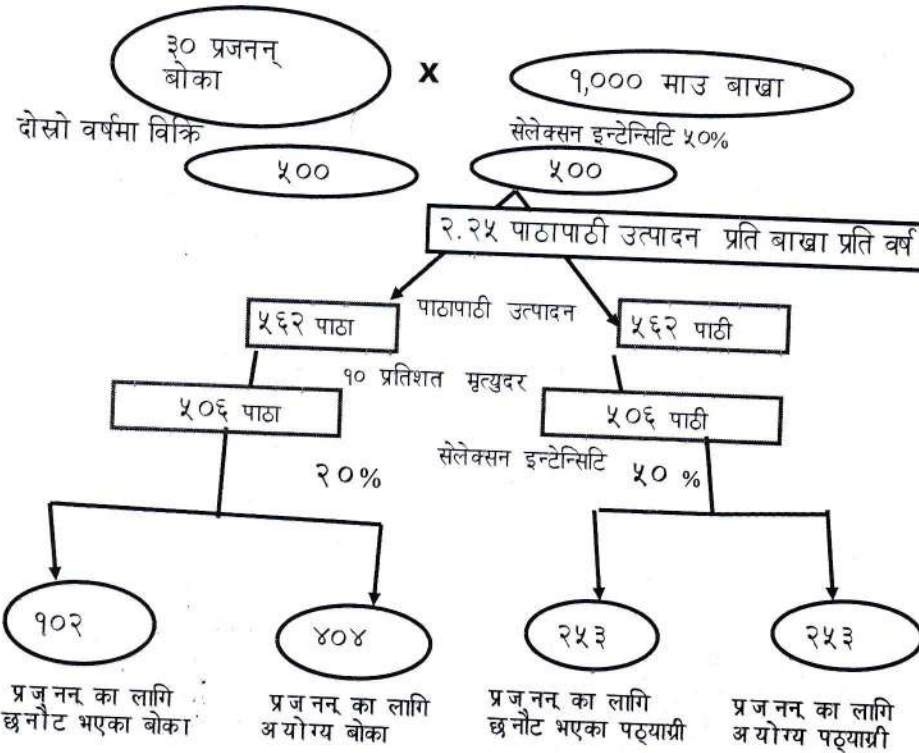
(दफा ७ (ग) ३.१७ सँग सम्बन्धित)

बाखा प्रवर्द्धन कार्यक्रम

बाखा तथा बोकाको छनोट प्रक्रिया:

बाखाको जातिय तथा बंश सुधारका लागि अत्यन्तै महत्वपूर्ण एवं आधारभुत निम्न क्रियाकलापहरू नस्ल सुधारको लागि बोका, बाखाको तौल, वृद्धिदर, जन्मने पाठापाठीको संख्यालाई मुख्य आधार मानिनेछ। कृषकले पालेका बाखा, बोका तथा तिनका पाठापाठीको अभिलेख राखि सो को निर्धारित मापदण्डको आधारमा तथ्याङ्क विश्लेषण गरी उच्च उत्पादन क्षमता भएका बोका/बाखाको पहिचान तथा छनोट गरेर प्रजननको लागि प्रयोगमा ल्याईनेछ। पाठापाठीको पहिलो ३ महिनाको तौल र माउ बाखाको जुम्ल्याहा पाउने गुणलाई मुख्य आधार मानि प्रजनन बोका र माउ बाखाको छनोट गरीनेछ। पाठापाठीको हकमा पहिलो ३ महिनाको तौल, ५ महिनाको तौल र जुम्ल्याहा गुणलाई मुख्य आधार मानि छनोट गरीनेछ। सेलेक्सन इन्टेन्सिटी (selection intensity) कृषकहरूसँग छलफल गरी वर्षाङ्क बोकामा ३० देखि ५० प्रतिशत र पठ्याग्रीको हकमा लागि ५० प्रतिशत सम्म हुने गरी निर्धारण गर्नु पर्नेछ। छनोट प्रक्रिया देहायको चार्टमा प्रस्तुत भए अनुसार हुने छ।

माउ बाखा/बोका/पठ्याग्रीको छनोट योजना

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

सचिव

महोत्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

23-1-1978

अनुसूची-३

(दफा ७ (ग) ३.१६, ३.१७, ३.१८, ३.१९ सँग सम्बन्धित)

प्रजनन योग्य बोका/राँगा/ बिर/थुमा वितरणको लागि गरिने सम्झौता पत्र

आज मिति..... गतेका दिन..... कार्यक्रम अन्तरगत उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्न जिल्ला
गा.पा./न.पा.वडा नं. टोलमा गठन भएको

.....समूहमा प्रजनन गराउने उद्देश्यले कार्यक्रमबाट उपलब्ध गराईएको ट्याग नं
.....को बोका/राँगा/ बिर/थुमा/राँगा/ बिर/थुमा समूहको मितिको निर्णयानुसार सोहि समूहमा आवद्ध वडा
नं.....टोलनिवासि मलाई उक्त बोका/राँगा/ बिर/थुमा/राँगा/ बिर/थुमा को
पालन पोषण र प्रजनन व्यवस्थापनको जिम्मेवारी दिएको हुँदा निम्न सर्तनामा अनुसार बोका/राँगा/ बिर/थुमाको व्यवस्थापन गर्ने
गरी बुझि लिए।

शर्तहरू :-

१. बोका/राँगा/ बिर/थुमालाई बधुवा पालनमा पाल्ने छु।
२. बोका/राँगा/ बिर/थुमालाई उपयुक्त खोरमा राखि खोरको नियमित रूपमा सरसफाई गर्नेछु।
३. गाउँघरमा उपलब्ध हुने दानाको साथै मिनरल मिक्चरको समिश्रणबाट सन्तुलित दाना बनाई बोका/राँगा/बिर/थुमाको उमेर,
शारीरिक अवस्था र प्रजनन सिजनलाई मध्यनजर गरी प्राविधिकको सल्लाह अनुसारको परिमाणमा दैनिक रूपमा दाना
खुवाउने छु।
४. आवश्यकता अनुसार पोषिलो आहारा तथा हरियो घाँस नियमित रूपमा खुवाउने छु।
५. प्राविधिको सल्लाह अनुसार खोप, परजीवि नियन्त्रणको व्यवस्था गर्ने छु।
६. विरामी परेको अवस्थामा समूहका पदाधिकारी/स्थानीय निकायको पशु सेवा शाखा/ भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशु सेवा
विज्ञकेन्द्रमा जानकारी गराई औषधी उपचारको व्यवस्था गर्ने छु।
७. समूह तथा अन्य कृषकहरूको पशुहरूलाई प्रजनन गराए वापतको शुल्क समूहले निर्णय गरे अनुसार लिने छु।
८. कार्यालयले उपलब्ध गराएको फर्मेटमा प्रजनन अभिलेख राख्ने छु साथै अभिलेख नियमित रूपमा सम्बन्धित निकायमा पठाउने
छु।
९. माथि उल्लेखित वुँदा अनुसार बोका/राँगा/ बिर/थुमाको व्यवस्थापन नभएको, राम्रो पालन पोषण नभएमा प्रजनन अभिलेख,
जन्मेका पाठापाठीको जन्म तौल र ६ महिनासम्मको मासिक तौलको अभिलेख नपठाएमा वा हाडनाताबाट हुने प्रजनन
नियन्त्रण गर्नका लागि कार्यालयले कुनै पनि समयमा बोका/राँगा/ बिर/थुमा फिर्ता लैजान्न सक्ने छ वा अर्को
बोका/राँगा/ बिर/थुमा दिन सक्ने छ।
१०. आवश्यकता अनुसार कुनैपनि समयमा बोका/राँगा/बिर/थुमा अन्यत्र लान आवश्यक परेमा उपलब्ध गराउने व्यवस्था
मिलाउने।
११. भवितव्य परि मृत्यु भएमा समूहका पदाधिकारी/स्थानीय तहको पशु सेवा शाखा/ भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ
केन्द्रमा जानकारी गराई पोष्टमार्टम गराउने छु।
१२. नियमानुसार अनिर्वाय रूपमा बोका/राँगा/ बिर/थुमाको बीमा गर्ने तथा बीमा अद्यावधिक गर्ने कार्य गर्नेछु।

द्रष्टव्य :- कार्यालयले आवश्यकता अनुसार उल्लिखित शर्तनामाहरूमा थप गर्न सक्ने छ।

कृषि अर्थविज्ञ

महाराष्ट्र प्रगुख

सक्ति

Arjun

अनुसूची-४

(दफा ७ (ग) ३.१६, ३.१७ सँग सम्बन्धित)

प्रजनन योग्य बाखा/भेडा/बोका/थुमामा हुने गुणहरू

(क) प्रजनन माउ बाखा/भेडामा हुनुपर्ने गुणहरू

१. दुई वा दुई भन्दा बढी पाठापाठी जन्माउने माउ बाखाको सन्तान हुनु पर्ने ।
२. माऊ बाखाको माऊ (dam) र बाऊ (sire)को बीच नाता नभएको हुनु पर्ने ।
३. पहिलो पटक व्याउने उमेर बढीमा १७ महिनासम्म हुनु पर्ने ।
४. कम्तीमा दुई वर्षमा ३ पटक व्याउने विशेषता भएको हुनु पर्ने ।
५. छनोट गरीने बाखाको जात अनुसार जातीय गुण प्रष्ट देखिने हुनुपर्ने ।
६. राम्रो दूध उत्पादन तथा पाठापाठी हुर्काउन सक्ने क्षमता भएको, लामो खुट्टा, छिनो आकारको शारीरिक बनावट तथा कल्चौडो र थुन मिलेको हुनु पर्ने ।
७. शारीरिक बनावटमा कुनै खोट नभएको, प्रजनन तथा अन्य रोग नभएको हुनु पर्ने ।
८. छनोट गर्ने बाखाले स्थानीय हावापानी सहन सक्ने र स्थानीय रूपमा उपलब्ध घाँसपात उपयोग गर्ने खालको हुनुपर्दछ ।

(ख) प्रजनन बोका/थुमा मा हुनुपर्ने गुणहरू

१. दुई वा दुई भन्दा बढी पाठापाठी जन्माउने माउ बाखाको सन्तान हुनु पर्ने ।
२. माऊ बाखाको माऊ (dam) र बाऊ (sire)को बीच नाता नभएको हुनु पर्ने ।
३. प्रजननको लागि छनोट गरीने बोका/थुमा राम्रो दूध दिने माउबाट जन्मेको हुनुपर्ने ।
४. आफ्नो दौतरीहरूको भन्दा बढी शारीरिक वृद्धि दर भएको छनोट हुनु पर्ने ।
५. छनोट गरीने बोका/थुमाहरूको जात अनुसार जातीय गुण प्रष्ट देखिने हुनुपर्ने ।
६. दुवै अण्डकोष राम्रोसँग विकास भएको र एकै आकार प्रकारको हुनुपर्ने ।
७. फुर्तिलो, दानापानी रुचाएर खाने, छाला, रौं सफा र चम्किलो, उमेर अनुसार शारीरिक वृद्धि भएको हुनुपर्ने ।
८. चौडा छाती, सिधा तथा बलियो खुट्टा र टाउको तथा गर्दनको अनुपात मिलेको शरीर हुनुपर्ने ।
९. प्रजनन सम्बन्धी रोग तथा अन्य रोगहरूबाट मुक्त हुनुपर्ने ।
१०. वर्णशंकर बोका/थुमामा कम्तीमा ५० प्रतिशत जातीय गुण हुनु पर्ने ।

Arjun
कृषि अर्थविज्ञ

Arjun
महाशाखा प्रमुख

Arjun
सचिव

२०७३-७४

अनुसूची-५

(दफा ७ (ग) ३.१९ सँग सम्बन्धित)

भैंसी छनोटको प्राविधिक सूचक

श्रोत केन्द्रका लागि पाडी छनोट गर्दा पाडीका माउँहरूको उत्पादन क्षमता देहायका सूचकाङ्कको आधारमा छनौट गर्नु पर्दछ।

पशुहरूको उत्पादन सूचकाङ्क विवरण	भैंसी
माउँको वार्षिक दुध उत्पादन (लिटर)	२४०० लिटर
प्रति बेत दुध दिने दिन	१५० - २४० दिन
पहिलो पटक बाली जाने उमेर (महिना)	३० - ४२ महिना
पहिलो पटक व्याउने उमेर (महिना)	बढीमा ४८ महिना
व्याउने अन्तराल (महिना)	बढीमा १८ महिना

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

सचिव

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

14-07-20

अनुसूची-६
(दफा ७ (घ) ४.१० सँग सम्बन्धित)

गोठको नाप नक्शा तथा नमूना

गोठमा प्रति भैंसी चाहिने स्थान (वर्ग फीट)

पशुको किसिम	क्षेत्रफल (वर्गफीट)		दाना खाने ढुङ (इन्च)
	छोपिएको क्षेत्र	खुल्ला क्षेत्र	
भैंसी	३५-४५	८० - १००	२४ - ३०
ब्याउने भैंसी	१०० - १२०	१८० - २००	२४- ३०
राँगो/साँढे	१२० - १४०	२०० - २५०	२४ - ३०

नोट: समान्तया प्रति भैंसीको लागि लम्बाई २.२५ मी. र चौडाई १.२५ मी. हुनुपर्दछ। दाना र पानीको ढुँड पर्खालसित जोडेर समानान्तर हुने गरी बनाउनु पर्दछ। गोठको कुल लम्बाई र चौडाई वस्तुको संख्याको आधारमा निर्माण गर्नुपर्दछ। गोठको मोहडा पहाडी भेगमा दक्षिण पश्चिम तथा तराई भेगमा उत्तरी मोहडा हुनुपर्दछ वा भौगोलिक अवस्था अनुसार परिमार्जन गर्न सकिने।

Aruni
कृषि अर्थविज्ञ

सिप
महाशाखा प्रमुख

नृपति सिंह
सचिव

मन्त्री

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

१४/१४/११

अनुसूची-७

(दफा ७ (ग) ३.१६ सँग सम्बन्धित)

बाखापालनको लागि सिफारिस मुख्य मुख्य डाँले तथा भूईँ घाँसका जातहरू

क) डाले घाँसहरू :

बडहर, काब्रो, खस्रे खन्यु, राई खन्यु, निमारो, दवदवे, कुटमिरो, कोइरालो, टाँकी, इपिल इपिल, किम्बु, बकाइनो, पाखुरी, बेरुलो (गेडुलो), दुधिलो, गोगन, भिमल आदि।

ख) भूईँ घाँसहरू :

बहुवर्षीय :-स्टाइलो, नेपियर, मुलाटो, मेन्डुला, सुम्बा सेटरिया, बदामे, ज्वाइन्ट भेच, डिस्मोडियम, विन केसिया, कुड्जु, अम्रिसो, सिग्नल, पास्पालम आदि।

हिउँदै (एक वर्षीय) :- जै, वर्षिम, भेच आदि।

वर्षे (एक वर्षीय) :- टियोसेन्टि, सुडान आदि।

कोशे :-स्टाइलो, मिन्दुला, बदामे, ज्वन्ट भेच, डिस्मोडियम, विन केसिया, कुड्जु, वर्षिम, भेच आदि।

अन्य:- मुलाटो, सुम्बा सेटरिया, पास्पालम, अम्रिसो, सिग्नल जै, टियोसेन्टि, सुडान आदि।

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

सचिव

आधारभूत पशुपन्छी रोग अन्वेषण प्रयोगशाला

Requirement of Equipments and instruments for Establishing a District Veterinary Basic Laboratory

S. No.	Particular	Qty.	Tentative Unit Rate	Total Amount
1	Autoclave	1		
2	Hot air Oven, 50-60 Ltrs	1		
3	Incubator with Thermometer	1		
4	Microscope Binocular	1		
5	Digital Weighing Balance, 2kgx0.1gm	1		
6	Centrifuge Machine	1		
7	Micro Pipette Single channel (10-100 µl, 100-1000µl)	1		
8	Refrigerator, 220 Ltrs	2		
9	Deep Freeze	2		
10	Cool Box	1		
11	Haemometer	2		
12	Post Mortem Set	1		
13	Glass Wares, Chemicals etc 1set	1		
14	Culture Medias & Sensitivity Disc etc 1 set	1		
15	Sample collection materials 1 set	1		
16	Furniture for Lab 1 Set	1		
	Total Cost	1		

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

सचिव

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

2074/4/20

अनुसूची-९
(दफा ७ (क) १.२३, १.४७ सँग सम्बन्धित)
भ्याक्सिनेटर परिचालन र खोरेत रोग मुक्त जिल्ला अभियान
लुम्बिनी प्रदेश सरकार

..... मन्त्रालय
पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय
..... कार्यालय.....

खोरेत रोग उन्मूलन अभियान कार्यक्रम
आ.व.

खोरेत खोप विवरण

स्थानीय तह.....स्थानीय तह कोड ...जिल्ला.....जिल्ला कोड...भ्याक्सिनेसन अवधि.....देखी.....सम्म

क्र.स	कृषकको नाम र थर	ठेगाना	भएको पशु संख्या					खोप गरीएको पशु संख्या					कैफियत
			बडा नं.	गाइ जाति	भैसी जाति	बाखा जाति	बजुर जाति	जम्मा	गाइ जाति	भैसी जाति	बाखा जाति	बजुर जाति	
टोली प्रमुखको नाम:													
दस्तखत:													
भ्याक्सिनेसन गरेको व्याहोरा ठिक साँचो हो भनी प्रमाणित गर्ने स्थानीय तह/बडाको प्रतिनिधिको:													
नाम:													
पद:													
दस्तखत:													

नोट:- ६ महिनाभन्दा कम उमेरका गाई र भैसी जातिहरूलाई भ्याक्सिनेसन गर्नु पर्दैन।
-६ हप्ता भन्दा कम उमेरका बजुर जातिहरूलाई भ्याक्सिनेसन गर्नु पर्दैन।
-पशुहरूको भ्याक्सिनेसन नगरेतापनि प्रति फार्ममा भएका पशुहरूको संख्या उल्लेख गर्ने।

कृषि अर्थविज्ञ

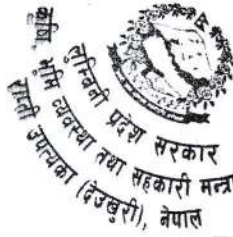
महाशाखा प्रमुख

सचिव

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

गण्डजी

१४-११-२०२१

अनुसूची-११

(दफा ७ (क) १.२३, १.४७ सँग सम्बन्धित)

भ्याक्सिनेटर परिचालन र खोरित रोगमुक्त जिल्ला अभियान

किसान/कृषि फार्म नाम किसान-परिचय पत्र न.
(*)
सम्पर्क व्यक्तिको सम्पर्क व्यक्तिको
मोबाइल न. (*) ईमेल आईडी
सम्पर्क व्यक्तिको ठेगाना जिल्ला: गा.पा./न.पा- वार्ड नं. टोल
(*)
फार्मको ठेगाना (*) जिल्ला: गा.पा./न.पा- वार्ड नं. टोल
आर्थिक वर्ष: सर्वेक्षण मिति:
पछि —.. बाह्र महिना पछि —.. अर्को खोप: छ महिना

पशु को सूची [नोट: यदि त्यहाँ कुनै पशुको ट्याग नम्बर छैन भने शून्य (Zero) [0] राख्नुहोस्]

- (1) गाई: कुल संख्या (2) साँढे: कुल संख्या (3) बाच्छा: कुल संख्या (4) बाच्छी: कुल संख्या
(5) भैंसी: कुल संख्या (6) राँगो: कुल संख्या (7) पाडा: कुल संख्या (8) पाडी: कुल संख्या
(9) बाखा: कुल संख्या (10) खसी/बोका: कुल संख्या (11) भेडी: कुल संख्या (12) थुमा/खसी कुल संख्या
(13) भुनी: कुल संख्या (14) वीर/खसी: —. कुल संख्या (15) अन्य: कुल संख्या (16) कुल संख्या

क्र.सं	माथिको सूचीबाट पशुको नम्बर	स्थानीय जातको पशु				उन्नत जात जातको पशु			
		ट्याग नम्बर	उमेर (वर्ष)	खोप लगाएको	खोप नभएको	ट्याग नम्बर	उमेर	खोप लगाएको	खोप नभएको

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

सचिव

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

लेखे								
१	(1) गाई	*****	5	☒	☐			
२	(5)							
३								
४								
५								

एंटीबायोटि जाँच को लागि पशुको रगत नमूना लिएको ट्याग नम्बर :

कार्यालयको नाम (*)

भ्याक्सिनेटरको नाम, थर

(*)

भ्याक्सिनेटरको मोबाइल

हस्ताक्षर:

न.

किसानको लागि यो पर्ची

आर्थिक वर्ष:

सर्वेक्षण मिति:

अर्को खोप: छ महिना पछि —..बाह्र महिना

पछि —

पशुको विवरण	कुल सख्या	खोप लगाएको	खोप नलगाएको	पशुको विवरण	कुल	खोप लगाएको	खोप नलगाएको	कैफियत
गाई				बाखा				
साँढे				खसी/बोका				
बाच्छा				भेडी				
बाच्छी				थुमा/खसी				
भैसी				भूनी				
राँगो				वीर				
पाडा							
पाडी							

एंटीबायोटि जाँच को लागि पशुको रगत नमूना लिएको ट्याग नम्बर :

कार्यालयको नाम (*)

डिजिटल कोड नम्बर:

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

नयुता सिंह
सचिव

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय
लुम्बिनी प्रदेश सरकार
राप्ती उपत्यका (देउखुरी), नेपाल

किसान / कृषि फार्म नाम
(*)

सम्पर्क व्यक्तिको मोबाइल न.
(*)

फार्मको ठेगाना (*)

जिल्ला: गा.पा./न.पा- वार्ड नं. टोल

भ्याक्सनेटरको नाम, थर (*)

भ्याक्सनेटरको मोबाइल न. (*):

हस्ताक्षर:

कैफियत:

Airavati

कृषि अर्थविज्ञ

mf

महाशाखा प्रमुख

बालुवा सिंह

सचिव

(दफा ७ (क) १.२३, १.४६ सँग सम्बन्धित)

भ्याक्सिनेटर परिचालन र पशुपन्छीजन्य संक्रामक र महामारीजन्य रोग नियन्त्रण अभियान

NSP ELISA को लागि नमूना पठाउदा भर्नु पर्ने विवरण

- रगत संकलन गरीएको क्षेत्र
 - ❖ जिल्ला कोड
 - ❖ महानगरपालिका/उपमहानगरपालिका/नगरपालिका/गाउँपालिका कोड
 - ❖ वडा नं.
 - ❖ स्थानको नाम
- रगतको नमूना लिइएको फार्म तथा धनिको विवरण
 - ❖ नाम
 - ❖ ठेगाना
 - ❖ सम्पर्क नम्बर
- फार्म तथा घरमा रहेका जम्मा पशुको विवरण
 - ❖ संख्या
 - ❖ जात
 - ❖ उमेर
- रगत लिइएको जनावरको विवरण
 - ❖ जनावरको जात
 - ❖ उमेर
 - ❖ लिंग
- ❖ उत्पादन प्रयोजन
 - ❖ दूध
 - ❖ मासु
 - ❖ श्रम(गोरु)
- उत्पादन अवस्था
 - ❖ दूध दिने
 - ❖ थारो
 - ❖ गर्भवती

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

सचिव

भ्याक्सिनेटर परिचालन र पशुपन्छीजन्य संक्रामक र महामरीजन्य रोग नियन्त्रण अभियान

Clinical Examination and Sample Submission Form for FMD

Farmer's Name :

Latitude:

Longitude:

Address: State:

District:

Metropolitan/Sub-Metropolitan/Municipality/Rural Municipality:

Ward: Place:

Farm/Household/Market

Population at Risk

Animal in Farm			Sick animals			Dead Animals			Remarks
Young	Adult	Total	Young	Adult	Total	Young	Adult	Total	
Cattle									
Buffalo									
Goat									
Sheep									
Pigs									

Population Sampled

Animal ID	Species	Age	Vaccination Date	FMD Lesions? Y/N	Age of Lesions(days)	Temp	SampleID (to be written on tube)	Natureof sample (blood,vesicular fluid,epithelium)	Comments

Clinical Historhy:

* Young animal if less than 1 year old

** Coding with date of sample collection and Coding as per Metropolitan/Sub-Metropolitan/Municipality/Rural Municipality coding Guidelines.

Collected by :

Approved by:

Date:

Date:

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

सचिव

12/1/20

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

अनुसूची-१४
(दफा ७ (क) १.२३, १.४६ सँग सम्बन्धित)

भ्याक्सिनेटर परिचालन र पशुपन्छीजन्य संक्रामक र महामरीजन्य रोग नियन्त्रण अभियान

खोरेत रोग परीक्षणको लागि नमूना संकलन

रोग देखा परेको अवस्थामा:

- मुखमा भएको पानी फोकाको पाप्रा(इपिथेलियम)
- मुखमा भएको पानी फोका भित्रको पानी
- रगत(सिरम)
- रोग देखा परेको ७ दिन पछि रोग यकिन गर्नको लागि रगत (सिरम)

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

सचिव

Abhinav
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

अनुसूची-१५
(दफा ७ (क) १.२४ सँग सम्बन्धित)

खोप कार्यक्रम गर्न आवश्यक सामग्रीहरू

१. कटन
 २. गज
 ३. सिरिन्ज र निडिल, अटोमेटिक सिरिन्ज, थर्मोमिटर
 ४. स्प्रिट
 ५. कुल बक्स/ आईस
 ६. स्टेशनरीका सामग्रीहरू
 ७. खोप लगाइसकेको पशु पहिचान गर्ने सामग्री
 ८. खोप विवरण र खोप सारांश विवरण फारामहरू
 ९. ग्लोब्स, गमबुट, टर्च लाईट, एप्रोन, मास्क, साबुन, झोला, तौलिया आदी।
- सर्भिलेन्स कार्यक्रम गर्न आवश्यक सामग्रीहरू

१. कटन
२. गज
३. सिरिन्ज र निडिल, थर्मोमिटर
४. भ्याकुटेनर, भ्याकुटेनर निडिल, EDTA Tube, Serum Tube, Serum Vial, आदि।
५. Microtube stand, Micro pipette, Titre Plate, Test tube Stand, आदि।
६. स्प्रिट
७. कुल बक्स/ आईस
८. स्टेशनरीका सामग्रीहरू
९. खोप विवरण र खोप सारांश विवरण फारामहरू
१०. ग्लोब्स, गमबुट, टर्च लाईट, एप्रोन, मास्क, साबुन, झोला, तौलिया आदि।

Abhinav
कृषि अर्थविज्ञ

राज
महाशाखा प्रमुख

ब. प्रताप सिंह
सचिव

अनुसूची-१६
(दफा ७ (क) १.३० सँग सम्बन्धित)

पशुपन्छी तथा मत्स्य नियमन कार्यक्रम

भेटेरिनरी निरीक्षकले पहिलो पटक भेटेरिनरी औषधी पसल निरीक्षणको फाराम

१. औषधी पसलको नाम र ठेगाना:
२. औषधी पसलको नाम (बोर्डमा लेखेको) इजाजतपत्रको नाम मिले/नमिलेको:
३. दर्ता भएको कार्यालयको नाम:
इजाजतपत्र दर्ता नम्बर र मिति: म्याद समाप्त हुने मिति:
४. औषधी पसल धनीको नाम, थर:
५. धनीको शैक्षिक योग्यता: औषधी बिक्री सम्बन्धी तालिम:
६. औषधी बिक्री गर्न सहयोग गर्नेको:
नाम/थर: शैक्षिक योग्यता: तालिम:
७. विषादि र भेटेरिनरी औषधी एउटै पसलमा राखे/नराखेको:
८. म्याद नाघेको औषधी बिक्री कक्ष भित्र राखे/नराखेको:
९. म्याद नाघेको औषधी पाईएको भए के के भेटिएको? त्यसको नाम र उत्पादकको नाम, ठेगाना:
१०. पशु औषधी वा खोप वा जैविक पदार्थ आधिकारिक व्यक्ति बाट मात्र पसल दर्ता भएको पसल बाट बिक्री वितरण गरे/नगरेको:
११. कानून अनुसार दर्ता नभएको औषधी पसलमा भए/नभएको
१२. कानून अनुसार दर्ता नभएको औषधी पसलमा भेटिएको भए के के भेटिएको? तिनीहरूको नाम, कम्पोजिसन, परिमाण र उत्पादकको नाम, ठेगाना:
१३. म्याद नाघेको औषधी अलग राख्ने तरिका बारे जानकारी भए/नभएको:
१४. यदि यसबारे जानकारी भएमा सही तरिकाबाट राखी Settlement को लागि कारवाही गरेको प्रमाण भए/नभएको:
१५. औषधी पसलमा भेटेरिनरी खोप वा जैविक पदार्थ राखे/नराखेको:
१६. यदि खोप, जैविक पदार्थ राखेको भए के के खोप, जैविक पदार्थ कसरी राखेको छ?
१७. रेफ्रिजेरेटर सञ्चालन समय:
१८. जेनरेटर भए वा अन्य विद्युत आपूर्ति व्यवस्थापन भए/नभएको (भएको अवस्थामा विवरण उल्लेख)
१९. म्याद नाघेको खोप वा जैविक पदार्थ भेटे/नभेटेको:
२०. म्याद नाघेको औषधी, खोप वा जैविक पदार्थ भेटिएको भए सो को लागि गरीएको कारवाही:
२१. निरीक्षणको क्रममा पसल धनी/बिक्री कर्ता लाई दिएको सुझावहरू:
२२. भेटेरिनरी निरीक्षकको टिप्पणी:

भेटेरिनरी निरीक्षकको

नाम थर:

दस्तखत:

मिति

महाशाखा प्रमुख

नयता सिंह
सचिव

कृषि अर्थविज्ञ

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय
अनुसूची-१७
(दफा ७ (क) १.३० सँग सम्बन्धित)

पशुपन्छी तथा मत्स्य नियमन कार्यक्रम

एकपटक निरीक्षण गरी सकेको भेटेरिनरी औषधी पसल निरीक्षणको फाराम

१. औषधी पसलको नाम र ठेगाना:
२. दर्ता भएको कार्यालयको नाम:
३. इजाजत पत्र दर्ता नम्बर र मिति
४. दर्ता मिति:
५. म्याद समाप्त हुने मिति:
६. पशु औषधी वा खोप वा जैविक पदार्थ आधिकारिक व्यक्तिबाट मात्र पसल दर्ता भएको पसलबाट बिक्री वितरण गरे/नगरेको:
७. विषादि र भेटेरिनरी औषधी एउटै पसलमा राखे/नराखेको:
८. म्याद नाघेको औषधी बिक्री कक्ष भित्र राखे/नराखेको:
९. म्याद नाघेको औषधी पाईएको भए सोको नाम र उत्पादकको नाम, ठेगाना:
१०. नियमानुसार दर्ता नभएको औषधी पसलमा भए/नभएको:
११. नियमानुसार दर्ता नभएको औषधी पसलमा भेटिएमा सोको नाम र उत्पादकको नाम, ठेगाना:
१२. म्याद नाघेको औषधी अलग राखेर त्रिका बारे जानकारी भए/नभएको
१३. यसबारे जानकारी भएमा सही तरिकाबाट राखी नष्ट गर्न कारवाही गरेको प्रमाण:
१४. औषधी पसलमा भेटेरिनरी खोप वा जैविक पदार्थ राखे/नराखेको
१५. यदि खोप वा जैविक पदार्थ राखेको भए केके खोप वा जैविक पदार्थ कसरी राखेको छ?
१६. रेफ्रिजेरेटर सञ्चालन समय:
१७. जेनेरेटर भए वा अन्य विद्युत आपूर्ति व्यवस्थापन भए नभएको (भएको विवरण उल्लेख गर्ने)
१८. म्याद नाघेको खोप, जैविक पदार्थ भेटे/नभेटेको: (भेटिएको विवरण उल्लेख गर्ने)
१९. म्याद नाघेको औषधी, खोप वा जैविक पदार्थ भेटिएको भए सोको लागि गरीएको कारवाही:
२०. निरीक्षणको क्रममा पसल धनी/बिक्री कर्तालाई दिएको सुझावहरु:
२१. भेटेरिनरी निरीक्षकको टिप्पणी:

भेटेरिनरी निरीक्षकको

नाम थर:

कृषि अर्थविज्ञ

मिति:
महाशाखा प्रमुख

नयुवांसिंह
सचिव

(दफा ७ (क) १.३० सँग सम्बन्धित)

पशुपन्छी तथा मत्स्य नियमन कार्यक्रम

व्यावसायिक माउ (Parent) पोल्ट्री ब्रिडिङ्ग फार्म र ह्याचरी निरीक्षणको फाराम

१. फार्मको नाम र ठेगाना:
२. स्थापना मिति:
३. फर्मधनीको नाम र ठेगाना:
४. फार्मको क्षमता(वर्ग फिट):प्रयोग भएको खाली
५. पोल्ट्रीको जात:
६. आयात गरेको विवरण: भाले संख्या:पोथी संख्या:आयात गरेको देशको नाम:
आयात गरेको फार्मको नाम र ठेगाना:
७. हालको पोल्ट्री विवरण:
उमेर भाले पोथी
कुल प्रति हसा अण्डा उत्पादन:
क) ०-८ हसाको
ख) ९-२० हसाको
ग) २१-४८ हसाको
घ) ४९-७२ हसाको
८. प्रति हसा चल्ला उत्पादन संख्या:
९. चल्ला मृत्युदर %
१०. खोप तालिका भए/नभएको
११. कुन कुन खोप लगाएको (रेकर्ड बाट नोट गर्ने)
१२. कुल अण्डा उत्पादन र वर्ष:
१३. इन्कुबेटरको क्षमता:
१४. वार्षिक अण्डा सेटिङ्ग संख्या:
१५. प्रजनन प्रतिशत (Fertility %)
१६. ह्याचिविलिटी (चल्लाउत्पादन) %
१७. ह्याचरीको क्षमता:
१८. जैविक सुरक्षा सम्बन्धि व्यवस्था
क) बारबन्देज, गेटभए/नभएको
ख) बाहिरी जनावर, चरापंछी भित्र पस्न बाट रोक्ने व्यवस्था भए/नभएको
ग) गेटमा खुट्टा सफा नि:संक्रमण व्यवस्था गर्ने भए/नभएको
घ) नि:संक्रमण तालिका भए/नभएको
ङ) फाहोर फ्याक्ने ढल र मरेको चल्ला गाडने व्यवस्था भए/नभएको
च) नि:संक्रमण गर्ने तरिका
छ) आगन्तुक र कर्मचारीहरूको सरसफाई व्यवस्था
१९. ह्याचिड अण्डाको स्वस्थता र ढुवानीको व्यवस्था
राम्रो / सन्तोषजनक /वेठिक

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

नयाँ

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

१९७५-७६

२०. दाना भण्डारण व्यवस्था राम्रो/ठीकै/नराम्रो

२१. खोप तथा औषधीको भण्डारण सम्बन्धि व्यवस्था

२२. रोग सम्बन्धि विवरण

क) निरीक्षणको समयमा रोगी र शंकास्पद पोल्ट्रीको संख्या:

ख) एभिएन इन्फ्लुएन्जा र माइकोप्लाज्मा वा अन्य कुनै संक्रामक रोगको शंका भए/नभएको

ग) रोगी पोल्ट्री छुट्याई राख्ने व्यवस्था भए/नभएको

घ) पोल्ट्री ब्रिडिङ फार्म र ह्याचरीमा साल्मोनेला रोगको अनुगमन प्रणाली भए/नभएको भएको भए अद्यावधिक रेकर्ड राखिएको/नराखिएको

ङ) प्रचलित मापदण्ड बमोजिम नमूना संकलन गरे/नगरेको

च) संकलित नमूनाहरू कुन प्रयोगशालामा परीक्षणको लागि पठाईएको

छ) फार्म र ह्याचरीमा प्राइभेट पशु चिकित्सक भए/नभएको

२३. भेटेरिनरी निरीक्षकको टिप्पणी

भेटेरिनरी निरीक्षकको

नामथर:

[Signature]

कृषि अर्थविज्ञ

[Signature]

महाशाखा प्रमुख

मिति:

[Signature]
सचिव

साविक

अनुसूची-१९

(दफा ७ (क) १.३० सँग सम्बन्धित)

पशुपन्छी तथा मत्स्य नियमन कार्यक्रम

ब्रोइलर पोल्ट्री फार्म निरीक्षणको फाराम

१. फार्मको नाम र ठेगाना:
 २. स्थापना मिति:
 ३. फर्म धनीको नाम र ठेगाना:
 ४. फार्मकोक्षमता(वर्गफिट):
 ५. पोल्ट्रीको जात:
 ६. चल्ला किनेको फार्मको नाम:
 ७. बथानको विवरण संख्या: ०-४हसाको: ५-८ हसाको:
 ८. चल्लाको मृत्युदर %
 ९. कुन कुन रोग विरुद्ध खोप लगाएको (रेकर्ड अनुसार नोट गर्ने)
 १०. सरदर बिक्री गर्ने तौल (के.जि.)
 ११. सरदर बिक्री गर्ने उमेर (हसामा)
 १२. जैविक सुरक्षा सम्बन्धि व्यवस्था
 - क) बार बन्देज, गेट भए/ नभएको
 - ख) बाहिरी जनावर, चरा पंछी भित्र पस्न बाट रोक्ने व्यवस्था भए र नभएको
 - ग) गेटमा खुट्टा निःसंक्रमण गर्ने व्यवस्था भए/नभएको
 - घ) निःसंक्रमण तालिका भए/ नभएको
 - ङ) फाहोर फ्याक्ने ढल र मरेको चल्ला गाडने व्यवस्था भए/नभएको
 - च) निःसंक्रमण गर्ने तरिका:
 - छ) आगन्तुक र कर्मचारीहरूको सरसफाई व्यवस्था
 १३. दाना भण्डारण व्यवस्था: राम्रो/ ठीकै/नराम्रो
 १४. खोप तथा औषधीको भण्डारण सम्बन्धी व्यवस्था:
 १५. रोग सम्बन्धि विवरण
 - क) निरीक्षणको समयमा रोगी संकास्पद पोल्ट्रीको संख्या:
 - ख) एभिएन इन्फ्लुएन्जा र माइकोप्लाज्मा वा अन्य संक्रामक रोगको शंका भए/नभएको
 - ग) रोगी पोल्ट्री छुट्याई राखे व्यवस्था भए/ नभएको
 - घ) पोल्ट्री ब्रिडिङ फार्म र ह्याचरीमा साल्मोनेला रोगको अनुगमन प्रणाली भए/नभएको, भएको भए अद्यावधिक रेकर्ड राखिएको/नराखिएको
 - ङ) प्रचलित मापदण्ड बमोजिम नमूना संकलन गरे/ नगरेको
 - च) संकलित नमूनाहरू कुन प्रयोगशालामा परीक्षणको लागि पठाईएको
 - छ) फार्म र ह्याचरीमा प्राइभेट पशु चिकित्सक भए/नभएको
 १६. भेटेरिनरी निरीक्षकको टिप्पणी
- नामथर दस्तखतः मिति:

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

नयना सिंह
सचिव

१५.१५

पशुपन्छी तथा मत्स्य नियमन कार्यक्रम

व्यावसायिक लेयर्स पोल्ट्री फार्म निरीक्षण फाराम

१. फार्मको नाम र ठेगाना:
२. स्थापना मिति:
३. फर्मधनीको नाम र ठेगाना:
४. फार्मको क्षमता(वर्गफिट):
५. पोल्ट्रीको जात:
६. चल्ला किनेको फार्मको नाम:
७. हालको पोल्ट्री विवरण: उमेर भाले पोथी
कुल प्रति हप्ता अण्डा उत्पादन
८. चल्ला मृत्युदर %
९. कुन कुन रोग विरुद्ध खोप लगाएको (रेकर्ड अनुसार नोट गर्ने)
१०. खोप तालिका भए र नभएको.....
११. कुल अण्डा उत्पादन र वर्ष.....
१२. जैविक सुरक्षा सम्बन्धि व्यवस्था
क) बार बन्देज, गेट भए/ नभएको
ख) वाहिरी जनावर, चरापंछी भित्र पस्न बाट रोक्ने व्यवस्था भए/ नभएको
ग) गेटमा खुट्टा सफा निःसंक्रमण गर्ने व्यवस्था भए/ नभएको
घ) निःसंक्रमण तालिका भए/ नभएको
ड) फाहोर फ्याक्ने ढल र मरेको चल्ला गाडने व्यवस्था भए/ नभएको
च) निःसंक्रमण गर्ने तरिका:
छ) आगन्तुक र कर्मचारीहरूको सरसफाई व्यवस्था
१३. दाना भण्डारण व्यवस्था राम्रो ठीकै नराम्रो
१४. खोप तथा औषधीको भण्डारण सवन्धी व्यवस्था
१५. रोग सम्बन्धि विवरण
क) निरीक्षणको समयमा रोगी शंकास्पद पोल्ट्रीको संख्या
ख) एभिएन इन्फ्लुएन्जा वा अन्य कुनै संक्रामक रोगको शंका भए/ नभएको
ग) रोगी पोल्ट्री छुट्याई राख्ने व्यवस्था भए/ नभएको
घ) पोल्ट्री ब्रिडिङ फार्म र ह्याचरीमा साल्मोनेला रोगको अनुगमन प्रणाली भए/ नभएको, भएको भए अघावधिक रेकर्ड राखिएको/ नराखिएको
ड) प्रचलित मापदण्ड बमोजिम नमूना संकलन गरे/ नगरेको
च) संकलित नमूनाहरू कुन प्रयोगशालामा परीक्षणको लागि पठाईएको
छ) फार्म र ह्याचरीमा प्राइभेट पशु चिकित्सक भए/ नभएको
१६. भेटेरिनरी निरीक्षकको टिप्पणी

भेटेरिनरी निरीक्षकको नामथर.....

दस्तखत:

मिति:

गुप्ता सिंह
सचिव

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय
मन्त्री
अनुसूची-२१

(दफा ७ (क) १.३० सँग सम्बन्धित)
पशुपन्छी तथा मत्स्य नियन्त्रण कार्यक्रम
व्यावसायिक बङ्गुर फार्म निरीक्षण फाराम

१. फार्मको नाम र ठेगाना:
 २. स्थापना मिति:
 ३. फर्मधनीको नाम र ठेगाना:
 ४. बङ्गुरको जात:
 ५. जैविक सुरक्षा सम्बन्धि व्यवस्था
 - क) बार वन्देज, गेट भए/ नभएको
 - ख) बाहिरी जनावर, चरा पंछी भित्र पस्नबाट रोक्ने व्यवस्था भए/ नभएको
 - ग) गेटमा खुट्टा सफा निःसंक्रमण गर्ने व्यवस्था भए/ नभएको
 - घ) निःसंक्रमण तालिका भए/ नभएको
 - ङ) फाहोर फ्याक्ने ढलर मरेको बङ्गुर गाडने व्यवस्था भए/ नभएको
 - च) निःसंक्रमण गर्ने तरिका:
 - छ) आगन्तुक र कर्मचारीहरूको सरसफाई व्यवस्था
 ६. रोग सम्बन्धि विवरण
 - क) निरीक्षणको समयमा रोगी संकास्पद पशुको संख्या:
 - ख) स्वाइन फिभर खोरेत रोगको शंका भए/ नभएको
 - ग) रोगीलाई छुट्याई राख्ने व्यवस्था भए/ नभएको
 - घ) नमूना संकलन गरे/ नगरेको
 - च) संकलित नमूनाहरू कुन प्रयोगशालामा परीक्षणको लागि पठाईएको
 - छ) फार्ममा प्राइभेट पशुचिकित्सक भए/ नभएको
 ७. प्रजननको लागि पालिएका बङ्गुर संख्या (वर्षको शुरुमा र वर्षको अन्त्यको Herd Composition) क) माउ संख्या:.....
 - ख) भूनी संख्या:.....
 - ग) भाले संख्या:.....
 - घ) पाठापाठी संख्या:.....
 ८. भैरहेका पूर्वाधारहरूमा बङ्गुर राख्न सकिने संख्या:
 - क) माउ संख्या:..... ख) भूनी संख्या:..... ग) भाले संख्या:..... घ) पाठापाठी संख्या:.....
 ९. प्रति माउ प्रति वर्ष व्याउने पटक (Litter Index):
 १०. प्रति वेतमा जिवित र मृतजन्मेका पाठा पाठी संख्या:
 ११. जन्मेका पाठापाठीको औषत तौल (के. जी.):
 १२. प्रथम पटक बाली लाग्ने उमेर (दिनमा) तौल (के.जी.):
 १३. बाली गए पछि उल्टेने प्रतिशत:.....
 १४. खोप तथा औषधीको भण्डारण सम्बन्धि व्यवस्था
 १५. प्रतिरोधात्मक र उपचारको कार्यतालिका भए/ नभएको:
 १६. भेटेरिनरी निरीक्षकको टिप्पणी
- भेटेरिनरी निरीक्षकको

नामधर

मिति:

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

सचिव

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय
मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

अनुसूची-२२

(दफा ७ (क) १.३० सँग सम्बन्धित)

पशुपन्छी तथा मत्स्य नियमन कार्यक्रम

व्यवसायिक गाई/भैसी पालन फार्म तथा स्रोत केन्द्र निरीक्षण फाराम

१. फार्मको नाम र ठेगाना:
२. स्थापना मिति:
३. संचालकको नाम र ठेगाना:
सम्पर्क नः
४. गाई भैसीको जात:
५. जैविक सुरक्षा संवन्धी व्यवस्था
 - क) बार वन्देज, गेट भए / नभएको
 - ख) वाहिरी जनावर भित्र पस्नवाट रोक्ने व्यवस्था भए / नभएको
 - ग) गेटमा खुट्टा सफा निःसंक्रमण गर्ने व्यवस्था भए/नभएको
 - घ) निःसंक्रमण तालिका भए/नभएको
 - ङ) फाहोर फ्याक्ने ढलर मरेको पाडापाडी गाडने व्यवस्था भए / नभएको
 - च) निःसंक्रमण गर्ने तरिका:
 - छ) आगन्तुक र कर्मचारीहरुको सरसफाई व्यवस्था
६. रोग संवन्धी विवरण
 - क) निरीक्षणको समयमा रोगी संकास्पद पशुको संख्या:
 - ख) खोरेत रोगको शंका भए/नभएको
 - ग) रोगीलाई छुट्याई राखे व्यवस्था भए/नभएको
 - घ) नमूना संकलन गरे / नगरेको
 - च) संकलित नमूनाहरु कुन प्रयोगशालामा परीक्षणको लागि पठाईएको
 - छ) फार्ममा प्राइभेट पशु प्राविधिक वा चिकित्सक भए/नभएको
७. दुध उत्पादनको लागि पालिएका गाई/भैसी संख्या (वर्षको शुरुमा र वर्षको अन्त्यको Herd Composition)
 - क) माउ संख्या:.....
 - ख) पाडापाडी र बाच्छावाच्छी संख्या:.....
 - ग) रौंगो तथा साढे संख्या:.....
८. भैरहेका पूर्वधारहरुमा गाई/भैसी राख्न सकिने संख्या:
 - क) माउसंख्या:..... ख) पाडापाडी र बाच्छावाच्छी संख्या:..... ग) रौंगो तथा साढे संख्या:.....
९. प्रति माउ प्रति वर्ष दुध उत्पादन लिटर:
जम्मा दैनिक दुध उत्पादन लिटर:
१०. बाली गए पछि उल्टने प्रतिशत:.....
११. प्राकृतिक तथा कृत्रिम गर्भाधानको विवरण:
१२. खोप तथा औषधिको भण्डारण संवन्धी व्यवस्था
१३. प्रतिरोधात्मक र उपचारको कार्यतालिका भए /नभएको:
१६. निरीक्षणमा दिइएको सुझाव
निरीक्षणमा खटिएका कर्मचारी
नामथर दस्तखतः मिति:

(Signature)

(Signature)

नृजना सिंह
सचिव

महाशाखा प्रमुख

Handwritten signature in red ink.

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय
मन्त्री

अनुसूची-२३

(दफा ७ (क) १.३० सँग सम्बन्धित)

पशुपन्छी तथा मत्स्य नियमन कार्यक्रम

व्यवसायिक भेडा/बाख्रा पालन फार्म तथा स्रोत केन्द्र निरीक्षण फाराम

१. फार्म/स्रोत केन्द्रको नाम र ठेगाना: २. स्थापना मिति:
 ३. संचालकको नाम र ठेगाना: सम्पर्क नः
 ४. भेडा/बाख्राको जात:
 ५. जैविक सुरक्षा संबन्धी व्यवस्था
 - क) बार वन्देज, गेट भए / नभएको
 - ख) वाहिरी जनावर भित्र पस्नवाट रोक्ने व्यवस्था भए / नभएको
 - ग) गेटमा खुट्टा सफा निःसंक्रमण गर्ने व्यवस्था भए/नभएको
 - घ) निःसंक्रमण तालिका भए/नभएको
 - ङ) फाहोर फ्याक्ने ढल र मरेको पशु गाडने व्यवस्था भए / नभएको
 - च) निःसंक्रमण गर्ने तरिका:
 - छ) आगन्तुक र कर्मचारीहरुको सरसफाई व्यवस्था
 ६. रोग सम्बन्धी विवरण
 - क) निरीक्षणको समयमा रोगी संकास्पद पशुको संख्या:
 - ख) पि.पि.आर लगायतका रोगको शंका भए/नभएको
 - ग) रोगीलाई छुट्याई राखे व्यवस्था भए/नभएको
 - घ) नमूना संकलन गरे/नगरेको
 - च) संकलित नमूनाहरु कुन प्रयोगशालामा परीक्षणको लागी पठाईएको
 - छ) फार्ममा प्राइभेट पशु प्राविधिक वा चिकित्सक भए/नभएको
 ७. पालिएका भेडा/बाख्राको संख्या (वर्षको शुरुमा र वर्षको अन्त्यको Herd Composition)
 - क) माउ संख्या:.....
 - ख) पाठापाठी संख्या:.....
 - ग) थुमा/बोका संख्या:.....
 ८. भैरेहेका पूर्वाधारहरुमा भेडा/बाख्रा राख्न सकिने संख्या:
 - क) माउ संख्या:.....
 - ख) पाठापाठी संख्या:.....
 - ग) थुमा/बोका संख्या:.....
 ९. बिक्रि योग्य प्रति बोका/खसीको जिवित तौल :
 १०. बाली गए पछि उल्टने प्रतिशत:.....
 ११. आहाराको व्यवस्थापन:
 - क) आफ्नो खेतवारीबाट क्षेत्रफल.....
 - ख) भाडामा तथा करारमा लिइ खेति गरिएको क्षेत्रफल.....
 १२. प्राकृतिक तथा कृत्रिम गर्भाधानको विवरण:
 १३. खोप तथा औषधिको भण्डारण संबन्धी व्यवस्था
 १४. प्रतिरोधात्मक र उपचारको कार्यतालिका भए /नभएको:
 १५. निरीक्षणमा दिइएको सुझाव
- निरीक्षणमा खटिएको कर्मचारीको नामथर दस्तखत: मिति:

Handwritten signature
कृषि अर्थविज्ञ

Handwritten signature
सहायक प्रमुख

८४

Handwritten signature
नियन्त्रक

मन्त्री
कृषि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय
अनुसूची-२४
(दफा क्र. (क) १.३० सँग सम्बन्धित)
पशुपन्छी तथा मत्स्य नियमन कार्यक्रम

व्यवसायिक मत्स्य पालन फार्म निरीक्षण फाराम

१. फार्मको नाम:
२. स्थापना मिति: सम्पर्क नः
३. संचालकको नाम:
ठेगाना: जिल्ला: पालिका: वडा नं.
४. उत्पादन पोखरीको संख्या: जलाशय क्षेत्रफल: हे.
५. भुरा स्टकीङ्ग नर्सरी संख्या: जलाशय क्षेत्रफल:हे.
६. पानीको स्रोत: क. बोरिङ्ग ख. सिचाई नहर/कुलो ग. आकाशे पानी
७. भुरा खरिद: १ सरकारी मत्स्य फर्म २. निजी मत्स्य ह्याचरी फर्म ३. निजी मत्स्य नर्सरी
८. भुराको नश्ल: क. शुद्ध नश्ल ख. मिक्स ग. अन्य.
९. पालन गरेको माछाको जात: क. सिल्भर कार्प ख. विगहेड कार्प ग. ग्रास कार्प घ. रहु ड. नैनी च. कमन कार्प छ. भाकुर च. टिलापिया छ. पाङ्गास ज. अन्य.
१०. माछाको स्टकिङ्ग संख्या:/कट्टा
११. पालन पद्धति: क. मिक्स कार्प ख. पाङ्गास ग. कार्प र पाङ्गास घ. कार्प र टिलापिया ड. टिलापिया र पाङ्गास
१२. दानाको प्रयोग: क. उत्रिने पेलेट ख. डुब्ने पेलेट ग. पेलेट मेशिनमा आफैले बनाएको घ. ब्रान, पिना, मकै, भटमास अन्य..... मिसाई बनाईएको घरेलु
१३. दाना दिने पद्धति: क. फिडिङ्ग ट्रे ख. अटोमेटिक फिडिङ्ग मेशिन ग. पोखरीममा फाल्ने
१४. माछा विक्रि: क. होल्डिङ्ग ट्याङ्क ख. हापा ग. अन्य.
१५. उत्पादन विवरण: क. मासिक: मे.ट. ख. अर्ध वार्षिक:.....मे.ट. ग. वार्षिक:..... मे.ट. १६. बजारीकरण:
१७. विक्रि मूल्य: क. थोक: १.सिल्भर/विगहेड:...../के.जी. २. मिक्स:..... के.जी. ख. खुद्रा: १.सिल्भर/विगहेड:...../के.जी. २. मिक्स:..... के.जी.
१८. माछाको वृद्धि विकास चेकजाँच: छ / छैन
१९. पानीको गुणस्तर चेकजाँच: क. गरेको/नगरेको ख. गरेको: पि.एच./अक्सिजन/ ऐमोनिया/अन्य
२०. रोग विवरण: २१. औषधिको प्रयोग:
२२. प्राविधिक सल्लासुझाव: क. लिने गरेको/नगरेको ख. गरेको: सरकारी प्राविधिक/निजी २३. अभिलेखिकरण: छ/छैन २४. जैविक सुरक्षा सम्बन्धि व्यवस्था क) बार बन्देज, गेट भए / नभएको ख) बाहिरी जनावर भित्र पस्नबाट रोक्ने व्यवस्था भए / नभएको ग) गेटमा खुट्टा सफा नि:संक्रमण गर्ने व्यवस्था भए/नभएको घ) बाह्य परिजिवि नियन्त्रण: माहाजालको लागि डिपिङ्ग ट्याङ्क भएको/ नभएको ड) मरेको माछा गाडने व्यवस्था भए / नभएको च) आगन्तुक र कर्मचारीहरूको सरसफाई व्यवस्था
२५. निरीक्षणमा दिइएको सुझाव
निरीक्षणमा खटिएको कर्मचारीको नामथर दस्तखत: मिति:

Handwritten signature

अनुसूची-२५

(दफा ७ (क) १.३० सँग सम्बन्धित)

पशुपन्छी तथा मत्स्य नियमन कार्यक्रम

मत्स्य भुरा स्रोत केन्द्र निरीक्षण फाराम (ह्याचरी/नर्सरी)

१. फार्मको नाम:
२. स्थापना मिति: सम्पर्क नः
३. संचालकको नाम:
- ठेगाना: जिल्ला: पालिका: वडा नं.
४. माउ पोखरीको संख्या: जलाशय क्षेत्रफल: हे.
५. भुरा स्टकीङ्ग नर्सरीको संख्या: जलाशय क्षेत्रफल:हे.
६. रेयरिङ्ग पोखरीको संख्या: जलाशय क्षेत्रफल:.....हे.
७. स्पनीङ्ग ट्याङ्क संख्या:
८. ईन्कुवेसन ट्याङ्क संख्या:
९. कन्डिसिनिङ्ग ट्याङ्क संख्या:
१०. ओभरहेड ट्याङ्क क्षमता: लि.
११. पानीको स्रोत: क. बोरिङ्ग ख. सिचाई नहर/कुलो
१२. माउ माछा: क. शुद्ध नश्ल ख. पुरानो माउ
१३. माउ माछाको जात: क. सिल्भर कार्प ख. विगहेड कार्प ग. ग्रास कार्प घ. रहु ड. नैनी च. कमन कार्प छ. पाङ्गास च. टिलापिया छ. अन्य
१४. माउ माछा: क. पोथी संख्या:....., के.जी..... ख. भाले संख्या:....., के.जी.....
१५. माउ माछा स्टकिङ्ग:/कठा
१६. त्रिडिङ्ग हर्मोन:.....
१७. भुरा उत्पादन लाखमा क. ह्याचलिङ्ग:..... ख. फ्राई:.....
ग. फिङ्गरलिङ्ग:..... घ. ईयरलिङ्ग:.....
१८. माउ माछामा दानाको प्रयोग: क. उत्रिने पेलेट ख. डुब्ने पेलेट ग. पेलेट मेशिनमा आफैले बनाएको घ. ब्रान, पिना, मकै, भटमास अन्य.....मिसाई बनाईएको घरेलु
१९. दाना दिने पद्धति: क.फिडिङ्ग ट्रे ख. अटोमेटिक फिडिङ्ग मेशिन ग. पोखरीममा फाल्ने
१६. बजारीकरण:
१७. विक्रि मूल्य ह्याचलिङ्ग लाखमा
क.सिल्भर/विगहेड:..... ख.रहु..... ग.नैनी..... घ.ग्रास..... ड.कमन..... च. भाकुर
च. अन्य.
१८. विक्रि मूल्य फ्राई गोटा
क.सिल्भर/विगहेड:..... ख.रहु..... ग.नैनी..... घ.ग्रास..... ड.कमन..... च. भाकुर
च. अन्य.
१९. विक्रि मूल्य फिङ्गरलिङ्ग गोटा
क.सिल्भर/विगहेड:..... ख.रहु..... ग.नैनी..... घ.ग्रास..... ड.कमन..... च.
भाकुर च. अन्य
- २० विक्रि मूल्य इयरलिङ्ग गोटा

Handwritten signature

कृषि अर्थविज्ञ

Handwritten signature

महाशाखा प्रमुख

८६

Handwritten signature

सचिव

सहायक

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी

क.सिल्भर/विगहेड:..... ख.रहु..... ग.नैनी..... घ.ग्रास..... ड.कमन..... च.

भाकुर च. अन्य

२१. वृद्धि विकास चेकजाँच: छ / छैन
२२. पानीको गुणस्तर चेकजाँच: क.गरेको/नगरेको ख. गरेको: पि.एच./अक्सिजन/ ऐमोनिया/अन्य
२३. रोग विवरण:
२४. औषधिको प्रयोग:
२५. प्राविधिक सल्लासुझाव: क. लिने गरेको/नगरेको ख.गरेको: सरकारी प्राविधिक/निजी
२६. अभिलेखिकरण: छ/छैन
२७. जैविक सुरक्षा सम्बन्धि व्यवस्था
क) बार बन्देज, गेट भए / नभएको
ख) बाहिरी जनावर भित्र पस्नवाट रोक्ने व्यवस्था भए / नभएको
ग) गेटमा खुट्टा सफा नि:संक्रमण गर्ने व्यवस्था भए/नभएको
घ) बाह्य परिजिवि नियन्त्रण: माहाजालको लागि डिपिङ्ग ट्याङ्क भएको/ नभएको
ड) मरेको माछा गाडने व्यवस्था भए / नभएको
च) आगन्तुक र कर्मचारीहरुको सरसफाई व्यवस्था
२५. निरीक्षणमा दिइएको सुझाव

निरीक्षणमा खटिएको कर्मचारीको
नामथर
दस्तखत:
मिति:

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

सचिव

अनुसूची-२६

(दफा ७ (क) १.३० सँग सम्बन्धित)
पशुपन्छी तथा मत्स्य नियमन कार्यक्रम

मासु पसल अनुगमन तथा निरीक्षण फाराम

Handwritten signature in red ink

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

१. मासु पसलको नाम:
२. ठेगाना:
३. संचालकको नाम र सम्पर्क नं
४. मासु पसलको काउन्टर वा मासु बिक्री गर्ने ठाँउ सिसा र जाली लगाएको छ/छैन।
५. मासु पसलको भित्ता पक्की खालको र भित्ताको भित्री भागमा सेतो रङ्गको टायल कम्तीमा ६ फिट उचाईसम्म लगाएको छ/छैन।
६. पशु वध गर्ने स्थानमा बाहिरबाट कुनै जनावर, कीरा, फट्याङ्गा र चराचुरुङ्गी पस्न नसक्ने व्यवस्था मिलाईएको छ/छैन।
७. वध गर्ने साना जनावर) खसि, बोका (लाई झुण्डाएर छाला काढ्ने सुविधा भएको/नभएको।
८. मासु सफा गर्न पिउन योग्य पानीको प्रयोग गर्ने व्यवस्था भएको/नभएको।
९. मासु पसलमा धुलो नझर्ने तथा पानी नचुहिने गरि छानाको निर्माण भएको/नभएको।
१०. मासु काट्नको निम्ती प्रयोग गरिने अचानो काठको टुक्रा ननिस्कने विशेष खालको भएको/नभएको।
११. मासु झुण्डाउदा भूईं, छाना, भित्ता, खम्बा आदि ठाँउमा नछोईने किसिमको भएको/नभएको।
१२. मासुको आकर्षण बढाउन कुनै प्रकारको रंग, रसायन वा औषधीको प्रयोग भएको/नभएको।
१३. छ। मासु तौलने ढक तराजुहरू गुणस्तर तथा नापतौल विभागबाट प्रमाणित भएको/नभएको।
१४. मासु तौलने ढक तराजुहरू अन्य वस्तु वा भूइमा लसपस नहुने गरि राखेको /नराखेको।
१५. प्रयोग नभएको अवस्थामा अचानो वा टेबुल सफा रहने गरि छोपेर राखे गरेको/नगरेको।
१६. पर्नेछ। वध गरिएको पशुको झुण्डाई मासु बेच्दा अन्तिम समय सम्म भाले वा पोथीको अंग स्पष्ट देखिने गरि राखे गरेको /नगरेको।
१७. मासु राख्नको लागि डिप फ्रिजको व्यवस्था भएको/नभएको।
१८. पशु वध गर्दा निस्कने फोहोर मैला वातावरणलाई असर नगर्ने गरी सुरक्षित रूपले व्यवस्थापन भएको/नभएको।
१९. पशु वध गर्ने हतियार, झुण्डाउन प्रयोग गरिने हुक र अन्य औजार र उपकरणहरू खिया नलागेको तथा फुडग्रेड स्टेनलेस स्टीलले बनेको भएको/नभएको।
२०. मासु बिक्री गर्ने काउन्टरमा स्पष्ट देखिने गरि आफुले बिक्री गर्ने मासुको मुल्य र मासु बिक्री गर्ने पशुपन्छीको प्रकार टाँस गरि राखे/नराखेको।
२१. निरीक्षणमा दिइएको टिप्पणी

निरीक्षणमा खटिएको कर्मचारीको

नाम थर

दस्तखत:

मिति:

Handwritten signature
कृषि अर्थविज्ञ

Handwritten signature
महाशाखा प्रमुख

Handwritten signature
सचिव

अनुसूची-२७
(दफा ७ (क) १.३० सँग सम्बन्धित)
पशुपन्छी तथा मत्स्य नियमन कार्यक्रम

डेरी पसल अनुगमन तथा निरीक्षण फाराम

Signature

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी सञ्चालन

१. डेरी पसलको नाम:
२. ठेगाना:
३. संचालकको नाम र सम्पर्क नं
४. डेरी पसलको भित्ता पक्की खालको र भित्ताको भित्री भागमा सेतो रङ्गको टायल (कम्तीमा ६ फिट उचाई सम्म) लगाएको/नलगाएको।
५. डेरी पसलको बिक्री कक्षको भुईँ नचिप्लने, पानी नजम्ने र नसोस्ने किसिमले ढलान गरिएको र टायल/मार्बल
६. डेरी पसलको उँचाई न्यूनतम ८ फिट रहने गरी सिलिङ्ग राखिएको र सिलिङ्ग धुलो मैलो नखस्ने र पानी नतप्किने (Dripping proof) बनाईएको/नबनाएको।
७. डेरी पसल तथा आसपासको क्षेत्र सफा र आकर्षक हुनुका साथै फोहोर व्यवस्थापनको प्रबन्ध मिलाएको/नमिलाएको।
८. डेरी पसलमा प्रयोग गरिने औजार/उपकरणहरू खिया नलागेको तथा फुडग्रेड स्टेनलेस स्टीलले बनेको भएको/नभएको।
९. डेरी पसलमा काम गर्ने व्यक्तिले असल व्यवस्थापन अभ्यास (एप्रोन, गमवुट, मास्क, क्याप, ग्लोब्स आदि) भएको/नभएको।
१०. डेरी पसलमा कीरा, भुसुना र चराचुरुङ्गी नपस्ने गरी जाली/सिसा लगाएको/ नलगाएको।
११. डेरी पसलमा मूल्य सूची देखिने गरी टाँस गरेको/नगरेको।
१२. डेरी पसलहरू सरसफाई गर्दा किटनाशक विषादीहरू प्रयोग भएको/नभएको।
१३. डेरी पसलबाट निस्केका दूधजन्य फोहोरहरू सुरक्षित रूपले व्यवस्थापन भएको/नभएको।
१४. निरीक्षणमा दिइएको टिप्पणी

निरीक्षणमा खटिएको कर्मचारीको

नाम थर

दस्तखतः

मिति:

Signature
कृषि अर्थविज्ञ

Signature
महाशाखा प्रमुख

Signature
सचिव

अनुसूची-२८

(दफा ७ (क) १.३० सँग सम्बन्धित)
पशुपन्छी तथा मत्स्य नियमन कार्यक्रम

१५/०८/२०७३

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

मासु पसल सुधारको लागि आवश्यक मापदण्ड

१. यस कार्यक्रम अन्तर्गत छनोट हुने मासु पसल स्थानीय तह वा सरकारी निकायमा आधिकारिक दर्ता र नियमित नवीकरण हुनु पर्नेछ।
२. हरेक मासु पसलको काउन्टर वा मासु बिक्री गर्ने ठाँउ सिसा र जाली लगाएको हुनु पर्नेछ।
३. मासु पसलको भित्ता पक्की खालको र भित्ताको भित्री भागमा सेतो रङ्गको टायल कम्तीमा ६ फिट उचाईसम्म लगाएको हुनु पर्नेछ।
४. पशु वध गर्ने स्थानको भूईँ सजिलै सँग सफा गर्न सकिने, पानी नजम्ने र नसोस्ने किसिमले टायल र मार्बल लगाई निर्माण गएको हुनु पर्नेछ।
५. पशु वध गर्ने स्थानमा बाहिरबाट कुनै जनावर, कीरा, फट्याङ्ग्रा र चराचुरुङ्गी पस्न नसक्ने व्यवस्था मिलाईएको हुनु पर्नेछ।
६. वध गर्ने साना जनावर (खसि, बोका) लाई झुण्डाएर छाला काढ्ने सुविधा भएको हुनु पर्नेछ।
७. मासु सफा गर्न पिउन योग्य पानीको प्रयोग गर्ने व्यवस्था हुनु पर्ने र कम्तीमा २०० लिटर सम्म सफा पानी राख्ने सुविधा भएको हुनु पर्नेछ।
८. मासु पसलमा धुलो नझर्ने तथा पानी नचुहिने गरि छानाको निर्माण भएको हुनु पर्नेछ।
९. मासु राख्ने टेबुल जमिन भन्दा कम्तीमा एक मिटरको उचाई भएको स्टेनलेस स्टीलको हुनु पर्नेछ (इनामेल लगाएको तथा अल्मुनियम टेबुल प्रयोग गर्ने पाइने छैन)।
१०. मासु काट्नेको निम्ती प्रयोग गरिने अचानो काठको टुक्रा ननिस्कने विशेष खालको हुनु पर्नेछ (कुसुम वा इमिलीको हुनुपर्ने)।
११. मासु झुण्डाउदा भूईँ, छाना, भित्ता, खम्बा आदी ठाँउमा नछोईने किसिमको हुनु पर्नेछ।
१२. मासुको आकर्षण बढाउन कुनै प्रकारको रंग, रसायन वा औषधीको प्रयोग गर्न पाईने छैन। खसि, बोका, रांगो र भैँसीको मासु छाला हटाई बेच्नु पर्नेछ।
१३. मासुमा पानी छर्कन, डुवाउन वा पानीमा भिजाईएको कपडाले छोप्न पाईने छैन।
१४. मासु तौलने ढक तराजुहरू अन्य वस्तु वा भूइँमा लसपस नहुने गरी राख्नु पर्नेछ र सफा हुनुपर्ने छ। मासु तौलने ढक तराजुहरू गुणस्तर तथा नापतौल विभागबाट प्रमाणित भएको हुनुपर्नेछ।
१५. प्रयोग नभएको अवस्थामा अचानो वा टेबुल सफा रहने गरि छोपेर राख्नु पर्ने छ। वध गरिएको पशुको भित्रयाँस, टाउको, रगत जस्ता भाग मासु पसलमा राखि बिक्री गर्न चाहेमा मासु सँग लसपस नहुने गरि अलगगै राखि बिक्री गर्नु पर्नेछ।
१६. मासु काट्दा टुक्रिएको आधा किलो देखि एक किलो मासु बाहेक अन्य मासु झुण्डाएको भागबाट मात्र बिक्री गर्नु पर्नेछ। वध गरिएको पशुको झुण्डाई मासु बेच्दा अन्तीम समय सम्म भाले वा पोथीको अंग स्पष्ट देखिने गरि राख्नु पर्नेछ र विक्रेताले फ्रिजको व्यवस्था गर्नु पर्ने छ।
१७. पशु वध गर्दा निस्कने फोहोर मैला वातावरणलाई असर नगर्ने गरी सुरक्षित रूपले व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ।
१८. पशु वध गर्ने हतियार, झुण्डाउन प्रयोग गरिने हुक र अन्य औजार र उपकरणहरू खिया नलागेको तथा फुडग्रेड स्टेनलेस स्टीलले बनेको हुनु पर्नेछ।
१९. राँगो वध गर्ने स्थानमा सफा प्लास्टिकको तिरपाल ओच्छ्याइएको हुनु पर्ने। मासु र मासुजन्य पदार्थ बिक्री वितरण गर्दा २० माइक्रोनभन्दा तलको प्लास्टिक प्रयोग गर्न पाइने छैन र यसरी प्रयोग गर्दा सेतो रङ्गको प्रयोग गर्नुपर्नेछ।

अर्थविज्ञ

१०

सचिव

महाशाखा प्रमुख

सचिव

२०१९-१५-०२
मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

२०. विरामी भएका र तत्काल एण्टीबायोटिक औषधी प्रयोग गरेका पशुपन्छीहरू वध गर्न पाईने छैन। मासु ओसारपसार गर्ने साधन सफा र किटाणुमुक्त साथै लामो ढुवानी गर्दा कम तापक्रम हुने साधन कोल्ड चेन हुनुपर्ने छ।
२१. वधशाला भित्र वस्ने र काम गर्ने व्यक्तिले प्रत्येक ६/६ महिनामा स्वास्थ्य परीक्षण गराई निरोग्गिताको प्रमाण पत्र राख्नु पर्ने छ। वधशाला भित्र वस्ने र काम गर्ने व्यक्तिले नियमित रूपमा नङ्ग काट्ने र सफासुगघर हुनु पर्ने छ र सफा एप्रोन र मास्क लगाई काम गर्नु पर्ने छ।
२२. मासु बिक्री गर्ने काउन्टरमा स्पष्ट देखिने गरि आफुले बिक्री गर्ने मासुको मुल्य र मासु बिक्री गर्ने पशुपन्छीको प्रकार टाँस गरि राख्नु पर्नेछ।

कृषि अर्थविज्ञ

मन्त्रालय

लुम्बिनी प्रदेश सरकार
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय
राप्ती उपत्यका (देउखुरी), नेपाल

नृवाणि
सचिव

अनुसूची-२९

(दफा ७ (क) १.३० सँग सम्बन्धित)
पशुपन्छी तथा मत्स्य नियमन कार्यक्रम

डेरी पसल सुधारको लागि आवश्यक मापदण्ड

Signature

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

१. डेरी पसलको हकमा न्यूनतम ७ फिट चौडाई र १० फिट लम्बाई भएको पसल हुनु पर्नेछ।
२. डेरी पसलको उँचाई न्यूनतम ८ फिट रहने गरी सिलिङ्ग राखिएको र सिलिङ्ग धुलो मैलो नखस्ने र पानी नतप्किने (Dripping proof) बनाईएको हुनु पर्नेछ।
३. डेरी पसलको भित्ता पक्की खालको र भित्ताको भित्री भागमा सेतो रङ्गको टायल (कम्तीमा ६ फिट उचाई सम्म) लगाएको हुनु पर्नेछ।
४. डेरी पसलको बिक्री कक्षको भुईँ नचिप्लने, पानी नजम्ने र नसोस्ने किसिमले ढलान गरिएको र टायल/मार्बल लगाई सजिलै सफा गर्न सकिने किसिमको हुनु पर्नेछ।
५. डेरी पसल तथा आसपासको क्षेत्र सफा र आकर्षक हुनुका साथै फोहोर व्यवस्थापनको प्रबन्ध मिलाएको हुनु पर्नेछ।
६. डेरी पसलमा प्रयोग गरिने औजार/उपकरणहरू खिया नलागेको तथा फुडग्रेड स्टेनलेस स्टीलले बनेको हुनु पर्नेछ।
७. डेरी पसलमा काम गर्ने व्यक्तिले असल व्यवस्थापन अभ्यास (एप्रोन, गमबुट, मास्क, क्याप, ग्लोब्स आदि) अवलम्बन गर्नुपर्नेछ।
८. डेरी पसलमा कीरा, भुसुना र चराचुरुङ्गी नपस्ने गरी जाली/सिसा लगाएको हुनु पर्नेछ।
९. डेरी पसलमा मूल्य सूची देखिने गरी टाँसिएको हुनुपर्नेछ।
१०. डेरी पसलहरू सरसफाई गर्दा किटनाशक विषादीहरू प्रयोग गर्न पाइनेछैन।
११. डेरी पसलबाट निस्केका दूधजन्य फोहोरहरू सुरक्षित रूपले व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ।

Signature
कृषि अर्थविज्ञ

Signature

महाशाखा प्रमुख

Signature
सचिव

अनुसूची-३०

(दफा ७ (ख) २.०४ सँग सम्बन्धित)

मत्स्य शुद्धनश्लका फ्यूचर ब्रुड वितरण (ट्याग तथा स्क्यानर सहित)

१९७९-१४-०७

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

व्यावसायिक योजनाको ढाँचा -खण्ड ख. (मत्स्य ह्याचरी/ नर्सरी)

आवेदकको नाम
आवेदकको पुरा ठेगाना	जिल्ला: गा.पा./न.पा./उ.म.न.पा. वडा नः गाउँ/टोल: इमेल: टेलिफोन नः

२. पोखरी सम्बन्धी विवरण

पोखरी	संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)
माउ पोखरी (ह्याचरीको लागि मात्र)		
रियरिङ्ग पोखरी		
नर्सरी पोखरी		

३. ह्याचरी सम्बन्धी विवरण

विवरण	संख्या	क्षमता (घन मिटर)
स्पनिङ्ग ट्याङ्क		
ईन्कुवेशन ट्याङ्क		
कन्डिसनिङ्ग/होलिडिङ्ग ट्याङ्क		
ओभरहेड ट्याङ्क		

४. पोखरीहरूमा ऐरेटर तथा अटोमेटिक फिडर प्रयोग प्रयोग गरेको छ/छैन:

(गरेको भए कति वटा पोखरीहरूमा संख्या उल्लेख गर्ने)

५. गत वर्ष कुल मत्स्य विज बिक्री वितरण विवरण

५.१ ह्याचलिङ्ग (ह्याचरीकर्ताको लागि मात्र)

क्र.सं.	माछाको जात	बिक्री वितरण संख्या (लाखमा)	कैफियत
१			
२			

कृषि अर्थविज्ञ

१३

सचिव

महाशाखा प्रमुख

१०१५-१८

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

३			
जम्मा			

५.२ फ्राई/फिङ्गरलिङ्ग/एडभान्स फिङ्गरलिङ्ग/ईयरलिङ्ग (ह्याचरी तथा नर्सरीकर्ताको दुवैको लागि)

क्र.सं.	माछाको जात	बिक्री वितरण संख्या (लाखमा)	कैफियत
१			
२			
३			

५.३ ह्याचरी तथा नर्सरीद्वारा जिल्लाहरूमा बिक्री वितरण गरेको मत्स्य बिजको विवरण पेश गर्ने (एकमुष्ट)

क्र.सं.	जिल्लाहरू	ह्याचलिङ्ग (लाखमा)	फ्राई/फिङ्गरलिङ्ग/एडभान्स फिङ्गरलिङ्ग/ईयरलिङ्ग
१			
२			
३			
४			
५			
६			
जम्मा			

(आवश्यक परे थप कागजात पेश गर्न सकिनेछ)

६) ह्याचरी तथा नर्सरीद्वारा जात अनुसार बिक्री वितरण गरेको मत्स्य बिजको विवरण पेश गर्ने (एकमुष्ट)

क्र.सं.	जातहरू	ह्याचलिङ्ग (लाखमा)	फ्राई/फिङ्गरलिङ्ग/एडभान्स फिङ्गरलिङ्ग/ईयरलिङ्ग	कैफियत
१				
२				
३				
४				
५				
६				
७				
जम्मा				

(आवश्यक परे थप कागजात पेश गर्न सकिनेछ)

- ७) ह्याचरी तथा नर्सरीमा प्रयोग गरिने पानीको श्रोत खुलाउने:
- ८) पेलेट दानाको प्रयोग गरेको छ/छैन:
- ९) तथ्यांक अद्यावधिक राख्न कम्प्युटरको प्रयोग भएको/नभएको:
- ९) मत्स्य बिजको गुणस्तर परीक्षण गरी रेकर्ड राख्ने/जानकारी दिने गरेको/नगरेको:

अर्थविज्ञ

१४
महाराष्ट्रा प्रमुख

नम्रता सिंह

मन्त्रि

१५/१५/२०७३

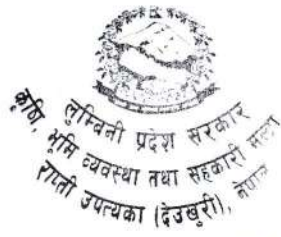
मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

- १०) फर्म दर्ता/नविकरणको प्रमाण/कर चुक्ता प्रमाणपत्र समावेश गरे/नगरेको:
- ११) कुनै प्रकारको कारवाहीमा परेको वा नपरेको स्व:घोषणा:
- १२) लेखा परीक्षण गराउने गरेको छ/छैन: (गरेको भए लेखा परीक्षणको छायाँ प्रति संलग्न गर्ने)
- १३) भौतिक पूर्वाधार तथा पोखरीहरूको वीमा गरेको छ/छैन:
(गरेको भए बीमालेखको छायाँ प्रति संलग्न गर्ने)
- १४) नर्सिकर्ताहरूले ह्याचलिङ्ग खरिदको रेकर्ड राखे गरेको छ/छैन:
(राखे गरेको छ भने परिमाण र श्रोत खुलाउने कागजात संलग्न गर्ने)

कृषि अथर्विज्ञ

महाशाखा प्रमुख

सचिव

अनुसूची-३१

(दफा ७ (घ) ४.०५ सँग सम्बन्धित)

पोषण सुधारको लागि सुङ्गुर/बङ्गुर र स्थानीय कुखुरा पालन कार्यक्रमको लागत विवरण

(क) कुखुरा पालन तर्फ

क्र. सं.	कार्यक्रम विवरण	इकाई	परिमाण	दर रु.	कैफियत
१	खोर निर्माण	संख्या	२५	१००००	
२	चल्ला खरिद र ढुवानी	संख्या	१२५०	२५०	कुखुरा विकास फर्म खजुरा वा ब्रुडर कृषकबाट ६ हप्ते चल्ला खरिद गर्नु पर्ने सो को भुक्तानि कार्यालयबाट फार्ममा गरिने।
३	दाना, औषधी, खोप, परजीवि नियन्त्रण	पटक	२	२००००	
४	स्थलगत तालिम	पटक	१	१००००	खाजा खर्च
५	दानापानीका भाडा खरिद	संख्या	२५	१२५००	

(ख) बङ्गुर/सुङ्गुर पालन तर्फ

क्र.सं.	कार्यक्रम विवरण	इकाई	परिमाण	दर रु.	कैफियत
१	खोर निर्माण/सुधार	संख्या	२०	१००००	
२	पाठापाठि खरिद र ढुवानी	संख्या	४०	६०००	सरकारी तथा निजी ब्रिडर फार्मबाट ४५ दिन पुगेको खरिद गर्नु पर्ने
३	औषधी, खोप, परजीवि नियन्त्रण	पटक	२	५०००	
४	दाना खरिद	पटक	१	४५०००	
५	स्थलगत तालिम	पटक	१	५०००	खाजा खर्च
	जम्मा				

अमर
कृषि अर्थविज्ञ

सुनु
महेश्वर प्रमुख

नम्रता सिंह
सचिव

अनुसूची-३२

(दफा ८ उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

सूचनाको ढाँचा

प्रथम पटक सूचना प्रकाशन मिति.....

Handwritten signature
मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी सञ्चालना

आ. व. २०.../.....को वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम अनुसारकार्यक्रममा सहभागी हुन इच्छुक आवेदकले सूचना प्रकाशित भएको मितिले दिन भित्र (मिति.....गते सम्म) यस कार्यालय तथा मातहतका कार्यालयमा तपसिलको कागजातहरू सहित निवेदन पेश गर्नुहुन सम्बन्धित सबैमा जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ। प्रस्ताव साथ पेश गर्नु पर्ने निवेदनको ढाँचा, व्यावसायिक योजना, संलग्न गर्नु पर्ने कागजात, सञ्चालन कार्यविधि यस कार्यालयको सूचनापाटी/वेबसाईट बाट प्राप्त गर्न सकिनेछ। थप जानकारीका लागि कार्यालयको सम्पर्क नम्बरमा सम्पर्क गर्न सकिन्छ। रित नपुगेका वा म्याद नाघी प्राप्त हुन आएका प्रस्तावहरू समावेश नहुने व्यहोरा समेत जानकारी गराइन्छ।

तपसिल

क्र.स.	कार्यक्रम	सञ्चालन गर्न सकिने क्रियाकलापहरू	न्यूनतम मापदण्ड	कार्यक्रम सञ्चालन हुने क्षेत्र वा स्थान	आवेदकको किसिम	अनुदानको सीमा
१						
२						
३						
४						

संलग्न गर्नुपर्ने कागजातहरू:

१. प्रस्तावको निवेदन। (अनुसूची बमोजिम)
२. दर्ता/नविकरण भएको प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपि (समूह/निजी फर्म/कम्पनी/सहकारी)।
३. स्थायी लेखा नम्बर प्रमाण-पत्र तथा गत आर्थिक वर्षको कर चुक्ता प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपि।
४. कृषक तथा कृषक समूहको हकमा स्थायी लेखा नम्बर, प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपि (छनोट भएमा सम्झौता पूर्व पेश गर्नु पर्ने)।
५. कार्यक्रम सञ्चालनको लागि व्यावसायिक कार्ययोजना सहितको प्रस्ताव (कार्यक्रमको प्रकृति अनुसार) (अनुसूची-बमोजिम)।
६. सम्बन्धित स्थानीय तहको सिफारिस पत्र।
७. प्रस्ताव स्वीकृत गरी अनुदान माग गर्न गरिएको निर्णयको प्रतिलिपि।
८. प्रस्ताव पेश गर्नेको नागरिकताको प्रतिलिपि।
९. निर्माण गरिने पूर्वाधारको हकमा लागत अनुमान तथा नक्सा।
धनी दर्ता प्रमाण-पुर्जाको प्रतिलिपि वा जग्गा भाडामा लिई कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेको हकमा १० वर्ष वा तोकिएको अवधिको करार पत्र)। जग्गा

नोट: कार्यक्रमको प्रकृति अनुसार सम्बन्धित कार्यालयले सूचनाको ढाँचा तथा अवधि थप सहित परिमार्जन गरी प्रकाशन गर्न सक्नेछ साथै कार्यक्रमको प्रकृति अनुसार कागजातहरूको विवरण थपघट गर्न सकिने छ।

Handwritten signature
कृषि अर्थविज्ञ

Handwritten signature
महाशरिका प्रमुख

Handwritten signature
सचिव

अनुसूची-३३
(दफा ९ सँग सम्बन्धित)
निवेदनको ढाँचा

Handwritten signature in red ink.

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

श्रीमान् प्रमुख ज्यू,
..... (कार्यालयको नाम),
....., लुम्बिनी प्रदेश।

मिति:

विषय: कार्यक्रम सञ्चालनको लागि प्रस्ताव सहितको निवेदन सम्बन्धमा।
भएको सूचना अनुसार कार्यक्रममा सहभागी हुन ईच्छुक भएकाले
कार्यालयले उल्लेख गरेका मापदण्ड र शर्तहरूको अधिनमा रही कार्यक्रम सञ्चालन गर्न निम्न बमोजिका आवश्यक
कागजातहरू संलग्न गरी यो प्रस्ताव सहित निवेदन पेश गरेका छु/छौं।

संलग्न कागजातहरू:

छ	छैन	प्रस्तावकको निवेदन
		दर्ता भएको प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपि
		स्थायी लेखा नम्बर प्रमाण-पत्र तथा गत आर्थिक वर्षको कर चुक्ता प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपि
		कृषक तथा कृषक समूहको स्थायी लेखा नम्बर तथा गत आर्थिक वर्षको कर चुक्ता प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपि (छनोट भएमा सम्झौता पूर्व पेश गर्नु पर्ने)
		कार्यक्रम सञ्चालनको लागि कार्ययोजना सहितको प्रस्ताव
		सम्बन्धित स्थानीय तहको सम्बन्धित शाखाको सिफारिस पत्र
		प्रस्ताव स्वीकृत गरी अनुदान माग गर्न गरिएको निर्णयको प्रतिलिपि(संस्था वा समूह वा कम्पनीको हकमा)
		प्रस्ताव पेश गर्नेको नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि
		अनुमानित लागत रकम (निर्माण गरिने पूर्वाधारको हकमा)
		जरगा धनी दर्ता प्रमाण-पुर्जाको प्रतिलिपि वा जरगा भाडामा लिई कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेको हकमा (करार पत्र) (छनोट भएमा सम्झौता पूर्व पेश गर्नु पर्ने)

माथि उल्लेखित विवरण तथा कागजातहरू सहि सत्य छन्। विगत तिन वर्ष देखि प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान, क्रमागत कार्यक्रम बाहेक यसै प्रकृतिको कामका लागि अनुदान लिएको छैन।

निवेदक

दस्तखत :

नाम :

ठेगाना :

सम्पर्क नं.:

संस्थाको छाप

द्रष्टव्य: कार्यक्रमको प्रकृति अनुसार यस ढाँचालाई आधार मानी सम्बन्धित कार्यालयले निवेदनको ढाँचा परिमार्जन गरी तयार गर्न सक्नेछ।

Handwritten signature in blue ink.

Handwritten signature in blue ink.

महाशाखा प्रमुख

Handwritten signature in blue ink.

सचिव

कृषि अर्थविज्ञ

Handwritten signature

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी

अनुसूची-३४

(दफा ९ सँग सम्बन्धित)

प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन कार्यक्रममा सहभागी हुन चाहने इच्छुकले कार्यालयमा दिने आवेदन पत्रको ढाँचा

प्रदेश सरकार

लुम्बिनी प्रदेश

.....
.....

मिति:

श्री ज्यू,

..... ।

विषय: प्रतिफल (उत्पादन प्रवर्द्धन) मा आधारित कृषक सहयोग कार्यक्रममा सहभागी हुन पाँउ।

महोदय,

प्रस्तुत विषयमा मिति मा प्रकाशित सूचना अनुसार यसले उत्पादन बाली/वस्तु प्रतिफल (उत्पादन प्रवर्द्धन) मा आधारित कृषक सहयोग कार्यक्रममा समावेश हुन ईच्छुक रहेकोले तपसिल अनुसारको कागजात संलग्न गरी निवेदन पेश गरेका छौं।

तपसिल :

	छ	छैन
१. समूह/सहकारी वा सस्था वा कम्पनी दर्ता/ नवीकरणको प्रमाणपत्र		
२. कर चुक्ता प्रमाणपत्र		
३. संस्थाको हकमा गत वर्षको लेखापरीक्षणको प्रतिवेदन		
४. कार्ययोजना		
५. कार्यक्रम सञ्चालन भएको स्थलको फोटोहरू		
६. सम्बन्धित स्थानीय तहको सिफारिस		
७. अन्य उल्लिखित कागजातहरू		

Handwritten signature
कृषि अर्थविज्ञ

Handwritten signature
गृहशाखा प्रमुख

Handwritten signature
सचिव

अनुसूची-३५
(दफा ९ सँग सम्बन्धित)

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

कार्यक्रमको संक्षिप्त व्यावसायिक कार्ययोजनाको ढाँचा (कृषि तर्फ)

कार्यक्रमको नाम:

जिल्ला: गा.पा./न.पा./उप/महा.न.पा.:

वडा नं.: टोल: गाउँ: सम्पर्क नं.:

कृषक/समूह/सहकारी/फर्म/कम्पनीको नाम:

सम्पर्क ब्यक्ति वा सञ्चालकको नाम: सम्पर्क नं (अनिवार्य).....

१. व्यवसायको परिचय: तपाईंले के कस्तो काम गर्न खोज्नु भएको हो किन कसरी र कहिले गर्न खोज्नु भएको हो भन्ने कुरा लेख्नुहोस्?

गर्न खोजेको काम:

किन गर्ने:

कसरी गर्ने:

कहिले गर्ने:

२. उद्देश्यहरू : मूख्यतया कुन कुन कामका लागि अनुदान लिन चाहनु भएको हो?

() () () घ अन्य ()

३. कृषि व्यवसायमा अनुभव : अनुदान लिन चाहनु भएको विषयमा तपाईंसँग कति वर्ष काम गरेको अनुभव छ ?
.....वर्ष

४. व्यवसाय सञ्चालन गरिने स्थानको संक्षिप्त विवरण:

..... गापा/नपा गाउँटोल सदरमुकामबाट कति टाढा छ? किमि

उक्त स्थानमा हाल लगाईएका प्रमुख बालीहरू:

१. २. ३.
सडक पहुँचको अवस्था: भएको.. नभएको:.....

५. व्यवसाय सञ्चालनका लागि आवश्यक रहेका पूर्वाधारहरू: तपाईंले व्यवसाय सञ्चालन गर्न खोज्नु भएको ठाउँमा निम्न सुविधाहरू छन् कि छैनन् छन् भने कस्ता छन्?

इ छ/ छैन, छ भने सिंचाईको स्रोत: कुलो...../ पोखरी...../बोरिङ्ग...../अन्य..... आदि। कति महिना सिंचाई हुन्छ कति ?

सिंचित क्षेत्रफल..... मौसमी क्षेत्रफल..... भण्डारण सुविधा छ /छैन. छ भने के हो?

सडकको पहुँच: पक्की सडक () कच्ची सडक () मौसमी सडक ()

यन्त्र/उपकरण: के कस्ता यन्त्र उपकरणहरूको प्रयोग गर्ने गरिएको छ?

यन्त्र उपकरणहरूको नाम	संख्या
क.	
ख.	

अन्य पूर्वाधार संरचनाहरू (उल्लेख गर्ने)

पूर्वाधार संरचनाहरू	किसिम	क्षमता
---------------------	-------	--------

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

१००

सचिव

कृषि लुम्बिनी प्रदेश सरकार
भूमि व्यवस्था तथा सहकारी सहायता विभाग
राप्ती उपत्यका विजयपुरी, कैलाल

Assman

कृषि भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

क.	
ख.	

६. व्यवसाय विस्तार अन्तर्गत सञ्चालन गरिने क्रियाकलापहरु:

क.

ख.

ग.

तालिम सम्बन्धी विवरण : तपाईंले अनुदान माग गर्नुभएको विषयमा तालिम लिनु भएको छ कि छैन, छ भने कुन विषयमा कति दिनको र कहिले कसले दिएको हो? प्रतिलिपि सहित राख्नुहोस।

क्र सं	तालिमको विषय	अवधि		तालिम दिने निकाय	कैफियत
		देखी	सम्म		

७. सहकार्यमा सञ्चालन गरिने प्रस्तावित कार्ययोजना विवरण:

क्र.सं.	क्रियाकलापहरु	परिमाण	दर	कुल लागत रु	माग गरेको अनुदान रकम रु	प्रस्तावकको साझेदारी रकम रु	संपन्न हुने समयावधि

८. उत्पादन सामग्री तथा उत्पादित बाली/ वस्तुको बजार योजना:

उत्पादन सामग्रीको किसिम	खरिद गरिने स्थान	उत्पादन हुने बाली/वस्तुको नाम	बिक्री गर्ने स्थान	अनुमानित उत्पादन परिमाण	अनुमानित बिक्री मुल्य	कैफियत
बीउ						
विरुवा						
मल						
विषादी						
औजार /यन्त्र उपकरण						
अन्य						

९. प्रस्तावित व्यवसायमा संलग्न हुने कृषकहरुको विवरण (समूह/सहकारी/उपभोक्ता समितिको हकमा)

क्र.सं.	नामथर	ठेगाना	खेती गरिने बाली/वस्तु	क्षेत्रफल (कठ्ठा/रोपनी)

Assman
कृषि अर्थविज्ञ

सा.श.
महाशाखा प्रमुख

नयुता सिंह
सचिव

नोट: यो तालिका अनुसारको विवरण राखी बैठकबाट निर्णय गरि पठाउने।

१०. प्रस्तावित योजना सञ्चालन पश्चात बिक्री योग्य उत्पादन हुने हुन्छ (भएको/नभएको) वा खेति प्रणालीमा मात्र सुधार हुन्छ?

बिक्री योग्य उत्पादन हुने भए परिमाण कति..... क्विन्टल
कृषि उपज बिक्री सम्बन्धी सम्झौता: भएको/नभएको
(बिक्री सम्झौता भए प्रतिलिपि राख्ने)

११. सञ्चालन हुने कार्यक्रमबाट वातावरणमा नकारात्मक प्रभाव पर्छ /पर्दैन
पर्ने भए प्रभाव न्यूनिकरणका लागि के गर्नु हुन्छ?

क.

ख.

बाट थप रोजगारी श्रृजना:

स्वरोजगार कति जना?(आफ्नो घरको मात्र)

- स्थायी रोजगारी कति जना?(आफ्नो घर परिवार बाहेक)
- अस्थायी रोजगारी कति जना?(आफ्नो घर परिवार बाहेक)

आवेदकको तर्फबाट सही गर्नेको नाम:

दस्तखत:

पद:

सम्पर्क न:

संस्थाको छाप

मिति:

द्रष्टव्य: कार्यक्रमको प्रकृति अनुसार यस ढाँचालाई आधार मानी सम्बन्धित कार्यालयले कार्ययोजनाको ढाँचा थप/घट गरि परिमार्जन गरी तयार गर्न सक्नेछ।

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

सचिव

१९२१५-२२

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी प्रवर्धन

अनुसूची-३६
(दफा ९ सँग सम्बन्धित)

कार्यक्रमको संक्षिप्त व्यावसायिक कार्ययोजना (पशुपन्छी तर्फ)

कार्यक्रमको नाम:

जिल्ला: गा.पा./न.पा./उ.न.पा.: वडा नं.: टोल: गाउँ:

आवेदकको नाम:

सञ्चालक/अध्यक्षको नाम:

सम्पर्क नं.:

१. व्यावसायको परिचय:
२. उद्देश्यहरू :
३. व्यवसाय सञ्चालन गरिने स्थानको संक्षिप्त विवरण:
४. व्यवसाय सञ्चालनका लागि रहेका पूर्वाधारहरू :
५. व्यवसाय सम्भाव्यताका आधारहरू (उत्पादन, प्रशोधन, प्रवर्द्धन र बजारीकरणका सम्भागहरू बारे विस्तृत विवरण)
क.
ख.
ग.
६. व्यवसाय विस्तार अन्तर्गत सञ्चालन गरिने क्रियाकलापहरू:
क.
ख.
ग.
७. पशुपन्छी पालन व्यवसायमा अनुभव:
८. तालिम सम्बन्धी विवरण :
९. सहकार्यमा सञ्चालन गरिने प्रस्तावित कार्य विवरण:

क्र.सं.	सञ्चालन गरिने क्रियाकलापहरू	अनुदान रु.	संस्थागत लगानी रु.	अन्य निकायको अनुदान रु.	जम्मा लगानी रु.
जम्मा					

१०. सञ्चालन हुने कार्यक्रमको वातावरणीय उपयुक्तता: () प्रभाव पार्ने वा () नपार्ने

११. उत्पादित वस्तुको बजार योजना:

१२. व्यवसाय दिगो हुन्छ भन्ने आधारहरू:

क.

ख.

कार्ययोजना पेश गर्ने:

नाम:

दस्तखत:

पद:

मिति:

संस्थाको छाप:

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

सचिव

Signature
मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

अनुसूची-३७

(दफा १० को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

प्रस्ताव मूल्याङ्कनका आधारहरू

क) प्रस्ताव मूल्याङ्कनका आधारहरू (प्रारम्भिक मूल्याङ्कन)

सूचनामा माग गरिएको कागजात तथा मापदण्ड पुगे/नपुगेको आधारमा कार्यालयले योग्यता पुगेका प्रस्तावहरूलाई मात्र स्थलगत मूल्याङ्कनको लागि छनोट गर्नुपर्ने।

ख) प्रस्ताव मूल्याङ्कनका आधारहरू (स्थलगत निरीक्षण मूल्याङ्कन)

जिल्ला:

आवेदक संस्थाको नाम:

सम्पर्क व्यक्ति र नम्बर:

प्रस्तावित कार्यक्रमको नाम:

कार्यक्रम सञ्चालन स्थलको ठेगाना:

मूल्याङ्कन फाराम (पशुपन्छीतर्फ)

क्र.सं.	विवरण (सूचक)	भार	प्राप्ति	कैफियत
१	कार्यक्रम कार्यान्वयन स्थानमा भौतिक पूर्वाधारको उपलब्धता	१५		<ul style="list-style-type: none">विद्युत, सडक, पानीको सुविधा भएको=१५विद्युत, सडक सुविधा भएको= १२सडक सुविधा भएको= १०केही नभएको=०
२	भौगोलिक/प्राविधिक उपयुक्तता	१०		<ul style="list-style-type: none">प्रस्तावित बाली/वस्तु व्यावसायिकरूपमा गत विगत देखि नै पालन भैरहेको क्षेत्र = १०पशुपन्छी पालन गर्न नयाँ प्रस्ताव= ८
३	उत्पादित वस्तुको बजार योजना	१५		<ul style="list-style-type: none">आफ्नै पहलमा उत्पादित वस्तुहरूको बजारीकरण सुनिश्चितता (आफ्नै आउटलेट भएको)= १५उत्पादित वस्तुको सम्झौता गरी बजारीकरण गर्ने तर आफ्नै आउटलेट नभएको= १२सम्झौता पनि नभएको, अनौपचारिक बजारीकरण भएको= १०
४	रोजगारी श्रृजना	२०		<ul style="list-style-type: none">५ जना भन्दा बढी थप रोजगारी श्रृजना हुने = २०३ देखि ५ जना थप रोजगारी श्रृजना हुने= १५१ देखि २ जना थप रोजगारी श्रृजना हुने = १०
५	आर्थिक पक्ष तथा साझेदारी लगानी क्षमता	१५		<ul style="list-style-type: none">आफ्नै (व्यक्ति/संस्था) नगद ब्यालेन्स रहेको = १५वित्तिय संस्थाबाट ऋण लिने= १०समुदायमा संकलन गरी जुटाउने= ८लगानी क्षमता नभएको = ०
६	सम्बन्धित विषयमा अध्ययन/तालिम वा बैदेशिक रोजगारीका बखत काम गरेको अनुभव	५		<ul style="list-style-type: none">अध्ययन/तालिम/बैदेशिक रोजगारीका बखत सम्बन्धित काम गरेको कागजात रहेको= ५विगत ३ वर्षदेखि सम्बन्धित उद्देश्य सहितको संस्था दर्ता गरी कार्य सञ्चालन गरिरहेको= ३नभएको=०
७	समावेशीता (दलित, जनजाती, मुक्त कर्मैया, अल्पसंख्यक,	५		<ul style="list-style-type: none">समावेशीतामा तोकिएका वर्ग/समुदायको प्रतिनिधित्व कुल लाभग्राहीको ७५% वा बढी भएमा = ५समावेशीतामा तोकिएका वर्ग/समुदायको प्रतिनिधित्व कुल

Signature
कृषि अर्थविज्ञ

Signature
१०४

Signature
सचिव

	कमलहरी, मधेशी, पिछडा वर्ग, विपन्न, मुस्लिम, महिला आदि)			<ul style="list-style-type: none"> लाभग्राहीको ५१-७५% भएमा= ४ समावेशीतामा तोकिएका वर्ग/समुदायको प्रतिनिधित्व कुल लाभग्राहीको २६-५०% भएमा= ३ समावेशीतामा तोकिएका वर्ग/समुदायको प्रतिनिधित्व कुल लाभग्राहीको २५% वा कम भएमा = १ व्यक्तिगत प्रस्तावकको हकमा समावेशीतामा तोकिएको वर्ग/समुदाय=५
८	अनुदानमा पहुँच	५		<ul style="list-style-type: none"> हालसम्म अनुदान प्राप्त नगरेको = ५ विगतमा अनुदान प्राप्त गरेको = ०
९	वातावरणीय प्रभाव व्यवस्थापन	५		<ul style="list-style-type: none"> सरसफाई व्यवस्थापन गर्ने व्यवस्था रहेको=५ सरसफाई व्यवस्थापन गर्ने प्रस्ताव गरेको=३ सरसफाई व्यवस्थापन नगरेको र प्रस्ताव पनि गरेको=०
१०	व्यवसाय विस्तार	५		<ul style="list-style-type: none"> व्यवसाय विस्तार गरिने क्रियाकलाप व्यावसायिक योजनामा समावेश गरेको=५ व्यवसाय विस्तार गरिने क्रियाकलाप व्यावसायिक योजनामा समावेश नगरेको =०
	कुल	१०	०	

नोट: मूल्याङ्कन मापदण्डको कुल अंकको कम्तीमा ४० प्रतिशत अंक प्राप्त गर्ने प्रस्तावहरूलाई मात्र प्राथमिकिकरण सूचीको आधारमा छनोट गर्न सकिनेछ।

मूल्याङ्कन फाराम (कृषि तर्फ)

क्र.सं.	विवरण (सूचक)	भार	प्राप्ति	कैफियत
१	कार्यक्रम कार्यान्वयन स्थानमा भौतिक पूर्वाधारको उपलब्धता	१५		<ul style="list-style-type: none"> विद्युत, सडक, पानीको सुविधा भएको=१५ विद्युत, सडक सुविधा भएको= १२ सडक सुविधा भएको= १० केही नभएको=०
२	भौगोलिक/प्राविधिक उपयुक्तता	१०		<ul style="list-style-type: none"> प्रस्तावित बाली/वस्तु व्यावसायिकरूपमा गत विगत देखि नै पालन भैरहेको क्षेत्र = १० पशुपन्छी पालन गर्न नयाँ प्रस्ताव= ८
३	उत्पादित वस्तुको बजार योजना	१५		<ul style="list-style-type: none"> आफ्नै पहलमा उत्पादित वस्तुहरूको बजारीकरण सुनिश्चितता (आफ्नै आउटलेट भएको)= १५ उत्पादित वस्तुको सम्झौता गरी बजारीकरण गर्ने तर आफ्नै आउटलेट नभएको= १२ सम्झौता पनि नभएको, अनौपचारिक बजारीकरण भएको= १०
४	रोजगारी श्रृजना	२०		<ul style="list-style-type: none"> ५ जना भन्दा बढी थप रोजगारी श्रृजना हुने = २० ३ देखि ५ जना थप रोजगारी श्रृजना हुने= १५ १ देखि २ जना थप रोजगारी श्रृजना हुने = १०
५	आर्थिक पक्ष तथा	१५		<ul style="list-style-type: none"> आफ्नै (व्यक्ति/संस्था) नगद ब्यालेन्स रहेको = १५

सत्यविज्ञ

१०५

सचिव

१९१५-१६
मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

	साझेदारी लगानी क्षमता	कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय	लुम्बिनी प्रदेश सरकार उपत्यका (देउखुरी), नेपाल	<ul style="list-style-type: none"> वित्तिय संस्थाबाट ऋण लिने= १० समुदायमा संकलन गरी जुटाउने= ८ लगानी क्षमता नभएको = ०
६	सम्बन्धित विषयमा अध्ययन/तालिम वा बैदेशिक रोजगारीका बखत काम गरेको अनुभव	५		<ul style="list-style-type: none"> अध्ययन/तालिम/बैदेशिक रोजगारीका बखत सम्बन्धित काम गरेको कागजात रहेको= ५ विगत ३ वर्षदेखि सम्बन्धित उद्देश्य सहितको संस्था दर्ता गरी कार्य सञ्चालन गरिरहेको= ३ नभएको=०
७	समावेशीता (दलित, जनजाती, मुक्त कर्मैया, अल्पसंख्यक, कमलहरी, मधेशी, पिछडा वर्ग, विपन्न, मुस्लिम, महिला आदि)	५		<ul style="list-style-type: none"> समावेशीतामा तोकिएका वर्ग/समुदायको प्रतिनिधित्व कुल लाभग्राहीको ७५% वा वढी भएमा = ५ समावेशीतामा तोकिएका वर्ग/समुदायको प्रतिनिधित्व कुल लाभग्राहीको ५१-७५% भएमा= ४ समावेशीतामा तोकिएका वर्ग/समुदायको प्रतिनिधित्व कुल लाभग्राहीको २६-५०% भएमा= ३ समावेशीतामा तोकिएका वर्ग/समुदायको प्रतिनिधित्व कुल लाभग्राहीको २५% वा कम भएमा = १ व्यक्तिगत प्रस्तावकको हकमा समावेशीतामा तोकिएको वर्ग/समुदाय=५
८	अनुदानमा पहुँच	५		<ul style="list-style-type: none"> हालसम्म अनुदान प्राप्त नगरेको = ५ विगतमा अनुदान प्राप्त गरेको = ०
९	वातावरणीय प्रभाव व्यवस्थापन	५		<ul style="list-style-type: none"> सरसफाई व्यवस्थापन गर्ने व्यवस्था रहेको=५ सरसफाई व्यवस्थापन गर्ने प्रस्ताव गरेको=३ सरसफाई व्यवस्थापन नगरेको र प्रस्ताव पनि गरेको=०
१०	व्यवसाय विस्तार	५		<ul style="list-style-type: none"> व्यवसाय विस्तार गरिने क्रियाकलाप व्यावसायिक योजनामा समावेश गरेको=५ व्यवसाय विस्तार गरिने क्रियाकलाप व्यावसायिक योजनामा समावेश नगरेको=०
	कुल	१०	०	

नोट: मूल्याङ्कन मापदण्डको कुल अंकको कम्तीमा ४० प्रतिशत अंक प्राप्त गर्ने प्रस्तावहरूलाई मात्र प्राथमिकिकरण सूचीको आधारमा छनोट गर्न सकिनेछ।

अमर
कृषि अर्थविज्ञ

राज
महाशाखा प्रमुख

नयनालिखे
सचिव

14-11-20

अनुसूची - ३८

(दफा ११ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

सम्झौता-पत्र

आर्थिक वर्ष .../... मा सञ्चालन हुने ... कार्यक्रमको लागि कृषि ज्ञान केन्द्र/भेटेरिनरि अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञ केन्द्र/एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय ... (यस पछि प्रथम पक्ष भनिने) र छनोट भएका कृषक/समूह/समिति/सहकारी ... (यस पछि दोस्रो पक्ष भनिने) बीच मिति २० /.../... गते तपसिलका शर्तनामाको अधिनमा रही कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सम्झौता गरी लियो/दियो।

शर्तनामाहरु:

१. यो सम्झौता भएको मिति देखि मितिसम्म लागू हुनेछ।
२. दोस्रो पक्षले प्रस्तावित कार्यक्रम जिल्ला गा.पा./न.पा. वडा नं गाउँ/टोल.....मा सञ्चालन गर्नेछ।
३. प्रथम पक्षले सम्झौतानुसार कुल कार्यक्रम लागत रु. मध्ये अनुदान/सामग्री सहयोग वापत रु. (अक्षरूपी रुपैयाँ) दोस्रो पक्षलाई उपलब्ध गराउने रकममा नियमानुसार लाग्ने कर तथा कन्टिन्जेन्सी कट्टा गरी खाता मार्फत भुक्तानी गर्नेछ। कार्यक्रमको बाँकी रकम रु. (अक्षरूपी रुपैयाँ) दोस्रो पक्ष स्वयंले ब्यहोर्नु पर्नेछ।
४. दोस्रो पक्षले आफ्नो लगानीबाट सम्पन्न भएको कामको बिल/भरपाई, जिन्सी सामग्री दाखिला प्रतिवेदन, कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन र आवश्यक अन्य कागजात सहित भुक्तानीका लागि प्रथम पक्ष समक्ष पेश गर्नुपर्ने छ।
५. दोस्रो पक्षले भुक्तानी माग गरेपछि प्रथम पक्षले प्राविधिक तोकिएको कार्यको प्रगति अनुगमन गरी प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि कार्य प्रगतिको आधारमा भुक्तानी गर्नेछ। कार्य सम्पन्न भई भुक्तानी भएमा सम्झौता बमोजिमका संरचना/सामग्रीहरू दोस्रो पक्षलाई स्वतः हस्तान्तरण हुनेछ।
६. दोस्रो पक्षले स्वीकृत कार्ययोजना अनुसारको सबै प्राविधिक कार्यहरू तथा निर्माण, खरिद, ढुवानी, सञ्चालन र जग्गाको व्यवस्था आदि कार्य गर्नुपर्ने छ। सम्झौता बमोजिम निर्धारित समय भित्र कार्य सम्पन्न नगरेमा प्रथम पक्षले भुक्तानी गर्ने छैन।
७. प्रथम पक्षले कुनैपनि बखत सम्झौतानुसारको कार्य भए/नभएको अनुगमन गरी आवश्यक सल्लाह सुझाव दिन सक्नेछ।
८. द्विपक्षिय सम्झौता बमोजिमको काम नभई रकम दुरुपयोग हुन सक्ने देखेमा प्रथम पक्षले एक पटकका लागि सचेत गराउने छ र सुधार नदेखिए एक पक्षिय रूपमा सम्झौता भङ्ग गरी हिनामिना भए बराबरको रकम दोस्रो पक्षबाट सरकारी बाँकी सरह असुल उपरको प्रक्रिया अगाडी बढाउन सक्नेछ।
९. दोस्रोपक्षले कार्यक्रम सञ्चालन स्थलमा कार्यक्रमको नाम, ठेगाना तथा सहयोगी निकायको नाम र अनुदान रकम उल्लेख गरी तोकिएको ढाँचामा सबैले देखे स्थानमा होडिड बोर्ड राख्नुपर्ने छ।
१०. अनुदान कार्यक्रमबाट सामुहिक स्वामित्व हुनेगरी खरिद गरिएका मेसिनरी/संरचना सहूलियत दरमा परिचालन गर्नुपर्ने छ।
११. दोस्रो पक्षले चौमासिक वा वार्षिक कार्यक्रमको प्रगति, उपलब्धि एवं कारोवार सम्बन्धी विवरण नियमित रूपमा प्रथम पक्षलाई आवश्यकता अनुसार उपलब्ध गराउनेछ।
१२. सम्झौता भई कार्यक्रम सञ्चालन तथा सम्पन्न पश्चात स्थापना भएको संरचना वा प्रविधिको सञ्चालन, मर्मत सम्भार तथा व्यवस्थापन र अप्रत्यासित विपदका दायित्व र जिम्मेवारी दोस्रो पक्षले ब्यहोर्नुपर्ने छ।
१३. सम्झौतामा उल्लेखित कुनै बुँदाहरू कार्यान्वयनमा दुबिधा उत्पान्न भई परिमार्जन गर्नु परेमा दुबै पक्षको आपसी समझदारीमा सम्झौताको अवधि नसकिदै गर्न सकिने छ। त्यसरी परिमार्जन गर्दा कार्यक्रम सञ्चालन स्थान र कार्यालयको रकम परिवर्तन गर्न पाईने छैन।

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

१०७

सचिव

Abhim

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

नोट: कार्यालयले सम्झौताका बुँदाहरू आवश्यकता अनुसार थप गर्न सक्नेछ।

प्रथम पक्षको तर्फबाट

नाम:

पद:

दस्तखत:

मिति:

कार्यालयको छाप

रोहवर

नाम:

पद:

दस्तखत:

मिति:

दोस्रो पक्षको तर्फबाट

नाम:

पद:

दस्तखत:

मिति:

संस्थाको छाप

रोहवर

नाम:

पद:

दस्तखत:

मिति:

इतिसम्बत् साल महिना गते रोज शुभम्।

महाशाखा प्रमुख

Abhim
कृषि अर्थविज्ञ

Abhim

राजकुमार शिरोडा
सचिव

अनुसूची-३९
(दफा ११ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)
दोहोरो अनुदान नलिएको स्व:घोषणा

१९/१४-२०

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

श्रीमान् प्रमुखज्यू

.....
..... ।

.....को आर्थिक वर्ष २०.../२०.... स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार/प्रदेश सरकार/स्थानीय तह/अन्य निकायबाट उपलब्ध गरिने रकम/सामग्री/उपकरण/अन्य वस्तु लिन इच्छुक रहेकोले दोहोरो पर्ने गरी नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार/स्थानीय तह वा अन्य निकायबाट उपलब्ध गरिएको रकम/सामग्री/उपकरण/अन्य वस्तु मैले/हामीले/मेरो/हाम्रो एकाघरको परिवारले नलिएको स्व:घोषणा गर्दछु। यदि मैले लिएको प्रमाणित भएमा मेरो वा हाम्रो वा संस्था वा समूह वा सहकारी वा कम्पनीको सम्पत्तिबाट नियमानुसार व्यक्तिगत/संस्थागत असुल उपर सरह असुल भएमा मेरो/हाम्रो कुनै दावी रहने छैन।

हस्ताक्षर:

नामथर:

ठेगाना:

सम्पर्क नं.

ईमेल:

सस्थाको छाप:

प्रकाश ज्ञा

महेश्वारी प्रमुख

सचिव

१५/१५/२०७३
 मन्त्री
 कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

अनुसूची ४०
 (दफा ७ (ग) ३.२६ सँग सम्बन्धित)

बाली वस्तु विशेष सघन क्षेत्र विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	कार्यक्रम/ क्रियाकलाप	मापदण्ड	सञ्चालन गर्न सकिने क्रियाकलाप
क	गाई/भैंसी	<ul style="list-style-type: none"> गाई/भैंसी पालन व्यवसायका लागि उपयुक्त क्षेत्र हुनुपर्ने, कम्तीमा २० गाई/भैंसी पालक कृषक घरघुरी भएको हुनुपर्ने, न्यूनतम ५० पहाडी जिल्लाको हकमा र १०० तराइको जिल्लाको हकमा दुहुना गाई/भैंसी हुनुपर्ने, बजारीकरणको पहुच भएको हुनुपर्ने, 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयकले प्राविधिक टोलीबाट प्राविधिक सम्भाव्यता अध्ययन गरी कार्यक्रम सञ्चालन क्षेत्र छनोट गर्ने कार्यक्रममा आबद्ध हुन चाहने कृषकहरूको पहिचान गर्ने कम्तीमा २० जना कृषक सहभागी बनाई समूह गठन गरी परिचालन गर्ने समूहसँग छलफल गरी कार्यक्रमको उद्देश्य बमोजिम कार्य योजना तयार गरी कार्यालयले स्वीकृत गर्ने स्वीकृत कार्ययोजना बमोजिम समूहसँग सम्झौता गरी गाई/भैंसी पालनको लागि निम्न उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यसायिक गाई/भैंसी पालनको लागि आवश्यक असल अभ्यासका पाच विधाहरूसँग सम्बन्धित क्रियाकलापहरू: पोषण आहारा व्यवस्थापन, गोठ सुधार, भकारो सुधार, नस्ल सुधार, घास उत्पादन, औषधी तथा खोप, बजार व्यवस्थापन, मेशिनरी औजार उपकरण खरिद र क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धि क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने कार्यक्रम सम्पन्न पछि समूहले कार्यालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने प्राप्त प्रतिवेदनको आधारमा कार्यालयबाट स्थालगत अनुगमन गरी भुक्तानी प्रक्रिया अगाडी बढाउने
ख	बाखा	<ul style="list-style-type: none"> बाखापालन व्यवसायका लागि उपयुक्त चरन क्षेत्र, हावापानी भएको स्थान क्षेत्र हुनुपर्ने कम्तीमा २५ बाखा पालक कृषक घरघुरी भएको हुनुपर्ने (हिमाली जिल्लाको हकमा २० बाखा पालक कृषक घरघुरी) उत्पादन क्षेत्र स्थानमा न्यूनतम २०० माउ बाखा हुनुपर्ने (हिमाली जिल्लाको हकमा १०० माउ बाखा) बाखापालनको लागि ईच्छुक समुदाय हुनुपर्ने बजारीकरणको पहुच भएको हुनुपर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयकले प्राविधिक टोलीबाट प्राविधिक सम्भाव्यता अध्ययन गरी कार्यक्रम सञ्चालन क्षेत्र छनोट गर्ने कार्यक्रममा आबद्ध हुन चाहने कृषकहरूको पहिचान गर्ने कम्तीमा ईच्छुक २५ जना कृषक सहभागी बनाई समूह गठन गरी परिचालन गर्ने समूहसँग छलफल गरी कार्यक्रमको उद्देश्य बमोजिम कार्य योजना तयार गरी कार्यालयले स्वीकृत गर्ने। स्वीकृत कार्ययोजना बमोजिम समूहसँग सम्झौता गरी बाखा पालनको लागि निम्न उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यासायिक बाखा पालनको लागि आवश्यक असल अभ्यासका पाच विधाहरूसँग सम्बन्धित क्रियाकलापहरू: पोषण आहारा व्यवस्थापन, खोर निर्माण, खोर सुधार, नस्ल सुधारका लागि प्रजनन योग्य उन्नत बोका खरिद, घास उत्पादन, औषधी तथा खोप, बजार व्यवस्थापन, मेशिनरी औजार उपकरण खरिद र क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धि क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने

क्र.सं.	कार्यक्रम/ क्रियाकलाप	मापदण्ड	सञ्चालन गर्न सकिने क्रियाकलाप
		<ul style="list-style-type: none"> प्रमाणित दैविक प्रकोप कृषक सदस्यलाई प्राथमिकता दिनुपर्नेछ। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम सम्पन्न भएपछि समूहले कार्यालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने प्राप्त प्रतिवेदनको आधारमा कार्यालयबाट स्थलगत अनुगमन गरी भुक्तानी प्रक्रिया अगाडी बढाउने
ग	भेडा	<ul style="list-style-type: none"> भेडा पालन व्यवसायका लागि उपयुक्त चरन क्षेत्र, हावापानी भएको स्थान क्षेत्र हुनु पर्ने कम्तीमा १५ भेडा पालक कृषक घरधुरी भएको हुनु पर्ने उत्पादन क्षेत्र स्थानमा न्यूनतम ३०० माउ भेडा हुनु पर्ने भेडा पालनको लागि ईच्छुक समुदाय हुनु पर्ने बजारीकरणको पहुच भएको हुनु पर्ने प्रमाणित दैविक प्रकोप कृषक सदस्यलाई प्राथमिकता दिनु पर्नेछ। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयकले प्राविधिक टोलीबाट प्रविधिक सम्भाव्यता अध्ययन गरी कार्यक्रम सञ्चालन क्षेत्र छनोट गर्ने कार्यक्रममा आबद्ध हुन चाहने कृषकहरूको पहिचान गर्ने कम्तीमा ईच्छुक १५ जना कृषक सहभागी बनाई समूह गठन गरी परिचालन गर्ने समूहसँग छलफल गरी कार्यक्रमको उद्देश्य बमोजिम कार्य योजना तयार गरी कार्यालयले स्वीकृत गर्ने। स्वीकृत कार्ययोजना बमोजिम समूहसँग सम्झौता गरी भेडा पालनको लागि निम्न उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यसायीक भेडा पालनको लागि आवश्यक असल अभ्यासका पाच विधाहरूसँग सम्बन्धित क्रियाकलापहरू: पोषण आहारा व्यवस्थापन, खोर निर्माण, खोर सुधार, नस्ल सुधारका लागि प्रजनन योग्य उन्नत थुमा खरिद, घास उत्पादन, औषधी तथा खोप, बजार व्यवस्थापन, मेशनरी औजार उपकरण खरिद र क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धि क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने कार्यक्रम सम्पन्न पछि समूहले कार्यालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने प्राप्त प्रतिवेदनको आधारमा कार्यालयबाट स्थलगत अनुगमन गरी भुक्तानी प्रक्रिया अगाडी बढाउने
घ	बंगुर	<ul style="list-style-type: none"> बंगुर पालन व्यवसायका लागि उपयुक्त हावापानी भएको स्थान क्षेत्र हुनुपर्ने कम्तीमा २० बंगुर पालक कृषक घरधुरी भएको हुनुपर्ने उत्पादन क्षेत्र स्थानमा न्यूनतम ५० प्रजनन योग्य माउ बंगुर हुनुपर्ने बंगुर पालनको लागि ईच्छुक समुदाय हुनुपर्ने बजारीकरणको पहुच भएको हुनु पर्ने प्रमाणित दैविक प्रकोप कृषक सदस्यलाई प्राथमिकता दिनु पर्नेछ। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयकले प्राविधिक टोलीबाट प्रविधिक सम्भाव्यता अध्ययन गरी कार्यक्रम सञ्चालन क्षेत्र छनोट गर्ने कार्यक्रममा आबद्ध हुन चाहने कृषकहरूको पहिचान गर्ने कम्तीमा ईच्छुक २० जना कृषक सहभागी बनाई समूह गठन गरी परिचालन गर्ने समूहसँग छलफल गरी कार्यक्रमको उद्देश्य बमोजिम कार्य योजना तयार गरी कार्यालयले स्वीकृत गर्ने। स्वीकृत कार्ययोजना बमोजिम समूहसँग सम्झौता गरी बंगुर पालनको लागि निम्न उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यावसायिक बंगुरपालनको लागि आवश्यक असल अभ्यासका पाच विधाहरूसँग सम्बन्धित क्रियाकलापहरू: पोषण आहारा व्यवस्थापन, खोर निर्माण, खोर सुधार, नस्ल सुधारका लागि प्रजनन योग्य उन्नत बिर (भाले) खरिद, घास उत्पादन, औषधी तथा खोप, बजार व्यवस्थापन, मेशनरी औजार उपकरण खरिद र क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धि क्रियाकलापहरू सञ्चालन

Handwritten signature

Handwritten signature

Handwritten signature

क्र.सं.	कार्यक्रम/ क्रियाकलाप	मापदण्ड	सञ्चालन गर्न सकिने क्रियाकलाप
			<p>गर्ने</p> <ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम सम्पन्न पछि समूहले कार्यालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने प्राप्त प्रतिवेदनको आधारमा कार्यालयबाट स्थालगत अनुगमन गरी भुक्तानी प्रक्रिया अगाडी बढाउने
ड	माछा	<ul style="list-style-type: none"> माछा पालनको लागि उपयुक्त जमिन, भुगोल, हावापानी भएको स्थान क्षेत्र हुनु पर्ने अधिकतम १० कठ्ठा जलशयमा मत्स्य पालन कार्यक्रम संचालको लागि सहयोग गर्न सकिने यस कार्यक्रममा बढीमा ९ जना सम्म कृषक सहभागी गराउन सकिनेछ एउटा पोखरी न्यूनतम ३ कठ्ठा जलाशयको हुनु पर्नेछ। कार्यक्रम सम्भाव्य एउटा स्थानीय तह भित्रको कुनै कलस्टरमा हुनु पर्नेछ। मत्स्य पालनको लागि ईच्छुक समुदाय हुन बजारीकरणको पहुच भएको हुनु पर्ने प्रमाणित दैविक प्रकोप कृषक सदस्यलाई प्राथमिकता दिनु पर्नेछ। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालयकले प्राविधिक टोलीबाट प्राविधिक सम्भाव्यता अध्ययन गरी कार्यक्रम सञ्चालन क्षेत्र छनोट गर्ने कार्यक्रममा आबद्ध हुन चाहने कृषकहरूको पहिचान गर्न निवेदन माग गरी उपयुक्त निवेदन छनोट गर्ने ईच्छुक सहभागी कृषकहरूको संजाल गठन गरी परिचालन गर्ने संजालसँग छलफल गरी कार्यक्रमको उद्देश्य बमोजिम कार्य योजना तयार गरी कार्यालयले स्वीकृत गर्ने। स्वीकृत कार्ययोजना बमोजिम संजालमा आबद्ध छनोटमा परेका कृषकसँग सम्झौता गरी मत्स्य पालनको लागि निम्न उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने;- नयाँ पोखरी निर्माण, पानीको श्रोत व्यवस्थापन, मेशिनरी औजार उपकरण खरिद, विद्युतिकरण, पोषण आहारा व्यवस्थापन, भुरा खरिद, चुना, मलखाद, औषधी, बजार व्यवस्थापन, र क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धि क्रियाकलापहरू (नयाँ पोखरी निर्माणका लागि प्रति हे. जलाशय रु. ५ लाखका दरले, अन्य कृषापलापका लागि प्रति हे. जलाशय रु. ५ लाखका दरले अधिकतम ५० प्रतिशत अनुदान सहयोगमा) कार्यक्रम सम्पन्न पछि समूहले कार्यालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने प्राप्त प्रतिवेदनको आधारमा कार्यालयबाट स्थालगत अनुगमन गरी भुक्तानी प्रक्रिया अगाडी बढाउने

अर्थविज्ञ
कृषि अर्थविज्ञ

प्रमुख
महाशाखा प्रमुख

सचिव
सचिव

सहकारी छनोट मापदण्ड

- कम्तीमा ३ (तीन) वर्ष देखी संस्थाका सदस्यहरू वा कमाण्ड क्षेत्रका कृषकहरूलाई कृषि उत्पादन, व्यावसायीकरण, प्रशोधन, वजारीकरण, कृषि सामग्री आपूर्ति व्यवस्थापन, कृषि प्रसार सेवा जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने उद्देश्य लिएर गठन तथा सञ्चालन गरिएका कृषि सहकारी संस्थाहरू यो कार्यक्रममा सहभागी हुन सक्नेछन्।
- तरकारी, आलु, फलफूल, दलहन, तेलहन, चैते धान तथा हिउँदे/बसन्ते मकै, मह, मसलावाली, बीउ उत्पादन, प्रशोधन र वजारीकरण कार्यमा संलग्न कृषि सहकारी संस्थाहरू यो कार्यक्रममा सहभागी हुन सक्नेछन्।
- सम्बन्धित कार्यालयले सहकारी संस्था छनोट गर्न प्राविधिक टोली गठन गर्नुपर्नेछ। प्राविधिक टोलीले तोकिएको सूचक तथा अङ्कभार बमोजिम सहकारीहरूको अध्ययन गरी पेश गरेको प्रतिवेदनको आधारमा कार्यक्रम कार्यान्वयन समितिले सहकारी छनोट गर्नेछ र सोको जानकारी सम्बन्धित निर्देशनालयमा दिनु पर्नेछ।

छनोट सूचक तथा अङ्कभार

क्र.सं.	विवरण)सूचक(भार	प्रासाङ्ग	कैफियत
१	कार्यक्रम कार्यान्वयन स्थानमा भौतिक पूर्वाधारको उपलब्धता	१५		<ul style="list-style-type: none"> • बजार, सडक, सिँचाई, विद्युत आदिको सुविधा भएको=१५ • सिँचाईको स्रोत उपलब्ध भएको र बजार, बिद्युत, सडक सुविधा भएको= १२ • सिँचाई र सडक सुविधा भएको= १० • केही नभएको=०
२	भौगोलिक/प्राविधिक उपयुक्तता	१०		<ul style="list-style-type: none"> • प्रस्तावित बाली/वस्तु ब्यावसायिकरूपमा गत विगत देखि नै खेती/पालन भैरहेको र प्राविधिक रूपमा खेती/पालन गर्न सिफारिश क्षेत्र= १० • प्रस्तावित वाली/वस्तु खेती/पालन गर्न नयाँ प्रस्ताव = ८
३	प्रस्तावित कार्यक्रमस्थलका कृषकको सामूहिक वा कलष्टरमा खेती प्रतिको प्रतिबद्धता	१५		<ul style="list-style-type: none"> • कृषकको सामूहिक रूपमा कलष्टरमा खेती गर्ने प्रतिबद्धता भएको = १५ • कृषकले एकल तर कलष्टरमा खेती गर्ने प्रतिबद्धता भएको= १० • कलष्टरमा खेती गर्ने प्रतिबद्धता नभएको= ०
४	कार्यक्रमको क्षेत्र विस्तार गर्न सकिने तथा जग्गा खण्डीकरण हुने सम्भावना	५		<ul style="list-style-type: none"> • कार्यक्रम क्षेत्र विस्तार हुने र जग्गा खण्डीकरण नहुने सम्भावना भएमा= ५ • कार्यक्रम क्षेत्र विस्तार हुने तर जग्गा खण्डीकरण हुने सम्भावना भएमा= ३ • कार्यक्रम क्षेत्र विस्तार नहुने र जग्गा खण्डीकरण हुने सम्भावना भएमा= ०
५	आर्थिक पक्ष तथा साझेदारी लगानी क्षमता	२०		<ul style="list-style-type: none"> • आफ्नै (ब्यक्ति/संस्था) नगद ब्यालेन्स रहेको = २० • वित्तीय संस्थाबाट ऋण लिने= १५ • समुदायमा संकलन गरी जुटाउने= १२

2074/ML

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

क्र.सं.	विवरण)सूचक(भार	प्रासाङ्ग	कैफियत
				<ul style="list-style-type: none"> • लगानी क्षमता नभएको = ०
६	समावेशीता (दलित, मुक्त कर्मैया, कमलहरी, जनजाती, पिछडा वर्ग, मधेशी, मुस्लिम, महिला आदि)	५		<ul style="list-style-type: none"> • समावेशीतामा तोकिएका वर्ग/समुदायको प्रतिनिधित्व कुल लाभग्राहीको ७५% वा वढी भएमा= ५ • समावेशीतामा तोकिएका वर्ग/समुदायको प्रतिनिधित्व कुल लाभग्राहीको ५१-७५% भएमा= ४ • समावेशीतामा तोकिएका वर्ग/समुदायको प्रतिनिधित्व कुल लाभग्राहीको २६-५०% भएमा= ३ • समावेशीतामा तोकिएका वर्ग/समुदायको प्रतिनिधित्व कुल लाभग्राहीको २५% वा कम भएमा= १
७	कार्यक्रमले समेट्ने लाभग्राही कृषक संख्या	२०		<ul style="list-style-type: none"> • ५०० भन्दा बढी कृषक घरपरिवार लाभान्वित हुने = २० • ४००-५०० कृषक घरपरिवार लाभान्वित हुने = १७ • ३००-४०० कृषक घरपरिवार लाभान्वित हुने = १४ • २००-३०० कृषक घरपरिवार लाभान्वित हुने = ११ • १००-२०० कृषक घरपरिवार लाभान्वित हुने = ८ • १०० भन्दा कम कृषक घरपरिवार लाभान्वित हुने = ५
८	प्रस्तावित बालीको उत्पादनका लागि आवश्यक भण्डारण, प्रशोधन पूर्वाधारको उपलब्धता	१०		<ul style="list-style-type: none"> • भण्डारण, प्रशोधन केन्द्र भएको = १० • भण्डारण वा प्रशोधन केन्द्र मध्ये एक भएको = ८ • भण्डारण र प्रशोधन दुवै नभएको = ५
	कुल	१० ०		

नोट: मूल्याङ्कन मापदण्डको कुल अंकको कम्तीमा ४० प्रतिशत अंक प्राप्त गर्ने सहकारीलाई मात्र प्राथमिकिकरण सूचीको आधारमा छनोट गर्न सकिनेछ।

(Signature)
कृषि अर्थविज्ञ

५१५०
महाशाखा प्रमुख

गणेश सिंह
सचिव

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय
मन्त्री

सञ्चालन विधि

- कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने कार्यालयले कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्नको लागि एक जना अधिकृत (विषय विज्ञ) लाई सम्पर्क व्यक्ति तोक्नु पर्नेछ। तर विषय विज्ञ नभएको अवस्थामा अन्य प्राविधिक कर्मचारीलाई सम्पर्क व्यक्ति तोक्न सकिनेछ। निर्देशनालयले कार्यक्रम सहजीकरणका लागि एक जना कृषि अधिकृत (विषय विज्ञ) लाई सम्पर्क व्यक्ति तोक्नेछ।
- कार्यालयले सम्पर्क व्यक्तिको समन्वयमा करार सेवाको एक जना कृषि प्राविधिकलाई स्थलगत रूपमा कृषि प्रसार सेवा उपलब्ध गराउन कार्यदिश दिई सम्बन्धित कार्यक्रम क्षेत्रमा खटाउनु पर्नेछ।
- कार्यक्रम सञ्चालनको लागि मन्त्रालयले नीतिगत पक्ष तथा आवश्यक पृष्ठपोषण र कार्यक्रमको अनुगमन मूल्याङ्कन गरी आवश्यक निर्देशन दिनेछ।
- निर्देशनालयले कार्यक्रमसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण प्राविधिक पक्षका वारेमा कार्यान्वयन गराउने कार्यालय र सम्बन्धित संस्थालाई आवश्यक सहजीकरण तथा प्राविधिक पक्षको लागि सम्बन्धित निकायहरूसँग आवश्यक समन्वय गर्नेछ। निर्देशनालयले कार्यक्रम कार्यान्वयनको अनुगमन मूल्याङ्कन गरी पृष्ठपोषण गर्नेछ।
- सहकारी संस्थाहरूको पहिचान तथा छनोट पछि कार्यालय तथा सहकारी संस्थाका सदस्यहरू भेला भई तोकिएको बजेट सीमाभित्र रहेर बार्षिक क्रियाकलापहरू तयार गर्नु पर्नेछ।
- क्रियाकलाप तयार गर्दा व्यावसायिक उत्पादन कार्य, बजारीकरण कार्य, प्रशोधन कार्य, उत्पादन सामग्री व्यवस्थापन कार्य, साना सिंचाई कार्य आदि कार्यक्रम/क्रियाकलापहरूमा छलफल तथा वार्तालाप गरी आवश्यकता अनुसार बजेट तर्जुमा गर्न सकिने छ।
- सम्बन्धित कार्यालयबाट जिम्मेवार कर्मचारी (सम्पर्क ब्यक्ति) को सहजीकरणमा सहकारी र सरोकारवालाहरूसँगको छलफलका आधारमा उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्न पहिचान गरिएका क्रियाकलापको सूची मध्येबाट लाभान्वित समुदाय/वर्गको आवश्यकता र प्राविधिक रूपमा उपयुक्त क्रियाकलापहरू छनोट गरी स्थानीय दररेट अनुसार लागत अनुमान तयार गर्नु पर्नेछ।
- यसरी तयार गरेको कार्ययोजना, कार्यालयले सहमतिको लागि सम्बन्धित निर्देशनालयमा पेश गर्नुपर्नेछ। उक्त कार्ययोजना निर्देशनालयबाट सहमति भए पश्चात मात्र सञ्चालन हुनेछ। कार्यक्रम निर्माणमा अन्य साझेदार संस्थाहरूको सहभागीता रहेको वा आवश्यक भएको अवस्थामा सहभागी गराई कार्यक्रम बनाउन सकिनेछ।
- प्रभावकारी रूपमा कार्य सम्पादन गर्ने सहकारी संस्थाहरूमा कार्यक्रम निरन्तरता दिन सकिनेछ। यस्ता कार्यक्रमहरूको प्रभावकारीताको आधारमा थप प्रसार गर्ने वा स्थगन गर्ने भन्ने निर्णय गरिनेछ।
- यस्ता प्रकृतिका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने कृषि सहकारी संस्थाहरूले आफ्नो प्रभाव क्षेत्र भित्रका अन्य कृषकहरूलाई कृषि प्रसार सेवा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ। प्रभाव क्षेत्र भित्र कृषि सामग्री व्यवस्थापनमा समन्वय, कृषि यान्त्रिकीकरण सेवा, कृषि उपज बजारीकरण समन्वय, रोग कीरा व्यवस्थापन सम्बन्धी प्राविधिक जानकारी जस्ता आधारभूत सेवाहरू तोकिए अनुसार प्रदान गर्नुपर्नेछ।

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

सचिव

अनुसूची ४२

(दफा ७ (क) १.४८ सँग सम्बन्धित)

स्थानीय तह तथा ILRI सँगको सहकार्यमा पशु पोषण तथा प्रजनन विकृति सुधार कार्यक्रम

५७-५५
०५/०५/०६

मन्त्री
कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

क्र.सं	विवरण	रकम रु लाखमा	लगानीकर्ता
१	श्रोत प्रतिष्ठान प्रवर्द्धकलाई क्षमता अभिवृद्धी तालिम (४ मोड्यूल पहिलो बर्ष मात्र)	१.५	प्रदेश सरकार
२	श्रोत प्रतिष्ठानद्वारा प्राविधिक सहायता	१	प्रदेश सरकार
३	प्रति बर्ष ३ वटा प्रजनन सुधार शिविर (स्थानीय तह)	२	स्थानीय तह
४	श्रोत व्यक्तिको भत्ता तथा गाडी भाडा	१	स्थानीय तह
५	कृत्रिम गर्भाधान सेवा स्थापना सहयोग (तरल नाईट्रोजन राखे भाडो, कृत्रिम गर्भाधान गर्न विर्य आदी) पहिलो बर्ष मात्र	२	स्थानीय तह
६	ग्रामीण पशु सेवा प्रवर्द्धकका लागि भत्ता (रु १२५०० प्रति महिना) सुरुको बर्ष मात्र	१.५	सहकारी
७	आहारामा (दाना) छुट (२०० के.जि) प्रति किसान रु ५ प्रति के.जि, १०० किसान)	१	सहकारी

कृषि अर्थविज्ञ

महाशाखा प्रमुख

सचिव